

LES DONES A LA CIUTAT DE VALÈNCIA

2019

OFICINA D'ESTADÍSTICA
AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

ÀREA DE GESTIÓ DE RECURSOS

ELABORACIÓ:

Oficina d'Estadística de l'Ajuntament de
València i personal contractat per la
Universitat de València

Rodríguez Ciria, María
Requena Navarro, Rubén
Briz Redón, Álvaro
Moshuk, Marta
Morales Lorente, Tomás
Morala Girón, Juan Fernando
Badenes Vázquez, Julia
Martínez Ruiz, Francisco
Almonacid Sánchez, Carla
Moya Equiza, Carmiña
Navarro Falomir, Fátima
Romero Crespo, Juan Antonio

estadistica@valencia.es

www.valencia.es/estadistica

Índex

1. DEMOGRAFIA	9
1.1 ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ	9
1.1.1 Estructura de la població per sexe i edat	9
1.1.2 Dones per grups d'edat	10
1.1.3 Edat mitjana de la població	11
1.1.4 Taxa de feminització.....	13
1.2 NATALITAT I FECUNDITAT	15
1.2.1 Indicadors principals de natalitat.....	15
1.2.2 Índex sintètic de fecunditat.....	15
1.2.3 Naixements de mare no casada	16
1.2.4 Edat mitjana a la maternitat	17
1.3 NUPCIALITAT	18
1.4 MORTALITAT	19
1.5 ESPERANÇA DE VIDA.....	20
1.5.1 Esperança de vida en néixer	20
1.5.2 Esperança de vida segons edat	21
1.6 POBLACIÓ DE NACIONALITAT ESTRANGERA.....	21
1.7 MOVIMENTS MIGRATORIS	24
1.7.1 Altes per immigració per sexe.....	24
1.7.2 Baixes per emigració per sexe	25
1.7.3 Dones emmigrants i immigrants.....	25
2. RELACIÓ AMB L'ACTIVITAT ECONÒMICA I INGRESSOS.....	27
2.1 ACTIVITAT LABORAL	27
2.2 INACTIVITAT LABORAL.....	29
2.3 OCUPACIÓ	30
2.4 CONTRACTACIÓ.....	31
2.5 AFILIACIONS A LA SEGURETAT SOCIAL	34
2.6 DESOCUPACIÓ	36
2.7 BRETXA SALARIAL	41
2.8 DECLARACIONS IRPF, RENDA MITJANA I TIPOLOGIA DECLARANT	42
2.9 RISC DE POBRESA	43
3. EDUCACIÓ	44
3.1 NIVELL D'ESTUDIS DE LA POBLACIÓ	44
3.2 ANALFABETISME	45
3.3 ALUMNAT MATRICULAT EN ESTUDIS MITJANS	45
3.4 ALUMNAT MATRICULAT A LA UNIVERSITAT	46
3.4.1 Alumnat de la Universitat de València	46
3.4.2 Alumnat de la Universidad Politécnica de València	47
3.5 PROFESSORAT I PERSONAL INVESTIGADOR UNIVERSITAT DE VALÈNCIA	48
3.6 CONEIXEMENT I ÚS DEL VALENCIÀ.....	50
3.7 BRETXA DIGITAL.....	51

3.7.1 Ús de l'ordinador	51
3.7.2 Tipus de dispositius	52
4. SALUT	53
4.1. DEFUNCIONS SEGONS CAUSA PER SEXE.....	53
4.2 AUTOPERCEPCIÓ DE LA SALUT	54
4.3 MALALTIES CRÒNIQUES EN LA POBLACIÓ I MEDICACIÓ.....	54
4.4 ACCIDENTALITAT	57
4.5 ASSISTÈNCIA MÈDICA	58
4.6 CONSUM D'ALCOHOL, TABAC I DROGODEPENDÈNCIES	60
4.7 HÀBITS SALUDABLES.....	64
4.7.1 Exercici físic en el temps lliure.....	64
4.7.2 Hores de somni i descans.....	65
4.7.3 Nutrició.....	66
4.7.4 Índex de massa corporal	66
5. VIOLÈNCIA DE GÈNERE	68
5.1 TELEFONADES AL 016	68
5.2 DENÚNCIES PER VIOLÈNCIA DE GÈNERE	69
5.2.1 Denúncies per persona denunciant.....	69
5.2.2 Renúncies: dispensa a la obligació de declarar como testigo.....	70
5.2.3 Evolució del nombre de denúncies.....	70
5.3 DELICTES I ÒRDRES DE PROTECCIÓ	71
5.3.1 Tipus de delictes.....	71
5.3.2 Ordres de protecció.....	71
5.3.3 Terminació dels procediments de la violència de gènere	72
6. PARTICIPACIÓ POLÍTICA I ASSOCIACIONISME.....	73
6.1 ELECCIONS MUNICIPALS DE MAIG DE 2019	73
6.1.1 Composició de les llistes electorals.....	73
6.1.2 Composición del Pleno Municipal	74
6.1.3 Equip de Govern Municipal	75
6.2 ELECCIONS AUTONÒMIQUES	75
6.2.1 Llistes presentades pels partits a la circumscripció de València.....	75
6.2.2 Diputades i diputats electes.....	76
6.2.3 Consell de le Generalitat	76
6.3 PARTICIPACIÓ SOCIAL Y ASSOCIACIONISME	77
7. CONVIVÈNCIA	80
7.1 FULLS FAMILIARS.....	80
7.2 LLARS UNIPERSONALES I LLARS AMB MENORS	82
7.3 BARÒMETRE MUNICIPAL D'OPINIÓ CIUTADANA.....	82

Taula 1. Estructura de la població. 2019.....	9
Taula 2. Evolució del nombre de dones per grup d'edat. 1970-2019	11
Taula 3. Evolució de l'edat mitjana per sexe. 1970-2019	11
Taula 4. Evolució de la taxa de feminització. 2001-2019.....	13
Taula 5. Indicadors de natalitat. 2008-2017	15
Taula 6. Esperança de vida en néixer a la ciutat de València. 2012-2017	20
Taula 7. Població estrangera per sexe i edat. 2019	21
Taula 8. Població estrangera segons continent de nacionalitat i sexe. 2019.....	22
Taula 9. Evolució de la població de nacionalitat estrangera. 2003-2019	23
Taula 10. Evolució de les altes per immigració per sexe. 2007-2017	24
Taula 11. Evolució de baixes per emigració per sexe. 2007-2017	25
Taula 12. Relació amb l'activitat econòmica i sexe. 2018	27
Taula 13. Evolució de la taxa d'activitat. 1980-2018.....	27
Taula 14. Evolució taxa d'activitat femenina per grups d'edat. 2004-2018	28
Taula 15. Inactivitat segons sexe i edat. 2018.....	29
Taula 16. Població inactiva segons situació d'inactivitat i sexe. 2018	29
Taula 17. Evolució de les dones ocupades. 1980-2018	30
Taula 18. Evolució del nombre de dones ocupades segons edat. 1980-2018.....	30
Taula 19. Evolució taxa de treball segons sexe i edat. 2006-2018.....	31
Taula 20. Evolució de la contractació temporal. 2006-2018	32
Taula 21. Percentatge de contractes a temps parcial segons edat i sexe. 2018.....	32
Taula 22. Distribució de la contractació per sexe. 2018.....	33
Taula 23. Afiliació a la Seguretat Social per sexe. 2013-2018.....	35
Taula 24. Afiliació a la Seguretat Social per sexe i edat. Desembre 2018.....	35
Taula 25. Afiliació a la Seguretat Social per sexe i sector d'activitat. Desembre 2018	35
Taula 26. Evolució de la taxa d'atur. 1980-2018.....	36
Taula 27. Evolució de la taxa d'atur de les dones segons edat. 2000-2018.....	37
Taula 28. Evolució desocupació registrada segons temps d'inscripció i sexe. 2007-18	38
Taula 29. Desocupació registrada segons grup professional i sexe. 2018	39
Taula 30. Desocupació registrada segons sector econòmic i sexe. 2018	40
Taula 31. Evolució del salari mitjà segons sexe. 2008-2015	41
Taula 32. Nombre declaracions segons tipus i sexe del primer declarant. 2014-16	42
Taula 33. Evolució renda mitjana per sexe del primer declarant. 2008-16.....	42
Taula 34. Evolució renda total (en milions d'euros) per sexe primer declarant. 2008-16	43
Taula 35. Indicadors de pobresa. Promedi 2016-18	43
Taula 36. Pob. 16 i més anys (Espanya i Com. Valenciana) segons nivell formatiu i sexe. 2018.....	44
Taula 37. Població de la ciutat de València de 18 anys i més segons titulació i sexe. 2019.....	44
Taula 38. Evolució de la taxa d'analfabetisme per sexe. 1991-2019.....	45
Taula 39. Dones de 18 i més anys analfabetes per grup d'edat. 2019.....	45
Taula 40. Alumnat matriculat en ensenyaments postobligatoris. Curs 2017/18	45
Taula 41. Estudis amb major matrícula a la Universitat de València. Curs 2018/19.....	46
Taula 42. Alumnat matriculat a la Universitat de València segons cicles i sexe. Curs 2018/19	47
Taula 43. Alumnat matriculat a la UPV segons cicles i sexe. Curs 2017/18.....	48
Tabla 44. Composició del Claustre de la Universitat de València segons sexe. 2017	50
Taula 45. Persones que han utilitzat l'ordinador als últims 3 mesos. 2017.....	51
Taula 46. Tipus de dispositius de les llars segons sexe. 2018	52
Taula 47. Defuncions segons causa (XVII grans grups de la CIE-10) i sexe. 2017	53
Taula 48. Autopercepció de la salut de la població de 16 i més anys segons sexe. 2016	54
Taula 49. Població de 18 anys i més segons presència de problemes de salut o malalties cròniques de llarga duració per edat i sexe. 2019.....	54
Taula 50. Víctimes en accidents de circulació segons edat i sexe. 2018.....	58
Taula 51. Revisions mèdiques periòdiques (al menys una vegada a l'any) de la població de 16 i més anys. 2016.....	59
Taula 52. Utilització de servicis sanitaris en els últims dotze mesos. 2016.....	59
Taula 53. Mitjana d'edat a la qual va començar a fumar per sexe. 2019	61

Taula 54. Mitjana d'edat a la qual va començar a consumir begudes alcohòliques per sexe. 2019.....	62
Taula 55. Distribució segons consum d'alcohol (g/día)	62
Taula 56. Drogodependències segons substància principal i sexe. 2017.....	63
Taula 57. Drogodependències segons sexe i edat. 2017	63
Taula 58. Hores de somni. 2019.....	65
Taula 59. Evolució del nombre de telefonades al 016. 2007-18	68
Taula 60. Nombre de denúncies segons qui la presenta. 2018	69
Taula 61. Renúncies: dispensa a l'obligació de declarar com a testimoni. 2018.....	70
Taula 62. Evolució de l'origen de les denúncies per violència de gènere a València. 2009-18	70
Taula 63. Nombre de delictes segons tipus. 2018.....	71
Taula 64. Ordres de protecció per sexe i nacionalitat. 2018.....	72
Taula 65. Ordres de protecció a instància incoades. 2018.....	72
Taula 66. Ordres de protecció a instància resoltes. 2018.....	72
Taula 67. Forma de terminació dels procediments de violència de gènere. 2018.....	72
Taula 68. Dones a les llistes electorals presentades a les eleccions municipals. 2019	73
Taula 69. Comparació de la composició del Ple Municipal amb la legislatura anterior	74
Taula 70. Distribució per sexes a l'equip de Govern Municipal. 2019.....	75
Taula 71. Llistes presentades pels partits en la circumscripció de València	76
Taula 72. Comparació del nombre de diputades electes amb la legislatura anterior.....	76
Taula 73. Nombre de fulls familiars i persones segons composició. 2019.....	80
Taula 74. Població major de 64 anys segons situació de convivència i sexe. 2019	80
Taula 75. Nombres de fulls familiars unipersonals segons sexe i edat. 2019	82
Taula 76. Fulls familiars segons nombre de menors de 5 anys que conviuen. 2019	82
Taula 77. Fulls familiars segons nombre de menors de 10 anys que conviuen. 2019	82

Figura 1. Superposició de piràmides de població. 2012-2019.....	10
Figura 2. Evolució del nombre de dones als 3 grans grups d'edat. 1970-2019	10
Figura 3. Mapa de l'edat mitjana de les dones per districte. 2012	12
Figura 4. Mapa de l'edat mitjana de les dones per districte. 2019	12
Figura 5. Percentatge de dones per districte de residència. 2012	14
Figura 6. Percentatge de dones per districte de residència. 2019	14
Figura 7. Nombre de naixements al període 2008-2017.....	15
Figura 8. Evolució de l'Índex Sintètic de Fecunditat. 2008-2017	16
Figura 9. Evolució dels naixements de mare no casada. 2008-2017	16
Figura 10. Naixements de mare no casada i casada. Percentatges 2012-2017	16
Figura 11. Evolució de l'edat mitjana a la maternitat. 2008-2017	17
Figura 12. Evolució de l'edat mitjana a la maternitat al primer naixement. 2008-2017	17
Figura 13. Evolució taxa bruta de nupcialitat. 2007-2017	18
Figura 14. Edat mitjana a la nupcialitat per sexe. 2007-2017	18
Figura 15. Percentatge de matrimonis exclusivament civils. 2007-2017.....	19
Figura 16. Evolució taxa de mortalitat 2004-2017	19
Figura 17. Evolució de les defuncions i naixements per sexe. 2004-2017.....	20
Figura 18. Esperança de vida segons edat a la ciutat de València. 2013-2017.....	21
Figura 19. Estructura de la població de nacionalitat espanyola i estrangera. 2019.....	22
Figura 20. Piràmide poblacional de la població de nacionalitat estrangera a 2012 i 2019	23
Figura 21. Evolució de la població de nacionalitat estrangera per sexe. 2003-2019	24
Figura 22. Taxa bruta d'immigració per sexe. 2006-2017	25
Figura 23. Evolució de les dones emigrants i immigrants. 1999-2017	26
Figura 24. Evolució de la taxa d'activitat. 1980-2018	27
Figura 25. Distribució de la contractació per grup professional i sexe. 2018.....	33
Figura 26. Distribució dels contractes per nivell formatiu. 2018	34
Figura 27. Afiliació a la Seguretat Social per sexe i sector d'activitat. Desembre 2018	36
Figura 28. Gràfic de l'evolució de la taxa d'atur. 1980-2018	36
Figura 29. Taxa d'atur segons edat i sexe. 2018.....	37
Figura 30. Desocupació registrada segons grup professional i sexe. 2018.....	39
Figura 31. Desocupació registrada segons districte i sexe. Gener 2018	40
Figura 32. Evolució del salari mitjà segons sexe. 2008-2015	41
Figura 33. Percentatge de promocions segons sexe i curs. Curs 2016/17	46
Figura 34. Alumnat matriculat a la UPV per sexe. Curs 2017/18	47
Figura 35. Plantilla d'ocupacions del PDI per categories professionals. 2018/19	48
Figura 36. Categories professionals del PDI. Curs 2015/16 i 2018/19.....	49
Figura 37. Distribució personal docent i investigador per sexe i facultat. 2018/19	49
Figura 38. Falta de competències lingüístiques. 2015.....	50
Figura 39. Persones usuàries d'internet als últims 3 mesos per tipus d'activitat. 2017	51
Figura 40. Ús de les TIC als últims 3 mesos per sexe. 2017	52
Figura 41. Baròmetre d'Opinió Ciutadana. Autopercepció de la salut per sexe. 2019	54
Figura 42. Població de 18 anys i més amb problemes de salut o malalties cròniques per sexe. 2019.....	55
Figura 43. Pob. de 18 anys i més que ha patit diferents símptomes a l'últim mes per sexe. 2019	55
Figura 44. Població de 16 i més anys segons consum de medicaments a les últimes dos setmanes per sexe. 2016.....	56
Figura 45. Pob. de 16 i més anys segons limitació per a realitzar activitats habituals als últims 6 mesos per sexe. 2016.....	57
Figura 46. Població de 16 i més anys amb accident per edat i sexe. 2016.....	58
Figura 47. Altes hospitalàries segons edat i sexe. 2016.....	59
Figura 48. Tipus d'atenció sanitària. 2019	60
Figura 49. Població de 18 anys i més segons consum de tabac per sexe. 2019	61
Figura 50. Població de 18 anys i més fumadora segons quantitat de consum i sexe. 2019.....	61
Figura 51. Població de 18 anys i més segons consum d'alcohol per sexe. 2019	62

Figura 52. Població de 18 anys i més que consumeix alcohol per freqüència de consum i sexe. 2019	62
Figura 53. Exercici físic en el temps lliure per sexe. 2019.....	64
Figura 54. Tipus d'activitats físiques en el temps lliure per sexe. 2019.....	65
Figura 55. Aliments que consumeix diàriament o diverses vegades a la setmana. 2019	66
Figura 56. Altura i pes mitjà segons sexe. 2019.	66
Figura 57. Distribució segons IMC (kg/m2) per sexe. 2019	67
Figura 58. Evolució del nombre de cridades al 016 segons comunitat. 2007-18	68
Figura 59. Percentatge denúncies segons qui la presenta. 2018.....	69
Figura 60. Evolució de denúncies per violència de gènere. 2009-18.....	71
Figura 61. És membre, o li agradaria ser-ho, dels següents grups o associacions? 2018	77
Figura 62. Molta simpatia cap a grups/moviments socials. 2018.....	77
Figura 63. Si tinguera que triar entre aquests aspectes, quins són els dos més importants? 2018.....	78
Figura 64. Interés per la política. 2018	78
Figura 65. Nivell d'informació respecte als temes d'actualitat. 2018	79
Figura 68. I a vosté, personalment, quin és el problema que l'afecta més?.....	83
Figura 69. I a vosté, personalment, quin és el problema que l'afecta més?.....	83

1. DEMOGRAFIA

1.1 ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ

1.1.1 Estructura de la població per sexe i edat

Taula 1. Estructura de la població. 2019

	Total	%	Dones	%	Homes	%
Total	795.736	100,0%	417.305	52,4%	378.431	47,6%
0-4	31.862	4,0%	15.444	1,9%	16.418	2,1%
5-9	36.114	4,5%	17.555	2,2%	18.559	2,3%
10-14	39.341	4,9%	19.207	2,4%	20.134	2,5%
15-19	38.152	4,8%	18.683	2,3%	19.469	2,4%
20-24	40.252	5,1%	19.882	2,5%	20.370	2,6%
25-29	44.981	5,7%	22.746	2,9%	22.235	2,8%
30-34	47.724	6,0%	24.127	3,0%	23.597	3,0%
35-39	56.358	7,1%	28.233	3,5%	28.125	3,5%
40-44	65.456	8,2%	32.689	4,1%	32.767	4,1%
45-49	63.241	7,9%	31.896	4,0%	31.345	3,9%
50-54	62.151	7,8%	32.124	4,0%	30.027	3,8%
55-59	55.764	7,0%	29.595	3,7%	26.169	3,3%
60-64	48.526	6,1%	26.384	3,3%	22.142	2,8%
65-69	44.200	5,6%	24.654	3,1%	19.546	2,5%
70-74	40.373	5,1%	22.947	2,9%	17.426	2,2%
75-79	30.825	3,9%	18.103	2,3%	12.722	1,6%
80-84	24.799	3,1%	15.320	1,9%	9.479	1,2%
85-89	16.642	2,1%	11.079	1,4%	5.563	0,7%
90-94	6.970	0,9%	5.083	0,6%	1.887	0,2%
≥ 95	2.005	0,3%	1.554	0,2%	451	0,1%

Font: Padró Municipal d'Habitats a 01/01/2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

La població empadronada a la ciutat de València a l'inici de l'any 2019 està formada per 795.736 persones, de les quals el 52,4% són dones.

Els grups d'edat corresponents a les persones més joves estan lleugerament masculinitzats, a causa del major nombre de naixements d'homes i a l'arribada de població immigrant en major proporció masculina i jove. En sentit contrari, la població de 50 i més anys es troba feminitzada, ja que el 56,2% d'aquesta població són dones. Aquesta situació és més acusada per als grups d'edat més avançada i es deu a la sobremortalitat masculina en edats més primerenques i a la major esperança de vida de les dones.

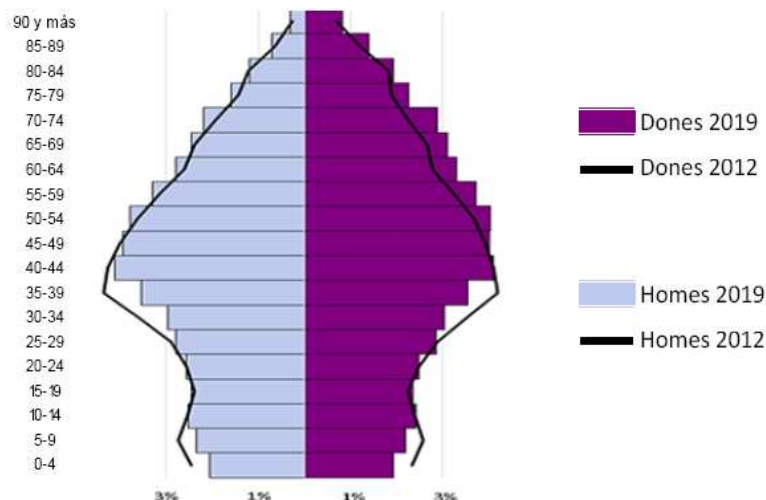
El grup d'edat més nombrós (tant per a les dones, com per als homes) és el de 40 a 44 anys, representant un 8,2% de la població total. Podem veure a la Taula 1 que el 31,1% de la població tenen edats compreses entre els 35 i 54 anys.

La població més jove continua amb una tendència general de descens com a conseqüència de la baixa natalitat provocada per factors econòmics i culturals. Actualment, la població menor de 15 anys suposa el 13,4% (a 1970 representava una quarta part de la població). Podem observar en el grup entre 10 i 14 anys, corresponent als nascuts en els anys immediatament anteriors a la crisi econòmica, un lleuger creixement respecte al grup anterior i posterior. Durant el període 2000 i 2008 es va produir un lleuger repunt de la natalitat, degut també a les aportacions dels col·lectius joves de població immigrant que van arribar eixos anys a la ciutat. No obstant això, la població de 0 a 4 anys representa tan sols el 4,0% de la població en 2019.

La població d'edat més avançada (de 65 o més anys) suposa el 20,8% del total, dins de la qual el 59,5% són dones. A més, aquest percentatge s'incrementa a mesura que avancem

en els grups d'edat. Per tant, el sobreenvelliment i els problemes derivats afecten en major mesura a dones.

Figura 1. Superposició de piràmides de població. 2012-2019

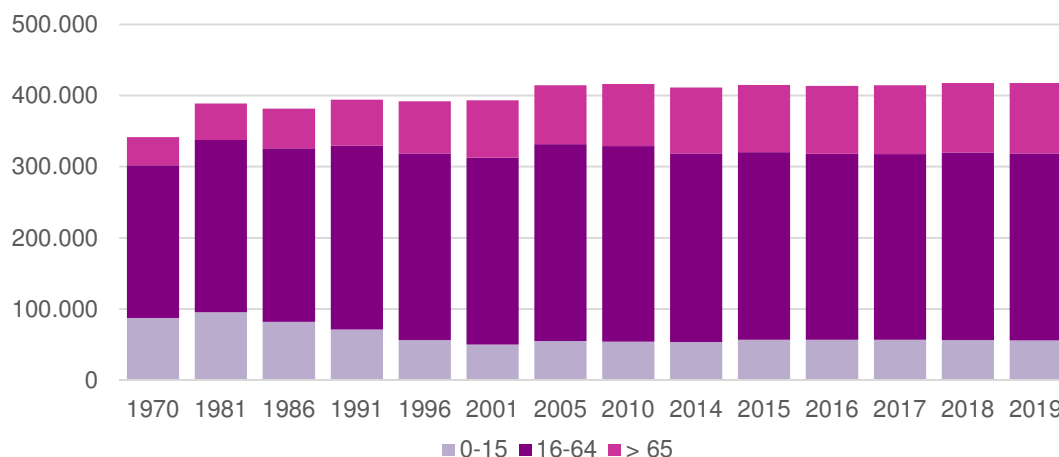
Fuente: Padrón Municipal de habitantes a 1 de enero de cada año. Oficina de Estadística. Ajuntament de València.

En solapar les piràmides de població corresponents a la ciutat de València per als anys 2012 i 2019, trobem una població regressiva on els grups d'edat més joves es van estrenyent, indicant una baixa natalitat molt persistent i una població amb saldo vegetatiu negatiu. Concretament, la base de la piràmide s'ha estret encara més i el grup de 0 a 4 anys perd entitat de forma important. Això és degut a la disminució important que podem observar en els col·lectius de població entre els 25 i els 40 anys, les edats centrals reproductives. Aquests grups d'edat s'han vist afectats per l'efecte expulsor de la crisi econòmica, no havent-se compensat amb l'arribada de població immigrant.

El grup d'edat que ha patit un major descens percentual respecte del 2012 és el dels 30 als 34 anys, amb un descens del 26,4% per al total, aquest descens és una mica més significatiu entre els homes, amb una disminució del 28,9%. Les cohorts de major edat guanyen pes de forma proporcional, la població de 95 i més anys creix un 42,7% o el grup de 90 a 94 anys un 38,5%, la supervivència a edats molt avançades creix de forma significativa en els últims anys, hem de tindre en compte que aquest és un col·lectiu molt feminitzat i els problemes associats afecten de forma principal a les dones (mobilitat, dependència etc.).

1.1.2 Dones per grups d'edat

Figura 2. Evolució del nombre de dones als 3 grans grups d'edat. 1970-2019

Font: Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener de cada any. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Analitzant amb més detall l'evolució de la població femenina, destaca l'estabilitat del grup central i la variabilitat dels extrems. L'extrem de menor edat es redueix progressivament mentre que l'extrem de major edat augmenta en la mateixa proporció. En 2019 les dones de 0 a 15 anys representen un 13,4% del total, 12,2 punts percentuals menys que en 1970. Les més majors (de 65 anys o més) representen en 2019 un 23,7% del total de dones, 12,1 punts percentuals més que en 1970. Cal esmentar que durant l'últim període, especialment en el període 2015-2019, la població de 0 a 15 anys es manté estancada, mentre que el grup de 16 a 64 anys pateix una lleugera pèrdua degut en gran part a l'emigració provocada per la falta d'eixida dins del mercat laboral. El tercer grup d'edat (65 anys o més) continua incrementant-se, tant de forma absoluta com el seu pes relatiu en el total de les dones.

Taula 2. Evolució del nombre de dones per grup d'edat. 1970-2019

	0-15	%	16-64	%	≥ 65	%
1970	87.548	25,6%	214.603	62,8%	39.501	11,6%
1981	95.398	24,5%	242.201	62,2%	51.322	13,2%
1986	82.180	21,5%	243.689	63,8%	55.907	14,6%
1991	71.268	18,1%	258.088	65,5%	64.640	16,4%
1996	56.296	14,4%	262.167	66,9%	73.270	18,7%
2001	50.368	12,8%	262.186	66,7%	80.568	20,5%
2005	55.003	13,3%	276.652	66,8%	82.647	19,9%
2010	54.297	12,9%	274.643	65,4%	87.211	20,8%
2014	53.771	13,1%	264.931	64,4%	92.648	22,5%
2015	56.858	13,8%	263.715	64,1%	94.039	22,9%
2016	56.860	13,8%	261.203	63,2%	95.287	23,1%
2017	56.755	13,7%	261.112	63,0%	96.501	23,3%
2018	56.549	13,5%	263.250	63,0%	97.932	23,4%
2019	56.051	13,4%	262.514	62,9%	98.740	23,7%

Font: Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener de cada any. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

1.1.3 Edat mitjana de la població

En 2019 l'edat mitjana de la població femenina és de 46 anys, superant a la dels homes en 3,6 anys. Aquesta diferència s'ha mantingut des de 2016. Durant el període estudiat, la mitjana per a les dones ha augmentat en 3,7 anys i en els homes en 3,9, la qual cosa ha permès que disminuïska la diferència entre sexes. Aquesta diferència significativa en l'edat mitjana per sexe es deu bàsicament a la major supervivència de les dones en edats avançades (major esperança de vida).

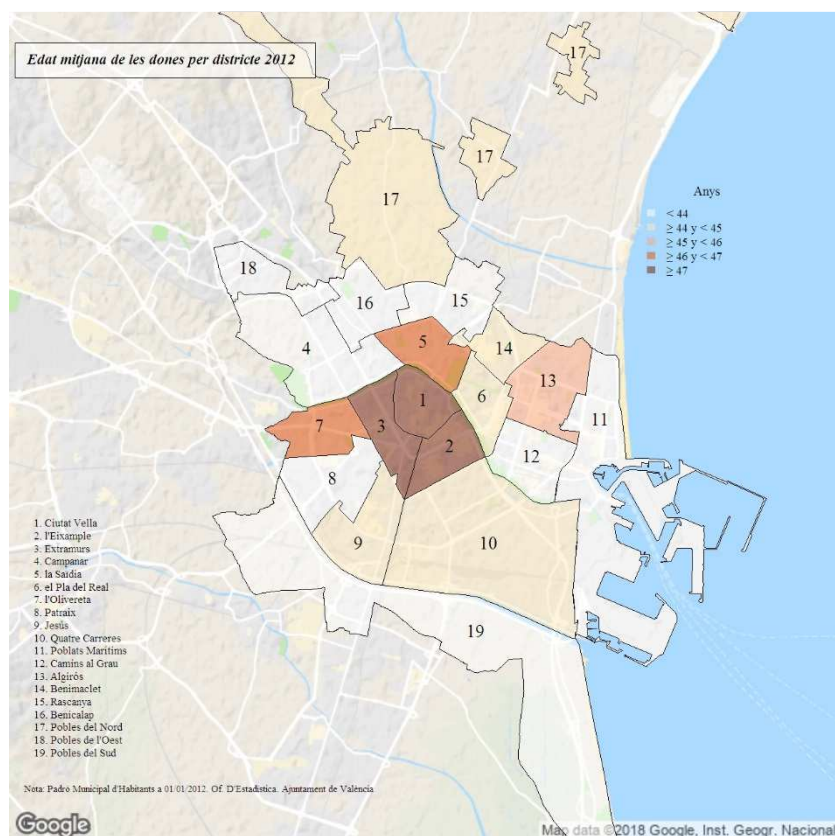
Taula 3. Evolució de l'edat mitjana per sexe. 1970-2019

	1970	1981	1986	1991	1996	2001	2005
Dones	42,3	42,8	42,8	43,0	43,3	43,6	43,9
Homes	38,5	39	39,1	39,2	39,5	39,8	40,1
Diferència	3,8	3,7	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8

	2010	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Dones	44,2	44,5	43,9	45,5	45,7	45,8	46,0
Homes	40,4	40,8	40,4	41,9	42,1	42,2	42,4
Diferència	3,8	3,7	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6

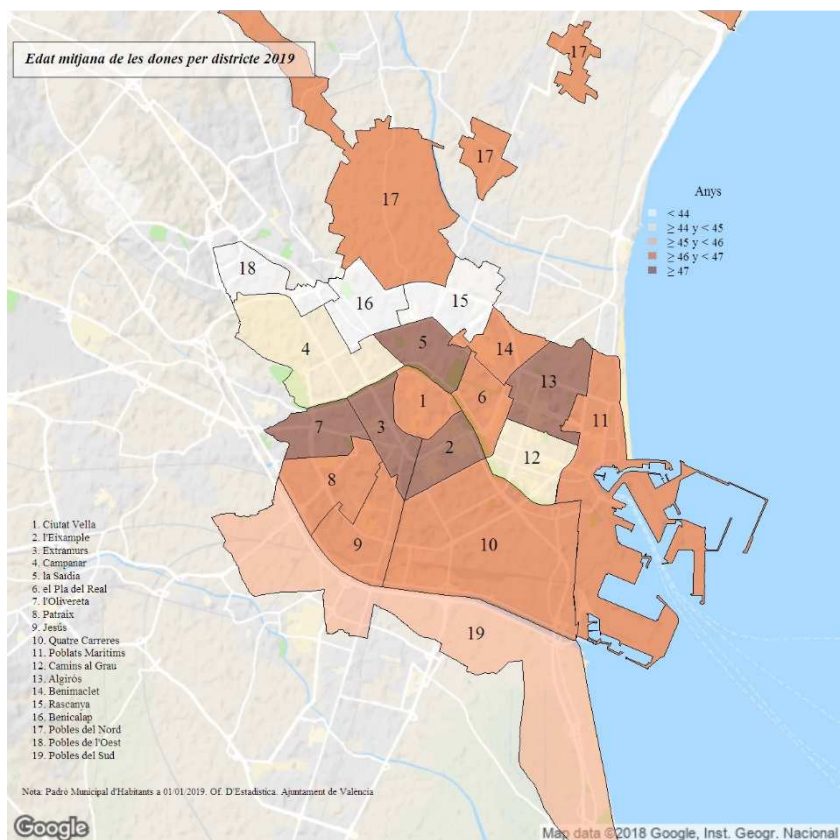
Font: Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener de cada any. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Figura 3. Mapa de l'edat mitjana de les dones per districte. 2012

Font: Padró Municipal d'Habitants a 01/01/2012. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Figura 4. Mapa de l'edat mitjana de les dones per districte. 2019

Font: Padró Municipal d'Habitants a 01/01/2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

A simple vista, s'observa un envelliment de la població en tots els districtes de la ciutat. Els districtes més envellits en 2019 són: l'Eixample, Extramurs, Algirós i la Saïdia. Per contra, els districtes Camins al Grau, Benicalap, Rascanya i Pobles de l'Oest són els que més població jove recullen, coincidint alguns d'ells amb el major número de població estrangera.

Si ens fixem en l'evolució de 2012 a 2019 les diferències són molt visibles, ja que quasi tots els districtes han experimentat un augment en l'edat mitjana de les dones de fins a dos anys. Al mateix temps, és molt significativa la manera en la qual evoluciona l'edat mitjana per a tots dos sexes, ja que en la majoria de districtes la tendència és que vagen disminuint les diferències entre homes i dones. Els districtes que mantenen la diferència més acusada són Eixample i Extramurs, encara que s'ha reduït en tots dos casos.

És destacable que Ciutat Vella siga l'únic districte on l'edat mitjana de les dones es redueix (en 0,3 anys), permetent que l'edat mitjana entre dones i homes s'aproxime. Aquest fet es pot relacionar amb la reducció de la taxa de feminització en el districte. Es tracta del districte més cèntric, el qual cada vegada recull més turisme i població estrangera i migrant, la qual cosa també està provocant el seu encariment. Entre les possibles conseqüències estan l'abandó de la població resident de major edat i la falta d'entrada de població jove, afectant els col·lectius més vulnerables.

1.1.4 Taxa de feminització

Taula 4. Evolució de la taxa de feminització. 2001-2019

	Total	Dones	%
2001	738.441	387.062	52,4%
2002	764.010	399.200	52,3%
2003	782.846	408.050	52,1%
2004	790.754	411.595	52,1%
2005	797.291	414.302	52,0%
2006	807.396	417.719	51,7%
2007	800.666	415.267	51,9%
2008	810.064	419.912	51,8%
2009	815.440	422.082	51,8%
2010	810.444	420.151	51,8%
2011	800.469	416.310	52,0%
2012	799.188	415.946	52,0%
2013	794.228	414.101	52,1%
2014	787.301	411.349	52,2%
2015	787.266	411.124	52,2%
2016	791.632	413.350	52,2%
2017	792.086	414.368	52,3%
2018	798.538	417.731	52,3%
2019	795.736	417.305	52,4%

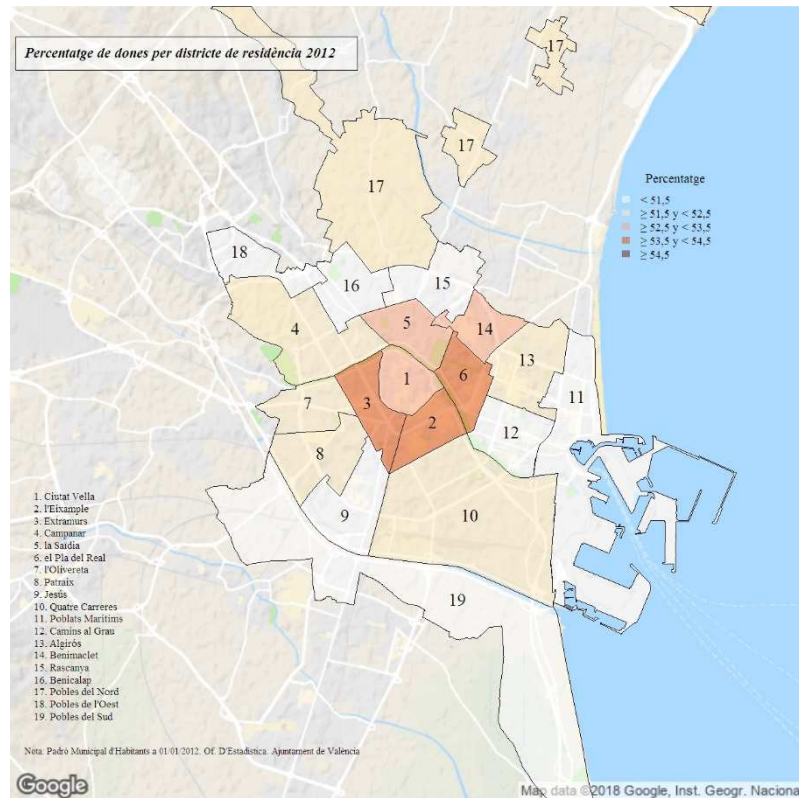
Font: Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener de cada any. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

El percentatge de dones respecte a la població total és en 2019 del 52,4%, exactament la mateixa proporció que l'any 2001. Al llarg del període 2001-2019 s'han produït dues tendències: una descendent de 0,7% del 2000 al 2006, i una altra d'ascens d'un 0,6% del 2007 al 2019.

Aquest indicador està molt relacionat amb l'arribada d'immigrants a la ciutat durant el període estudiat, la població immigrant en aquesta primera fase es defineix per una mitjana d'edat més baixa que la població total i una proporció de masculinitat superior. Cal assenyalar que aquest fenomen va ser molt significatiu fins al 2005, la qual cosa va provocar que cresquera el percentatge de població masculina en el total de la població. A partir del 2009

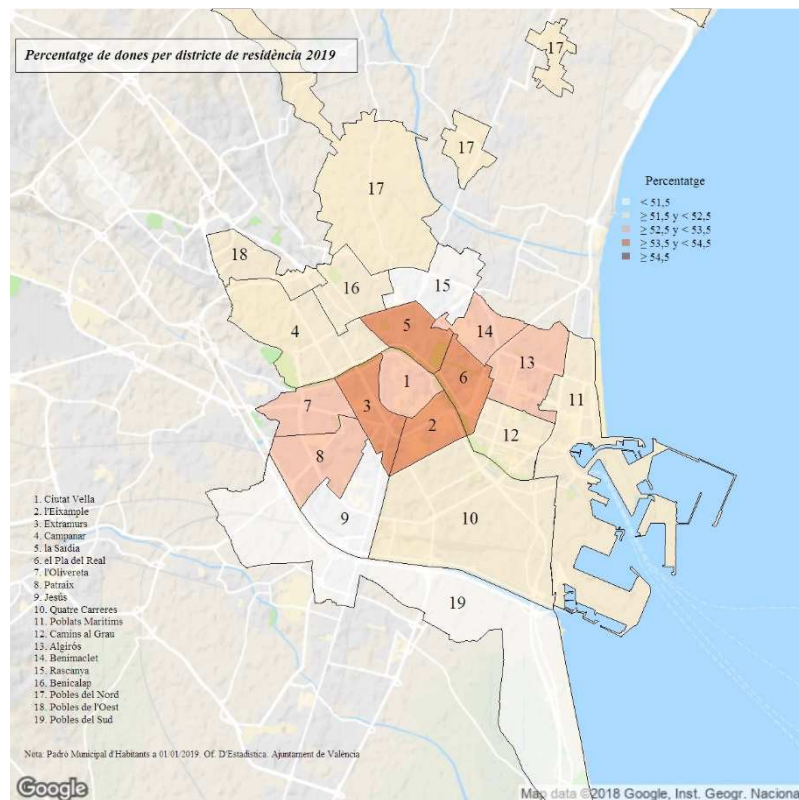
el saldo migratori es va reduir considerablement, per la qual cosa la taxa de feminització s'estabilitza i després torna a augmentar.

Figura 5. Percentatge de dones per districte de residència. 2012

Font: Padró Municipal d'Habitants a 01/01/2012. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Figura 6. Percentatge de dones per districte de residència. 2019

Font: Padró Municipal d'Habitants a 01/01/2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

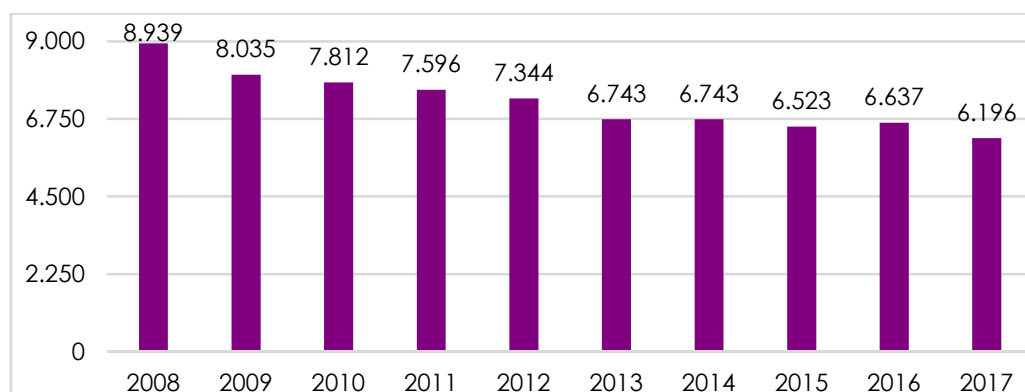
Des del 2012 el percentatge de dones en la població ha experimentat, en general, un lleuger augment en alguns districtes i romàs estable a la resta d'àrees a excepció de Ciutat Vella, districte en el qual la taxa de feminització disminueix un 0,3%. Els districtes on augmenta aquesta taxa són: Campanar, Patraix, Camins al Grau i Algirós. Els districtes amb més població femenina són aquells que comprenen i envolten el centre de la ciutat. Per contra, els districtes més perifèrics del nord i sud de la ciutat compten amb un percentatge de dones inferior.

1.2 NATALITAT I FECUNDITAT

1.2.1 Indicadors principals de natalitat

S'ha produït un progressiu descens de la natalitat des de l'any 2008 al 2017, havent disminuït la xifra total en 2.743 naixements. Aquest fet és una conseqüència de diferents factors com el canvi de valors, la progressiva incorporació de la dona en el mercat laboral (amb la conseqüent dificultat per a la conciliació) i la crisi econòmica que va motivar l'expulsió de la població més jove.

Figura 7. Nombre de naixements al període 2008-2017

Font: Moviment Natural de la Població de l'Institut Nacional d'Estadística. Elaboració: Of. Estadística. Ajuntament de València.

La tasa bruta de natalidad¹ ha caigut 3,21 punts al període 2008-2017, quedant al 2017 amb 7,79 naixements per cada 1.000 persones. A més a més, la taxa global de fecunditat² per a 2017 és de 34,54 naixements per cada 1.000 dones en edat fèrtil, en 2008 aquesta taxa era de 43,6 naixements, 9,1 punts superior. Així mateix, l'índex de masculinitat al naixement és de 107,57 és a dir, de cada 100 dones nascudes va haver-hi 107,57 homes nascuts.

Taula 5. Indicadors de natalitat. 2008-2017

	2008	2017
Taxa bruta de natalitat (‰)	11,0	7,8
Taxa global de fecunditat (‰)	43,6	34,5
Índex de masculinitat dels naixements	108,1	107,6

Font: Moviment Natural de la Població de l'Institut Nacional d'Estadística. Elaboració: Of. Estadística. Ajuntament de València.

1.2.2 Índex sintètic de fecunditat

A la Figura 8 podem veure l'evolució de l'índex sintètic de fecunditat³ al període 2008-2017, amb xifres que fluctuen amb tendència general al descens. La major caiguda l'observem en el traspàs del 2008 al 2009 passant del 1,40 a 1,27 que coincideix amb l'inici de la crisi econòmica. Li segueix un altre pic descendent en el període 2012 a 2013, mentre que en la

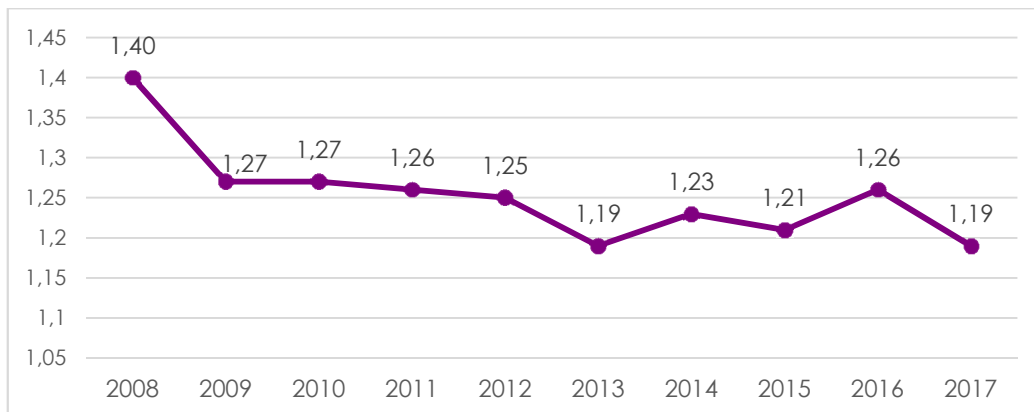
¹ Cociente del número de nacidos vivos entre la población calculada a mitad de año.

² Cociente del número de nacimientos de madre residente en la ciudad durante al año de referencia entre el número de mujeres en edad fértil (entre 15 y 49 años) residentes en la ciudad calculado a mitad de dicho año.

³ Índex Sintètic de fecunditat: Nombre esperat de fills per dona al llarg de la seua vida fèrtil. S'obté com a suma de les taxes específiques de fecunditat.

resta del període analitzat les diferències són menors, quedant en 2017 per davall de 1,2 fills per dona.

Figura 8. Evolució de l'Índex Sintètic de Fecunditat. 2008-2017

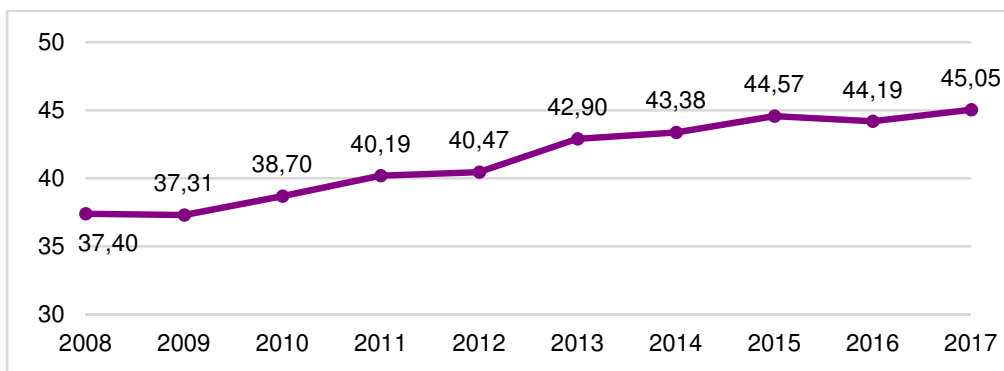

Font: Moviment Natural de la Població de l'Institut Nacional d'Estadística. Elaboració: Of. Estadística. Ajuntament de València.

1.2.3 Naixements de mare no casada

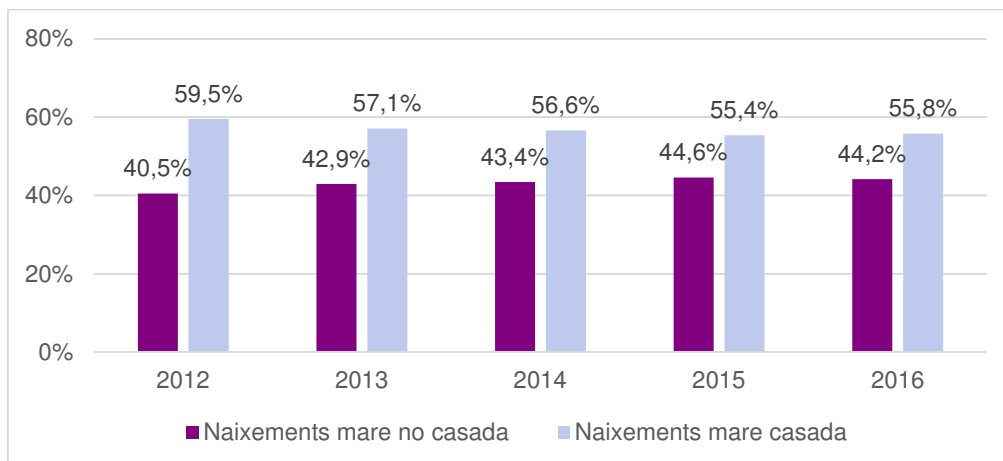
El percentatge de naixements de mare no casada és 4,9 punts percentuals major que en 2011, sent la xifra més recent, 2017, d'un 45,1% del total de naixements. S'observa com al llarg del període el matrimoni té un paper menys decisiu en la planificació familiar, continua creixent tant la maternitat monoparental, com entre les parelles de fet.

Figura 9. Evolució dels naixements de mare no casada. 2008-2017

Font: Moviment Natural de la Població de l'Institut Nacional d'Estadística. Elaboració: Of. Estadística. Ajuntament de València.

Figura 10. Naixements de mare no casada i casada. Percentatges 2012-2017

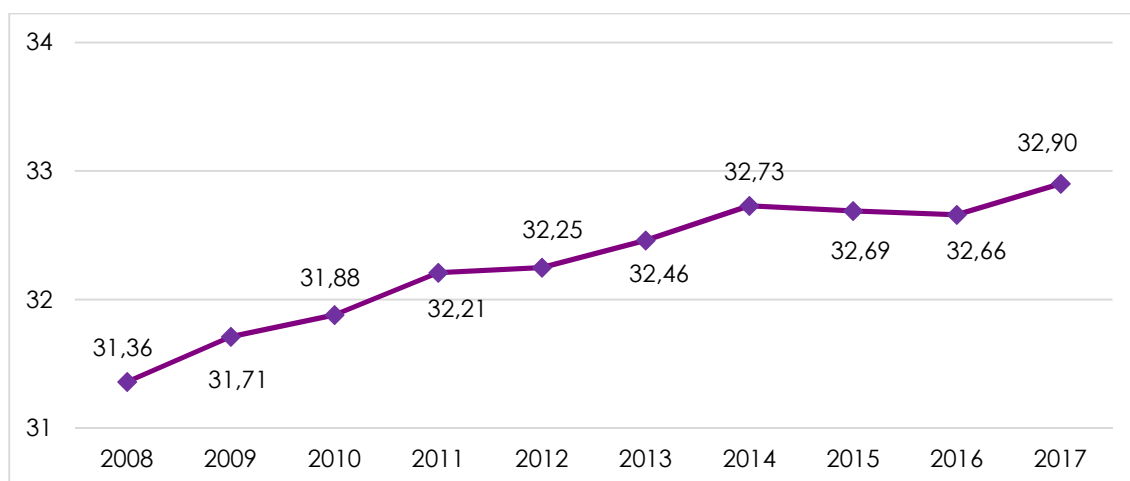
Font: Moviment Natural de la Població de l'Institut Nacional d'Estadística. Elaboració: Of. Estadística. Ajuntament de València.

Per contraposició, durant el període 2012-2017 es dona una tendència general de disminució dels naixements de mare casada en 4,6 punts percentuals.

1.2.4 Edat mitjana a la maternitat

L'edat mitjana a la maternitat⁴ va ser de 32,9 anys en 2017, representa el màxim d'una evolució ascendent des de 2008, a l'inici del període era 31,4; 1,54 anys menor. Aquest fet es deu principalment al retard continuat en el calendari reproductiu, per la prolongació de l'etapa de la "joventut" com a conseqüència de les dificultats a independitzar-se i iniciar una vida "adulta" (treball, habitatge, família...). La creixent dificultat que experimenta la població jove per a incorporar-se al mercat laboral actual provoca que s'allargue el seu període formació i, per tant, es retarde el moment de l'emancipació.

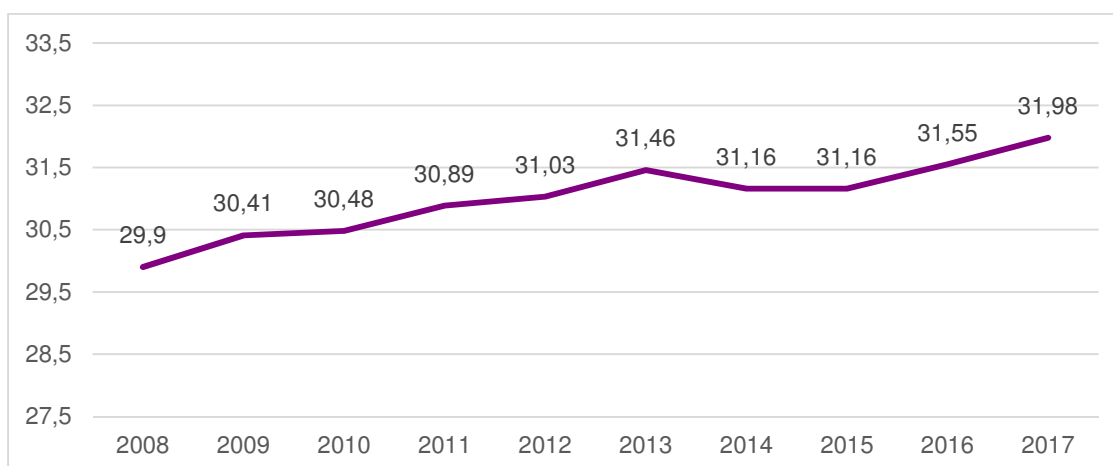
Figura 11. Evolució de l'edat mitjana a la maternitat. 2008-2017

Font: Moviment Natural de la Població de l'Institut Nacional d'Estadística. Elaboració: Of. Estadística. Ajuntament de València.

L'edat mitjana a la maternitat al primer naixement en 2017 (32 anys) és 2,1 anys superior a 2008 (29,9 anys). L'increment de l'edat mitjana en el període estudiat és encara major quan es considera el primer naixement que quan s'estudia el total, encara que en tots dos casos veiem un progressiu ascens de l'edat mitjana.

Figura 12. Evolució de l'edat mitjana a la maternitat al primer naixement. 2008-2017

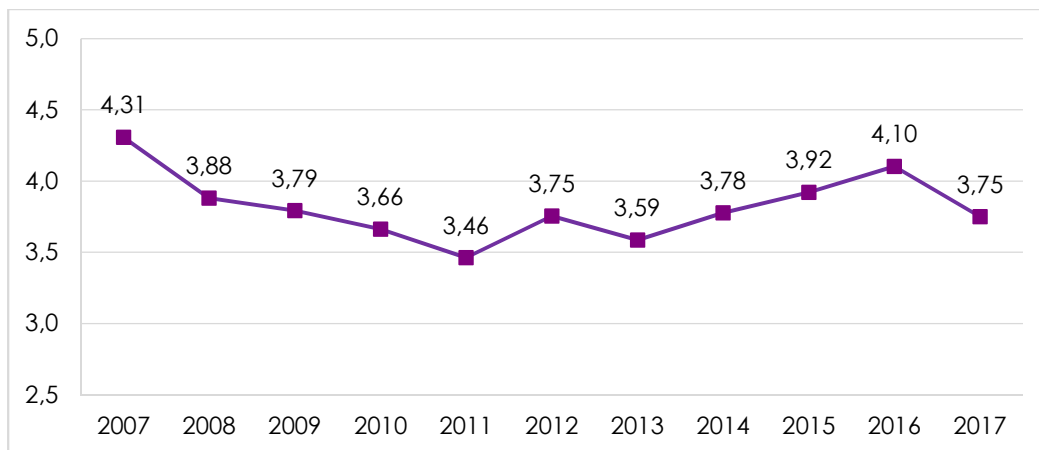
Font: Moviment Natural de la Població de l'Institut Nacional d'Estadística. Elaboració: Of. Estadística. Ajuntament de València.

⁴ Edat mitjana a la maternitat: Mitjana aritmètica de les edats a les quals les dones tenen als seus fills, ponderada per les taxes específiques de fecunditat de cada grup d'edat.

1.3 NUPCIALITAT

A la Figura 13 s'observa la incidència de la crisi econòmica en la taxa bruta de nupcialitat⁵ al període 2007–2017, que provoca un descens continuat de l'indicador, marcant el mínim l'any 2011 amb 3,46 matrimonis per cada mil habitants; a partir d'aquest punt es recupera lleugerament però a l'últim any disponible (2017), obtenim 3,75 matrimonis per mil habitants, molt per davall del punt inicial 4,31 en 2007.

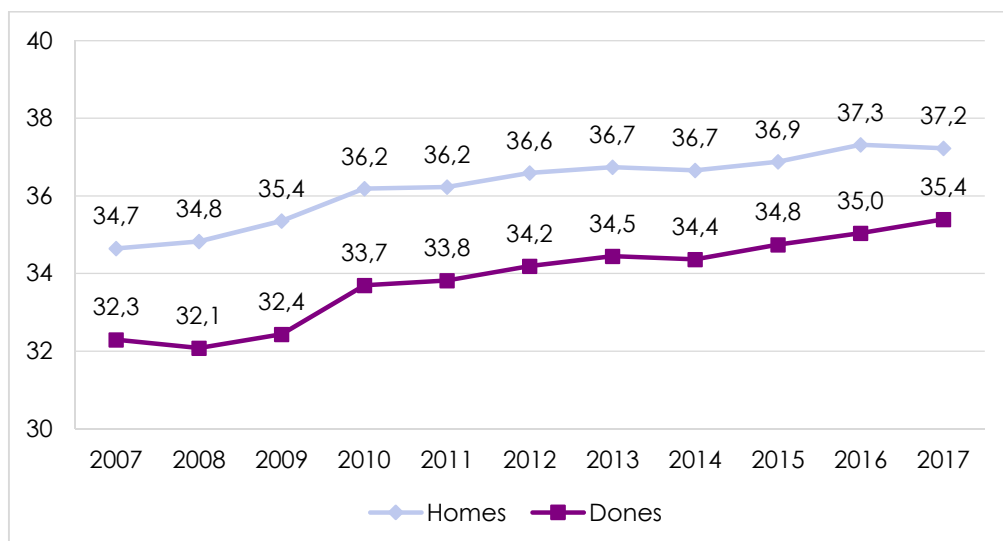
Figura 13. Evolución taxa bruta de nupcialitat. 2007-2017

Font: Moviment Natural de la Població de l'Institut Nacional d'Estadística. Elaboració: Of. Estadística. Ajuntament de València.

Per a 2007, l'edat mitjana a la nupcialitat era de 34,7 anys per als homes i de 32,3 anys per a les dones, mentre que al final del període aquests valors són de 37,2 anys per als homes i 35,5 anys per a les dones. Aquest indicador mostra un increment continuat en el període considerat (2007 – 2017). De nou, aquest indicador demogràfic ens marca la incidència negativa de la crisi econòmica en les dificultats associades a l'emancipació de les persones joves. En els deu anys expressats en el gràfic l'edat mitjana a la nupcialitat ha crescut per als homes en 2,5 anys i per a les dones en 3,1 anys. La diferència d'edat mitjana a la nupcialitat per sexe té tendència a disminuir, la distància màxima es va donar en 2009 amb 3 anys i la mínima en 2017 amb 1,8 anys.

Figura 14. Edat mitjana a la nupcialitat per sexe. 2007-2017

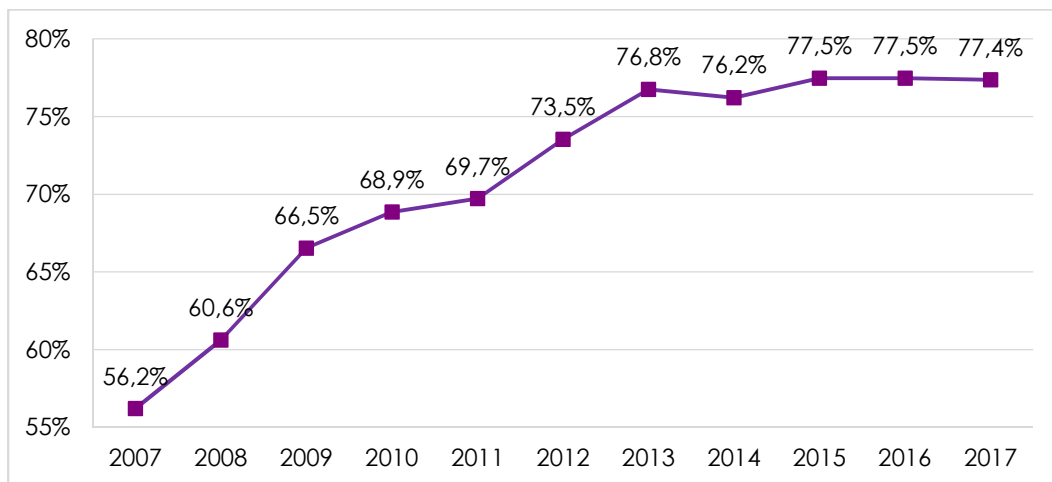

Font: Moviment Natural de la Població de l'Institut Nacional d'Estadística. Elaboració: Of. Estadística. Ajuntament de València.

⁵ Taxa bruta de nupcialitat: es defineix com el total de matrimonis constituïts al llarg de l'any t que estableixen la seua residència en un determinat àmbit per cada 1000 residents d'aqueix àmbit..

Als últims deu anys altre indicador que hem vist evolucionar de forma substancial és el percentatge de matrimonis segons forma de celebració. A 2007 el 56,2% dels matrimonis se celebraven únicament de forma civil, en 2017 aquests matrimonis suposen més del 77%, percentatge que es veu ja superat en els últims tres anys de la sèrie. Com ja havíem vist en altres punts de la publicació els canvis d'ordre cultural es veuen expressats de forma clara, en el cas que ens ocupa la secularització de la vida social ha portat al fet que, en relatiu poc temps, únicament un 20% dels matrimonis passe per algun tipus de ritu religiós.

Figura 15. Percentatge de matrimonis exclusivament civils. 2007-2017

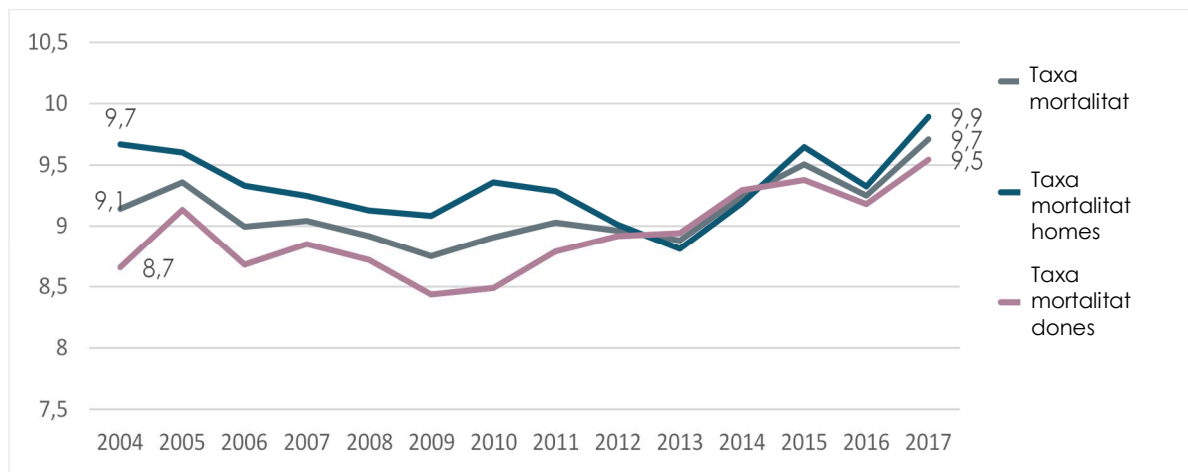
Font: Moviment Natural de la Població de l'Institut Nacional d'Estadística. Elaboració: Of. Estadística. Ajuntament de València.

1.4 MORTALITAT

La taxa bruta de mortalitat s'ha mantingut en torn del 9‰ durant el període 2004-2017, amb tendència a incrementar-se a partir 2009, punt més baix de la sèrie. L'augment de l'esperança de vida i l'envelliment de la població incrementen la xifra de defuncions. De fet, la taxa de mortalitat ha aconseguit el punt més alt del període indicat en 2017, amb 9,7‰.

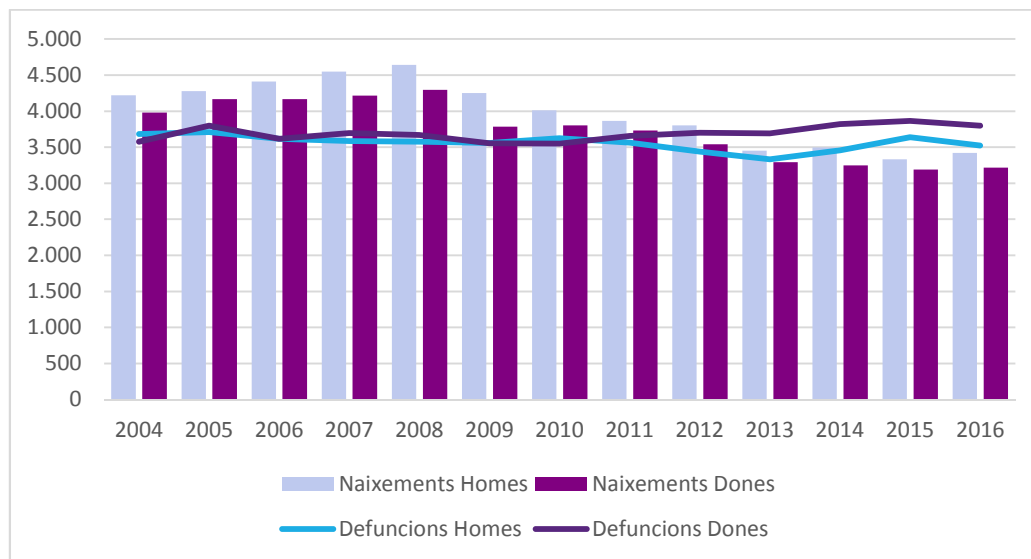
Pel que respecta a la comparació entre sexes, observem taxes superiors en homes, encara que existeixen excepcions. De fet, en el període de 2012 a 2014 les diferències entre sexes es va reduir considerablement, sent fins i tot major la taxa de mortalitat femenina en els anys 2013 i 2014. En 2017 es va arribar a una taxa de 9,9‰ per als homes i de 9,5‰ per a les dones, les més altes del període.

Figura 16. Evolució taxa de mortalitat 2004-2017

Font: Moviment Natural de la Població de l'Institut Nacional d'Estadística. Elaboració: Of. Estadística. Ajuntament de València.

Figura 17. Evolució de les defuncions i naixements per sexe. 2004-2017

Font: Moviment Natural de la Població de l'Institut Nacional d'Estadística. Elaboració: Of. Estadística. Ajuntament de València

A la Figura 17 observem un saldo vegetatiu positiu fins a l'any 2012, a partir d'aquest any les defuncions se situen sempre per damunt dels naixements, per als dos sexes, per tant des de 2012 a 2017 el saldo vegetatiu és negatiu. Des de 2004 a 2011 el nombre de defuncions de dones i homes se situa en unes xifres molt similars, a partir d'aquest any i fins al final de la sèrie recollida, les defuncions de dones estan sempre per damunt, atés que les dones presenten un sobreenvelliment molt per damunt dels homes.

Com ja havíem comentat en el punt relatiu a natalitat el màxim de la sèrie reflectida s'observa en 2008, a partir d'aquest any no torna a recuperar-se, donant-se els valors mínims a final del període reflectit (2017). És aquest últim fet el que està provocant un saldo vegetatiu negatiu.

1.5 ESPERANÇA DE VIDA

Als últims quaranta anys s'ha produït un augment important de l'esperança de vida⁶ per a tots dos sexes. Les dones han passat d'una esperança de vida de 75,5 anys al 1975 a 86,1 anys al 2017. En el cas dels homes, es passa de 70,2 anys al 1975 a 80,2 al 2017. En definitiva, des de 1975 fins a l'actualitat l'esperança de vida ha augmentat en aproximadament 10 anys per a tots dos sexes.

1.5.1 Esperança de vida en nàixer

L'esperança de vida en nàixer de les dones és 5,9 anys major que la dels homes l'any 2017. No obstant això, veiem que al llarg d'aquests últims 6 anys l'increment ha sigut de 1,2 anys per als homes i 0,7 anys per a les dones, reduint-se lleugerament les diferències entre sexes.

Taula 6. Esperança de vida en nàixer a la ciutat de València. 2012-2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
DONES	85,4	85,5	85,7	85,8	85,9	86,1
HOMES	79,0	79,4	79,8	80,0	80,2	80,2

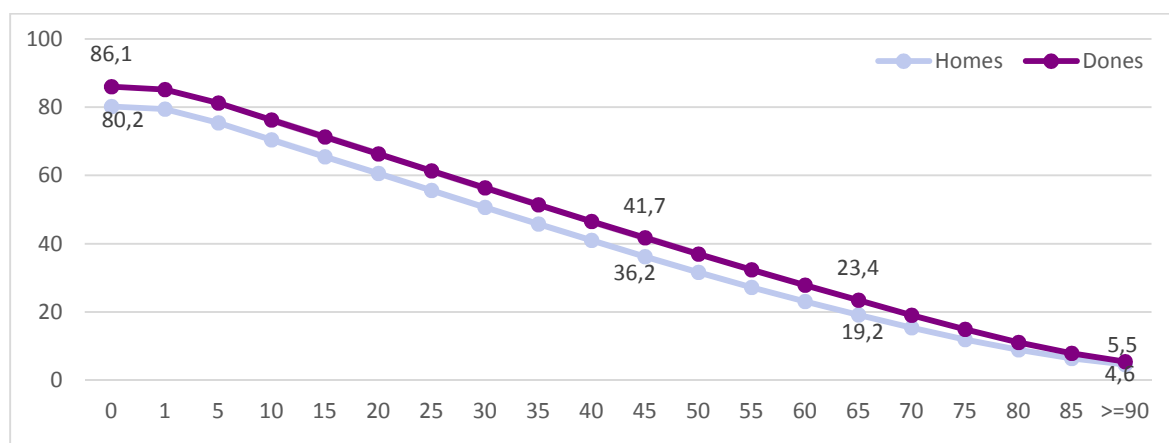
Font: Taules de mortalitat. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

⁶ Per a millorar l'estimació de l'esperança de vida, les dades de defuncions s'agreguen en períodes de 4 anys (per a la construcció de les corresponents taules de mortalitat). Per simplicitat, a la Taula 9 s'indica solament els últims anys de cada quadrienni emprat. Així, per exemple, la dada de l'any 2017 s'ha construït a partir de les dades de defuncions acumulats en el període 2014-2017.

1.5.2 Esperança de vida segons edat

Per a tots els grups d'edat l'esperança de vida és major per a les dones que per als homes, encara que a mesura que avancem en els grups d'edat les distàncies es redueixen. L'esperança de vida en néixer és de 86,1 anys en les dones i 80,2 en els homes, una diferència de 5,9 anys. Si ens desplacem fins als 45 anys tenim una esperança de vida per a les dones de 41,7 anys i per als homes de 36,2 anys, una diferència de 4,5 anys. Als 65 anys l'esperança de vida és de 23,4 anys per a les dones i 19,2 anys per als homes, la diferència es redueix a 4,2 anys.

Figura 18. Esperança de vida segons edat a la ciutat de València. 2013-2017

Font: Taules de mortalitat. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

1.6 POBLACIÓ DE NACIONALITAT ESTRANGERA

Tenint en compte que en els últims anys, a la nostra ciutat, s'ha incrementat el nombre de persones de nacionalitat estrangera, és necessari l'anàlisi per separat de l'estructura per edat i sexe d'aquest grup poblacional. Això ens ajudarà a conèixer amb més deteniment les seues característiques demogràfiques i relacionar-les amb el perfil demogràfic de la població en el seu conjunt.

Taula 7. Població estrangera per sexe i edat. 2019

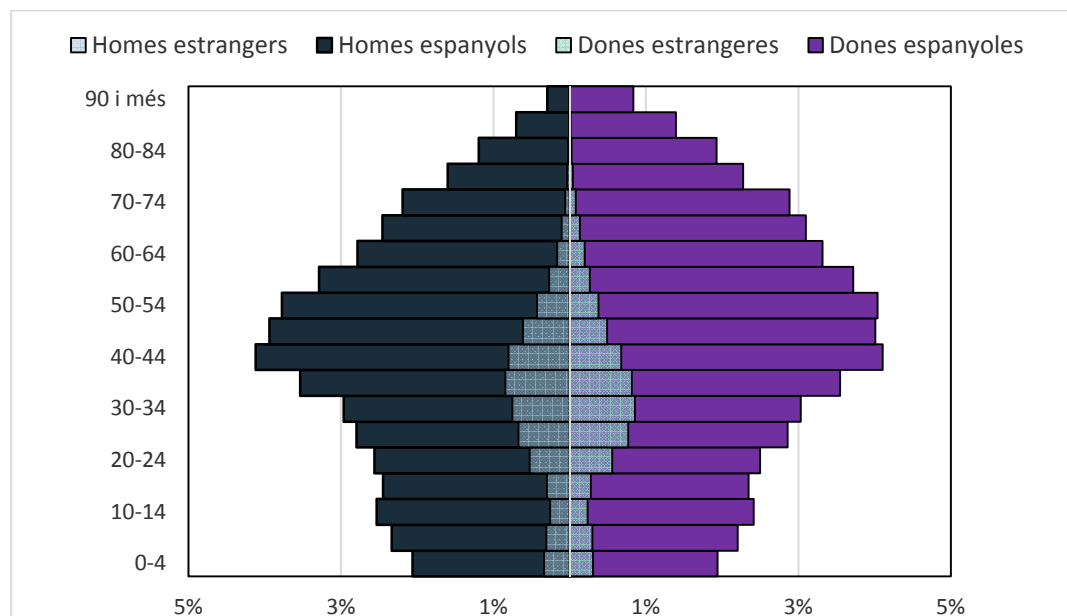
	Total	Dones	%	Homes	%
≤ 4	5.098	2.428	2,4%	2.670	2,6%
5 a 9	4.812	2.378	2,3%	2.434	2,4%
10 a 14	3.921	1.868	1,8%	2.053	2,0%
15 a 19	4.584	2.207	2,1%	2.377	2,3%
20 a 24	8.601	4.433	4,3%	4.168	4,1%
25 a 29	11.475	6.120	6,0%	5.355	5,2%
30 a 34	12.797	6.802	6,6%	5.995	5,8%
35 a 39	13.194	6.469	6,3%	6.725	6,5%
40 a 44	11.755	5.382	5,2%	6.373	6,2%
45 a 49	8.796	3.908	3,8%	4.888	4,8%
50 a 54	6.384	2.993	2,9%	3.391	3,3%
55 a 59	4.253	2.110	2,1%	2.143	2,1%
60 a 64	2.887	1.573	1,5%	1.314	1,3%
65 a 69	1.903	1.069	1,0%	834	0,8%
70 a 74	1.074	622	0,6%	452	0,4%
≥ 75	1.170	674	0,7%	496	0,5%
Total	102.704	51.036	49,7%	51.668	50,3%

Font: Padró Municipal d'Habitants a 01/01/2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

La població de nacionalitat estrangera presenta un perfil demogràfic diferenciat del total de la població. L'edat mitjana de la població estrangera se situa en 34,3 anys, deu anys menys

que la de la població total (44,0 anys). També la població estrangera presenta un índex de masculinitat (101,2) superior a la població total (90,7).

Figura 19. Estructura de la població de nacionalitat espanyola i estrangera. 2019

Font: Padró Municipal d'Habitants a 01/01/2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

La població de nacionalitat estrangera representa el 12,9% del total, un 13,7% entre els homes i un 12,3% entre les dones.

La població estrangera és proporcionalment més nombrosa en la població de 16 a 64 anys (edat laboral), representen el 16,8% dels homes i el 15,9% de les dones en aquesta franja d'edat. Atés que els moviments migratoris solen concentrar-se en edats joves i que l'arribada a la nostra ciutat és relativament recent (a partir de l'any 2000) el percentatge de població estrangera entre la població major de 65 anys és realment insignificant, suposen el 2,7% dels homes i el 2,4% entre les dones d'aquest grup d'edat.

Si observem les cohorts per edat, hi ha una presència relativament major d'homes en totes, exceptuant entre els 20 i 34 anys i entre els 60 i 75 o més anys d'edat.

Taula 8. Població estrangera segons continent de nacionalitat i sexe. 2019

	Total	Dones	%	Homes	%
UE (28)	31.277	15.690	50,2%	15.587	49,8%
Resta d'Europa	7.050	4.150	58,9%	2.900	41,1%
Àfrica	11.914	4.155	34,9%	7.759	65,1%
Amèrica del Nord	1.834	976	53,2%	858	46,8%
Amèrica Central	6.399	4.309	67,3%	2.090	32,7%
Amèrica del Sud	26.664	14.553	54,6%	12.111	45,4%
Àsia	17.452	7.145	40,9%	10.307	59,1%
Oceania	100	54	54,0%	46	46,0%
Apàtrides	14	4	28,6%	10	71,4%

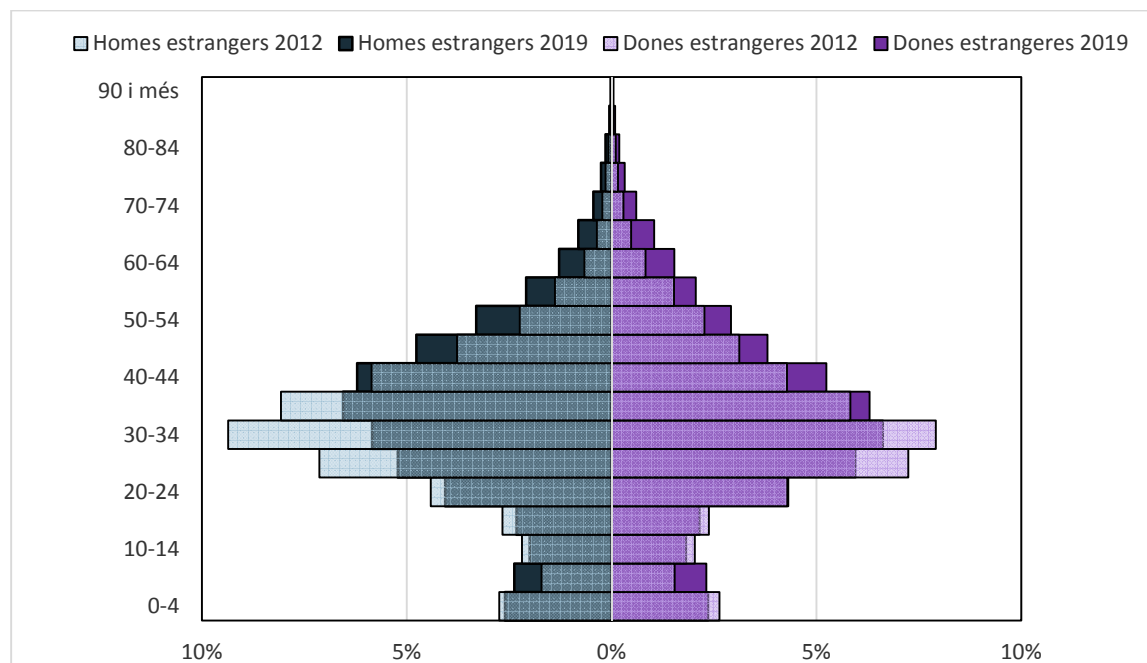
Font: Padró Municipal d'Habitants a 01/01/2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

Entrant al detall, trobem algunes proporcions especialment desiguals, destacant el cas de la població d'Amèrica Central (67,3% de dones) i el cas de les persones amb nacionalitat africana, en la qual els homes predominen (65,1% d'homes).

Responent a la divisió sexual del treball, d'una banda, tenim una població estrangera feminitzada destinada principalment a les cures i a les tasques domèstiques (empleades de la llar), com és el cas de les dones procedents d'Amèrica del Sud i Central. D'altra banda, una

població estrangera masculinitzada destinada a mà d'obra en construcció i en el sector primari (agrari principalment), com en el cas dels estrangers homes procedents d'Àfrica.

Figura 20. Piràmide poblacional de la població de nacionalitat estrangera a 2012 i 2019

Font: Padró Municipal d'Habitats a 1 de gener de cada any. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

La piràmide de població estrangera reflecteix el canvi que s'ha vingut donant des de 2012 fins a 2019. La major part de la població estrangera es concentra entre els 25 i els 49 anys d'edat, coincidint amb el tram principal de vida laboral. Es tracta en bona part de la població que va arribar a València en un període de bonança econòmica amb la finalitat de trobar treball. L'envelliment d'aquesta població, unit a la menor arribada d'immigrants, ha provocat que hi haja major població en grups de major edat. Malgrat això, la piràmide poblacional d'immigrants reflecteix una estructura poblacional considerablement més jove que la que es dona per a la població espanyola. En els últims anys, posteriors a la crisi econòmica, la diferència per sexes ha disminuït, ha sigut expulsada gran part de la població masculina que ocupava treballs en els sectors més masculinitzats de l'economia i que s'han vist afectats en major mesura en la pèrdua d'ocupacions. D'altra banda, s'ha incrementat el nombre de dones estrangeres ocupades en el sector serveis, bàsicament en serveis de la llar i atenció a persones majors i dependents.

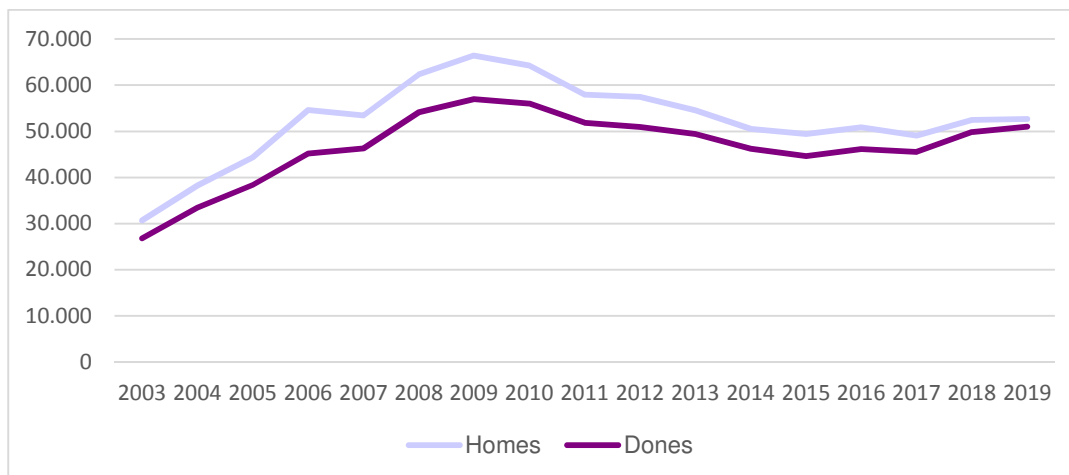
Quant a la fecunditat, en els anys previs a la crisi, concretament en 2008, la taxa presentada per les dones estrangeres era de 54,1, mentre que la de les dones espanyoles era de 40,8. Aquesta tendència ha canviat amb la crisi, de manera que totes dues taxes han tendit a descendir i acostar-se.

Taula 9. Evolució de la població de nacionalitat estrangera. 2003-2019

	Total	%	Dones	%	Homes	%
2003	57.505	7,4%	26.805	6,6%	30.700	8,2%
2007	99.690	12,5%	46.274	11,1%	53.416	13,9%
2011	109.779	13,8%	51.844	12,5%	57.935	15,1%
2015	94.050	11,9%	44.603	10,8%	49.447	13,1%
2016	97.081	12,3%	46.176	11,2%	50.905	13,5%
2017	94.575	11,9%	45.524	11,0%	49.051	13,0%
2018	102.269	12,8%	49.816	11,9%	52.453	13,8%
2019	102.704	12,9%	51.036	12,2%	52.668	13,7%

Font: Padró Municipal d'Habitats a 1 de gener de cada any. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

Figura 21. Evolució de la població de nacionalitat estrangera per sexe. 2003-2019

Font: Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener de cada any. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

Entre 2003 i 2009 es produeix un increment de la població estrangera, corresponent amb els anys del boom econòmic en els quals la població estrangera creix 5,1 punts percentuals respecte a la població total. En el període 2010-2015 es produeix el canvi de tendència i la població estrangera va disminuint fins a 2015, en el qual passen a ser el 11,9% de la població. Aquesta disminució es deu al retorn de les famílies estrangeres als seus països d'origen, principalment a causa de l'impacte de la crisi econòmica sobre aquest grup poblacional i a l'enlairament de les economies dels seus països d'origen, en alguns casos. A més, pot observar-se que en tot aquest període la població estrangera concentra menys proporció de dones que d'homes.

1.7 MOVIMENTS MIGRATORIS

1.7.1 Altes per immigració per sexe

En la sèrie de deu anys reflectida en la taula anterior, l'any 2007 suposa el màxim en el nombre d'altes per immigració, amb 47.967 persones, 25.531 homes i 22.436 dones. Des de l'inici de la crisi econòmica, les altes per immigració han disminuït, especialment des de l'any 2008 al 2013, sent aquest últim any el mínim de tota la sèrie recollida.

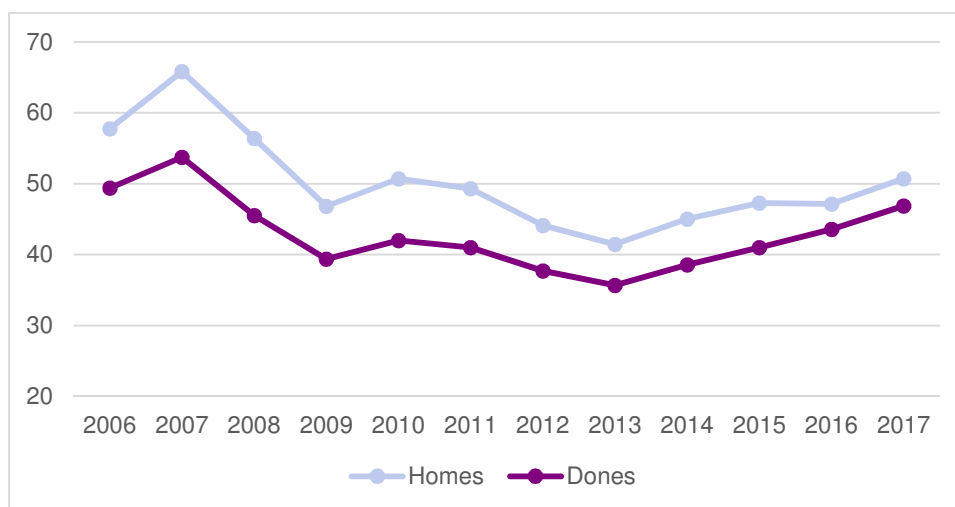
Des del 2014 es produeix un lleuger creixement que ens porta a les 38.575 altes en 2017; d'altra banda, les dones són actualment (per tot just unes dècimes percentuals) majoria entre la població immigrant. Es destaca aquest fet, per insignificant que sembla, ja que des de 1996 la tendència era la de ser major proporció masculina entre les persones immigrants.

Taula 10. Evolució de les altes per immigració per sexe. 2007-2017

	Total	%	Homes	%	%
2007	47.967	22.436	46,8	25.531	53,2
2008	41.250	19.155	46,4	22.095	53,6
2009	34.916	16.575	47,5	18.341	52,5
2010	37.204	17.563	47,2	19.641	52,8
2011	35.988	17.068	47,4	18.920	52,6
2012	32.479	15.639	48,2	16.840	51,9
2013	30.376	14.714	48,4	15.662	51,6
2014	32.786	15.851	48,4	16.935	51,7
2015	34.737	16.904	48,7	17.833	51,3
2016	35.866	18.040	50,3	17.826	49,7
2017	38.575	19.423	50,4	19.152	49,7

Font: Moviment registrat al Padró Municipal. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

Figura 22. Taxa bruta d'immigració per sexe. 2006-2017

Font: Moviment registrat al Padró Municipal. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

De manera similar, les taxes d'immigració per sexe han tendit a aproximar-se amb el pas del temps (especialment als dos últims anys), encara que continua sent superior la dels homes. Aquesta realitat és símptoma de l'impacte que va tindre la crisi econòmica en certs sectors que estaven més masculinitzats i van produir expulsió de major número de mà d'obra masculina i en casos el retorn als seus països o una nova migració.

1.7.2 Baixes per emigració per sexe

Del decenni sobre el qual recollim informació, els primers quatre anys concentren moltes més baixes per emigració. Des de 2007 a 2010 se situen per damunt de les 30.000 persones anualment, 127.798 en el total dels quatre anys. A partir de l'any 2011 les baixes per emigració descendeixen fins a un mínim l'any 2016 de 24.340. L'any 2017 veiem de nou un repunt que afecta a tots dos sexes.

Com en el cas de les immigracions, també les baixes per emigració estan masculinitzades, fins a l'any 2011 per damunt del 52% eren homes. A partir d'aquest moment la proporció de dones va creixent i l'any 2017 se situa aproximadament en la meitat (49,8%).

Taula 11. Evolució de baixes per emigració per sexe. 2007-2017

	Total	%	Homes	%	%
2007	33.475	16.177	48,3	17.298	51,7
2008	31.673	15.070	47,6	16.603	52,4
2009	31.265	15.096	48,3	16.169	51,7
2010	31.385	14.904	47,5	16.481	52,5
2011	29.178	13.867	47,5	15.311	52,5
2012	27.309	13.140	48,1	14.169	51,9
2013	25.845	12.496	48,3	13.349	51,7
2014	26.105	12.785	49,0	13.320	51,0
2015	25.363	12.414	48,9	12.949	51,1
2016	24.340	12.095	49,7	12.245	50,3
2017	25.482	12.696	49,8	12.786	50,2

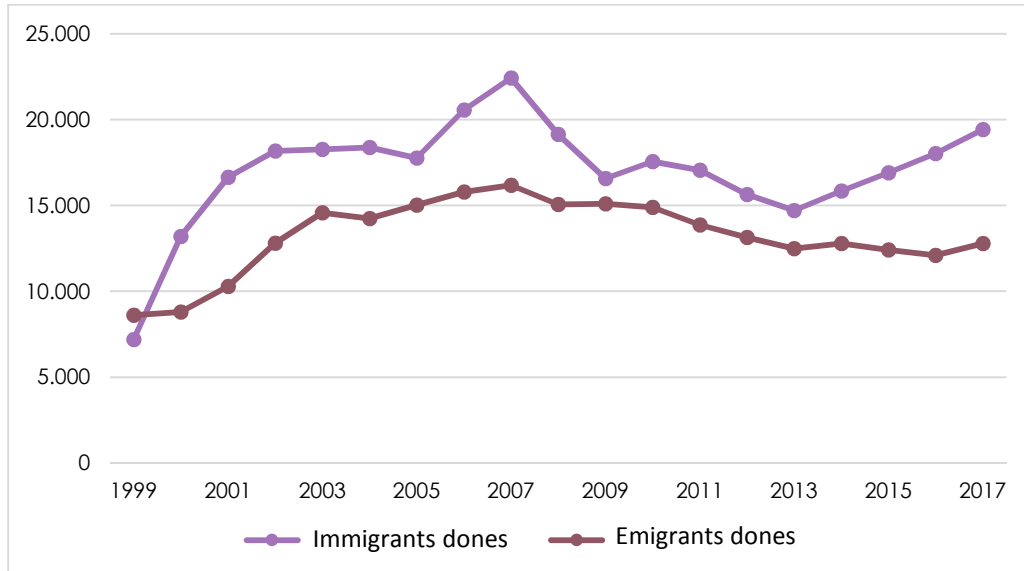
Font: Moviment registrat al Padró Municipal. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

1.7.3 Dones emmigrants i immigrants

La gràfica d'evolució de les dones migrants (immigrants i emigrants) ha patit constants fluctuacions al llarg del període 1999-2017. Comença la sèrie històrica en 1999 amb un saldo

negatiu de 1.411 dones. A partir de l'any 2000 es computa un saldo positiu amb moltes més dones immigrants que emigrants. Els anys que registren major saldo positiu són 2001 amb una diferència de 6.362 dones, 2007 amb 6.259 dones i 2017 amb 6.637. El període en el qual el saldo positiu es redueix i les xifres de dones immigrants i emigrants s'acosten és el període de crisi econòmica, des del 2008 fins a 2014. L'any amb major nombre de dones immigrants registrades és 2007 amb 22.436, en el mateix any es registra un major nombre de dones emigrants, 16.177.

Figura 23. Evolució de les dones emigrants i immigrants. 1999-2017

Font: Moviment registrat al Padró Municipal. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

2. RELACIÓ AMB L'ACTIVITAT ECONÒMICA I INGRESSOS

2.1 ACTIVITAT LABORAL

Encara que al 2018 les dones representen el 53,1% de la població major de 16 anys, només suposen el 48,0% de la població activa. Entre la població en situació de desocupació les dones suposen el 55,3% del total. En la població en situació d'inactivitat (labors de la llar, jubilats/as, pensionistes, estudiants) el 60,2% són dones.

Taula 12. Relació amb l'activitat econòmica i sexe. 2018

	Total	Dones	%	Homes	%
Població de 16 i més anys	660,5	350,7	53,1%	309,7	46,9%
Activa	384,7	184,6	48,0%	200	52,0%
Ocupada	328,1	153,4	46,8%	174,7	53,2%
Desocupada	56,6	31,3	55,3%	25,3	44,7%
Busquen primer treball	4,7	1,8	38,3%	2,9	61,7%
Inactiva	275,8	166,1	60,2%	109,7	39,8%

Nota: Les dades absolutes estan expressats en milers.

Font: Enquesta de Població Activa. INE.

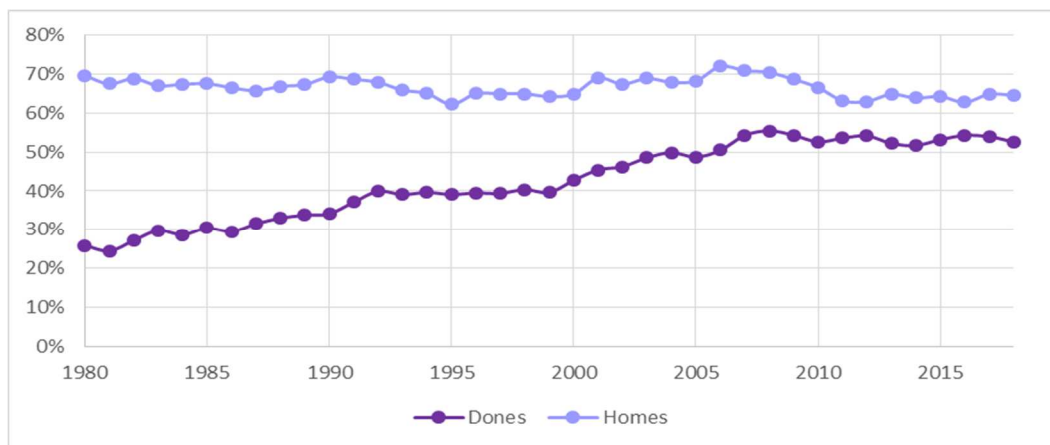
Taula 13. Evolució de la taxa d'activitat. 1980-2018

	Dones	Homes		Dones	Homes
1980	25,8%	69,7%	2010	52,7%	66,6%
1985	30,4%	67,6%	2014	51,7%	63,9%
1990	34,1%	69,3%	2015	53,2%	64,3%
1995	39,1%	62,3%	2016	54,3%	62,8%
2000	42,7%	64,9%	2017	54,0%	64,9%
2005	48,7%	68,3%	2018	52,6%	64,6%

Nota: Al llarg del període han hagut canvis de base en aquesta estadística.

Font: Enquesta de Població Activa. INE.

Figura 24. Evolució de la taxa d'activitat. 1980-2018

Font: Enquesta de Població Activa. INE.

En l'evolució de la taxa d'activitat per sexe que observem en la taula anterior, al llarg d'un període aproximat de 40 anys, podem veure que el canvi més significatiu es dona en la taxa d'activitat de les dones. Si en 1980 només una de cada quatre dones de 16 i més anys era classificada com a activa (tenia un treball convencional o estava desocupada), a partir del 2006 ja son actives més de la meitat de les dones de 16 i més anys. A partir d'aquest any la taxa d'activitat de les dones es situa al voltant del 53%. A partir de 2008, amb la crisi econòmica s'ha parat el creixement de la taxa d'activitat de les dones, estabilitzant-se la diferència entre les taxes d'homes i dones en 12 punts percentuals a favor dels homes.

Al conjunt del període 1980-2018, mentre que la taxa d'activitat masculina s'ha reduït en 5,1 punts percentuals, la de les dones ha augmentat en 26,8 punts. Per tant, la bretxa de gènere quant a la taxa d'activitat s'ha anat reduint, passant de 43,8 punts en 1980 a 12,0 punts

en 2018. Cal esmentar que des de l'any 2008 en què se situa el màxim en la taxa d'activitat de les dones, han descendit les taxes d'activitat, tant per als homes, com per a les dones.

El principal canvi que s'ha donat a la ciutat des de 2008 és la reducció de la població activa tant entre homes com entre dones. Aquest descens és conseqüència d'una sèrie de factors sociodemogràfics els efectes dels quals difereixen per sexe. En primer lloc, es va produir una contracció del mercat laboral com a conseqüència de la crisi econòmica, que va descoratjar la incorporació al mateix de les dones. D'altra banda, també es va produir un procés de retorn de bona part de la població immigrant en edat laboral als seus països d'origen, sent aquesta població jove i notablement masculinitzada. En minvar les cohorts més joves es va accelerar el procés d'envelliment de la població. Finalment, un altre gran impacte de la reducció de la població activa es dirigeix a les persones joves espanyoles que prolonguen cada vegada més el seu període d'estudis davant les escasses perspectives de trobar ocupació i un número significatiu, com hem vist en l'aparte d'emigracions, han anat a buscar oportunitats d'ocupació fora (han emigrat).

Taula 14. Evolució taxa d'activitat femenina per grups d'edat. 2004-2018

	16-24	25-54	55 i més
2004	45,8%	74,9%	10,9%
2005	43,2%	72,5%	14,2%
2006	50,9%	72,3%	16,0%
2007	51,2%	78,0%	16,9%
2008	52,4%	80,8%	16,8%
2009	48,7%	79,4%	19,5%
2010	48,7%	81,5%	17,9%
2011	44,5%	84,3%	18,3%
2012	41,8%	83,6%	19,3%
2013	35,0%	84,6%	20,5%
2014	38,1%	83,1%	19,8%
2015	32,3%	85,9%	19,5%
2016	39,6%	86,0%	21,7%
2017	34,4%	84,3%	23,1%
2018	37,3%	82,2%	23,6%

Font: Enquesta de Població Activa. INE.

El nivell d'activitat femenina més alt durant tot el període correspon a les dones de 25 a 54 anys, la participació dels quals en el mercat laboral ha pujat en torn de 10 punts durant el període analitzat (2004-2018), malgrat la crisi econòmica. Durant aquesta evolució es pot deduir que les dones d'aquest grup d'edat abandonen, cada vegada menys, el món laboral per a dedicar-se a temps complet a cura de la família.

Per al grup d'edat menor a 25 anys la taxa d'activitat va arribar al seu màxim en la sèrie reflectida l'any 2008, amb un 52,4% de taxa d'activitat, a partir d'aquest moment i resultat de la crisi econòmica la taxa d'activitat torna a descendir de manera significativa, les dones retarden la seua incorporació al mercat laboral per la falta d'oportunitats d'ocupació, prolongant els anys de formació.

Al llarg del període recollit no ha deixat d'incrementar-se la taxa d'activitat de les dones de 55 anys i més, malgrat la crisi econòmica i amb una lleugera inflexió en els anys 2010 i 2011, la taxa d'activitat per a aquest grup ha passat d'un mínim del 10,9% en 2004 a un màxim del 23,6% en 2018.

Respecte a les diferències per sexe en la taxa d'activitat per edat, la distància ha disminuït de forma molt acusada, per a l'any 2018, en cap grup d'edat la diferència entre la taxa d'activitat masculina i femenina arribava a 10 punts percentuals. Per a la població menor de 25 anys aquesta diferència és de 7,3 punts percentuals a favor dels homes, entre els 25 i 29

anys de 8,3 punts, entre els 30 i els 54 anys de 9 punts i per a la població de 55 i més anys la taxa d'activitat masculina és 9,1 punts percentuals superior a la femenina.

2.2 INACTIVITAT LABORAL

Taula 15. Inactivitat segons sexe i edat. 2018

	Total	Dones	%	Homes	%
Total	275,8	166,1	60,2	109,7	39,8
16-19	37,7	19,7	52,3	18	47,7
20-24	7,3	4,8	65,8	2,5	34,2
25-54	36,9	25,0	68,0	11,8	32
55 i més	193,9	116,6	48,4	77,4	51,6

*Nota: Les dades absolutes estan expressats en milers.
Font: Enquesta de Població Activa. INE.*

D'un total de 275,8 mil persones inactives 166,1 són dones, el 60,2%. Entre la població inactiva el grup de persones de 55 i més anys representen el 70,3% en 2018. És ressenyable que únicament en aquest grup d'edat són minoria les dones, un 48,4% del total. Per a la resta de grups d'edat la major distància entre homes i dones es dona entre els 25 i 54 anys, on el 68% de les persones inactives són dones i per al grup entre 20 i 24 anys on el 65,8% de les persones inactives són dones.

Si tenim en consideració que en aquestes edats centrals es concentra l'etapa de reproducció i cura de menors, podem concloure fàcilment que el repartiment d'aquestes tasques dista molt de ser equitatiu entre sexes. Encara moltes dones, cada vegada menys, no arriben a entrar o ixen del mercat laboral per a dedicar-se a la reproducció i les cures.

Les causes les trobem en la divisió sexual de treball i en la intensa destrucció de serveis i ocupacions públiques els quals estan majoritàriament feminitzats. Aquests serveis d'atenció i cures que deixa de prestar l'Estat passaran a realitzar-los en la majoria dones en l'esfera privada. Així doncs, a més de la inactivitat, aquest fet porta a les dones a tindre trajectòries professionals discontinües produint una feminització del treball precari.

Taula 16. Població inactiva segons situació d'inactivitat i sexe. 2018

	València ciutat	València província		
	Total	Total	Dones	Homes
Total	275,8	854,5	59,3%	40,7%
Estudiantat	44,4	140,8	53,1%	46,9%
Jubilacions	110,7	335,6	38,9%	61,1%
Labors de la llar	63,0	191,7	89,5%	10,5%
Incapacitació permanent	28,6	93,0	55,7%	44,3%
Pensió distinta de la de jubilació	25,3	78,1	90,5%	9,5%
Altra situació	3,9	15,4	46,7%	53,3%

*Nota: Les dades absolutes estan expressats en milers.
Font: Direcció General d'Economia, Emprendiment i Cooperativisme. Generalitat Valenciana*

Si entrem en més detall en la mena d'inactivitat la bretxa de gènere és més acusada. Com hem comentat anteriorment, la categoria de "persones inactives" inclou un conjunt molt heterogeni de situacions.

La població classificada com "Estudiant" representa el 16,1% de la població inactiva, i un 53,1% són dones. Les dones són majoria també entre les persones que es dediquen a "Labors de la llar" que suposen el 22,8% del total de persones inactives; d'elles el 89,5% són dones. De les persones en situació de "Incapacitat", un 10,4% del total de persones inactives, un 55,6% són dones i finalment, de les persones que cobren una "Pensió diferent a la de jubilació", un 9,2% de les persones Inactives, un 90,5% de les quals són dones.

El grup més nombrós entre les persones Inactives són aquelles que estan en situació de Jubilació, representen el 40,1% del total, just en aquest grup les dones representen únicament

el 38,9% del total. Per a les dones Inactives (enfrent dels homes inactius) aquest és un element fonamental de discriminació, ja que les pensions per Jubilació són (normalment) de quantia major que les de viduitat o altres conceptes. Aquesta situació provoca que la capacitat adquisitiva siga menor entre les dones una vegada finalitzada l'edat laboral i per tant també més probables les situacions de precarietat o pobresa.

2.3 OCUPACIÓ

El número de les dones ocupades ha augmentat de manera constant durant els últims 40 anys, arribant a incrementar-se en un 178,1% en el període 1980-2008. La proporció de les dones respecte al total de la població ocupada també ha augmentat de manera constant, passant d'un 29% en 1980, a un màxim del 48,9% en 2016.

Taula 17. Evolució de les dones ocupades. 1980-2018

	Dones Ocupades	% respecte població ocupada
1980	64,3	29,0%
1985	67,1	33,0%
1990	82,3	33,0%
1995	81,3	36,0%
2000	113,3	39,2%
2005	150,5	41,8%
2008	178,8	45,1%
2010	148,2	44,6%
2015	146,8	48,5%
2016	148,3	48,9%
2017	150,7	47,7%
2018	153,4	46,8%

*Nota: Les dades absolutes estan expressats en milers.
Font: Enquesta de Població Activa. INE.*

Durant el període de la crisi, el nombre de dones ocupades va descendir com a conseqüència de la intensa destrucció d'ocupació, encara que pel fet que la pèrdua de l'ocupació entre els homes va ser encara major, la proporció de dones ocupades va ascendir respecte a la situació anterior de la crisi. Des de 2016 s'aprecia un lleuger increment en el número d'ocupades, encara que descendeix també el pes de les dones en la població ocupada total. Als últims dos anys s'ha creat ocupació, sense arribar a recuperar els nivells d'ocupació anteriors a la crisi. La població ocupada a la ciutat des de 2008 a 2018 ha descendit en 68.700 persones; 43.300 homes i 25.400 dones menys ocupades. Aquests valors signifiquen una reducció global de la població ocupada del 17,3%; una reducció entre els homes ocupats del 19,8% i una reducció entre les dones ocupades del 14,2%.

Taula 18. Evolució del nombre de dones ocupades segons edat. 1980-2018

	16-24	25-54	55 i més
1980	17,9	37,2	9,2
1985	12,2	44,7	10,3
1990	13,8	60,1	8,3
1995	11,0	63,7	6,6
2000	13,6	92,2	7,5
2005	15,4	119,0	16,1
2008	14,0	145,7	19,2
2010	10,7	116,3	21,2
2015	4,5	119,3	23,2
2016	5,6	115,8	26,9
2017	5,2	116,6	28,9
2018	7,4	114,7	31,3

*Nota: Les dades absolutes estan expressats en milers.
Font: Enquesta de Població Activa. INE.*

S'ha donat una tendència descendent per a la cohort més jove (16 a 24 anys), que ha passat de 17.900 dones ocupades en 1980, a 7.400 l'any 2018. Entre l'any 2000 i 2008 es va observar un repunt per el "boom" econòmic que es va plasmar en una forta incorporació de joves al mercat laboral ocasionant, també, altes taxes d'abandó escolar.

L'evolució del grup de 25 a 54 anys es caracteritza per un fort creixement (d'un 291,7%) entre 1980 i 2008; a partir d'aquesta data es produeixen importants reculades en la xifra total de dones ocupades en aquest grup d'edat.

Així mateix, cal assenyalar el fort creixement del nombre de dones majors de 55 anys i ocupades, que durant el període 1980-2018 s'ha incrementat en un 240,2%; aquest grup d'ocupades no ha deixat de créixer malgrat la conjuntura de crisi.

Taula 19. Evolució taxa de treball segons sexe i edat. 2006-2018

		TOTAL	16-24	25-54	55 I MÉS
2006	TOTAL	55,8%	43,3%	77,5%	22,4%
	DONES	45,2%	40,9%	65,9%	15,2%
	HOMES	66,6%	45,4%	88,3%	31,7%
2012	TOTAL	45,8%	21,1%	67,0%	19,7%
	DONES	43,4%	25,0%	65,7%	16,8%
	HOMES	48,3%	17,7%	68,4%	23,6%
2014	TOTAL	43,5%	17,8%	67,2%	20,1%
	DONES	39,8%	18,0%	64,8%	16,5%
	HOMES	47,6%	17,3%	69,6%	25,0%
2016	TOTAL	47,2%	21,2%	73,5%	20,0%
	DONES	44,0%	20,0%	70,9%	18,5%
	HOMES	50,7%	22,3%	76,2%	22,1%
2017	TOTAL	48,6%	20,2%	74,3%	22,9%
	DONES	44,1%	17,6%	69,9%	19,9%
	HOMES	53,5%	22,3%	78,8%	26,8%
2018	TOTAL	49,7%	-	76,0%	24,8%
	DONES	43,7%	-	70,3%	20,5%
	HOMES	56,4%	-	81,7%	30,4%

Font: Enquesta de Població Activa. INE.

En l'evolució de la taxa d'ocupació durant el període 2006-2018 destaca el descens fins a 2014 i la lleugera recuperació a partir del 2016. Concretament, la taxa d'ocupació femenina mostra una pèrdua de quasi 6 punts percentuals entre el 2006 i el 2014. Malgrat aquesta pèrdua, l'ocupació entre els homes ha sigut el grup més afectat, amb una profunda caiguda de 19 punts percentuals.

Tant en el cas dels homes com en el de les dones, el grup d'edat que es veu més afectat és el de les edats compreses entre els 16 i els 24 anys, on destaca en 2014 un descens (respecte de 2006) de 28 punts percentuals per als homes i de 23 per a les dones. També ha descendit en 2006-2014 la taxa d'ocupació per al grup d'edat de 25-54 anys, amb 18 punts percentuals menys per als homes, encara que 1 només en el cas de les dones, arribant a aproximar-se totes dues taxes d'ocupació.

2.4 CONTRACTACIÓ

Respecte al sexe del destinatari dels contractes registrats, podem veure que a partir de 2009 el percentatge de contractes per a dones es redueix progressivament, passant d'un 50,8% al 2009 fins el 44,6% al 2018, dirigint-se per tant als homes el 55,4% de les noves contractacions que es registren actualment.

Les noves ocupacions creades han sigut quasi exclusivament temporals (per a tots dos sexes), la qual cosa dificulta la consolidació d'una situació laboral. Podem veure que l'elevada

temporalitat contractual afecta de manera similar a homes i dones. Al llarg de tota la sèrie temporal recollida la temporalitat es manté en torn o per damunt del 90% de la contractació, amb un màxim l'any 2011 del 92,9%.

Taula 20. Evolució de la contractació temporal. 2006-2018

	CONTRACTES A DONES	TEMPORALITAT TOTAL	TEMPORALITAT EN DONES
2006	47,6%	89,8%	89,6%
2007	49,4%	90,2%	89,9%
2008	49,3%	90,5%	90,1%
2009	50,8%	91,3%	91,2%
2010	46,5%	92,3%	91,8%
2011	46,5%	92,9%	92,6%
2012	46,0%	92,1%	90,9%
2013	47,2%	91,8%	91,2%
2014	46,0%	91,6%	90,4%
2015	45,1%	92,5%	91,3%
2016	43,0%	91,7%	90,0%
2017	42,4%	90,9%	89,9%
2018	44,6%	89,9%	89,8%

Font: Servei Valencià de Treball i Formació (LABORA)

Taula 21. Percentatge de contractes a temps parcial segons edat i sexe. 2018

	TOTAL	16 A 24	25 A 29	30 A 39	40 A 44	45 I MÉS
TOTAL	39,4%	52,0%	41,0%	34,8%	32,9%	35,7%
HOMES	28,7%	42,8%	32,9%	24,4%	22,1%	22,4%
DONES	52,8%	61,6%	49,8%	48,8%	48,0%	54,1%

Font: Servei Valencià de Treball i Formació (LABORA)

Un dels fenòmens on les diferències de gènere tenen un major impacte és en el treball a temps parcial. Aquesta modalitat laboral se sol vincular a les dones, perquè els permet tindre una professió remunerada al mateix temps que mantenen el treball domèstic i de cura de les seues famílies. La taxa de jornada parcial entre els contractes registrats en 2018 és molt major entre les dones (un 52,8%) que entre els homes (un 28,7%). Això indica la vigència de la divisió sexual del treball, en funció de la qual s'adjudica a les dones la responsabilitat del treball reproductiu i, per tant, aquestes troben més incentius socials en el treball a temps parcial.

Veiem com la proporció de contractes per jornada parcial a dones és sempre superior (en totes les franges d'edat) a la corresponent als homes. Aquesta proporció se situa per damunt del 50% dels contractes signats per dones entre les menors de 24 anys (61,6%) i per als contractes signats per dones de 45 i més anys (54,1%). Per a la resta de grups d'edat se situa lleugerament per davall del 50%.

Per contra, per als contractes signats per homes, la majoria són a temps complet. Els grups d'edat on els contractes a temps parcial suposen un percentatge major entre els homes són, un 42,8% per als menors de 24 anys i un 32,9% entre els 25 i 29 anys. En tots dos casos a molta distància de la contractació parcial entre les dones.

En alguns casos el treball a temps parcial suposa una manera d'ocultar treballs precaris, de manera que la jornada es complementa amb treball no declarat. En qualsevol cas, la contractació a temps parcial pot suposar una situació laboral insuficient per a les expectatives i necessitats de les treballadores. Cal assenyalar que una carrera desenvolupada a temps parcial implica menys cotitzacions a la Seguretat Social i, per tant, una pensió més xicoteta per a les dones que han treballat majoritàriament sota aquesta modalitat contractual, augmentant el seu nivell de dependència en la vellesa.

Taula 22. Distribució de la contractació per sexe. 2018

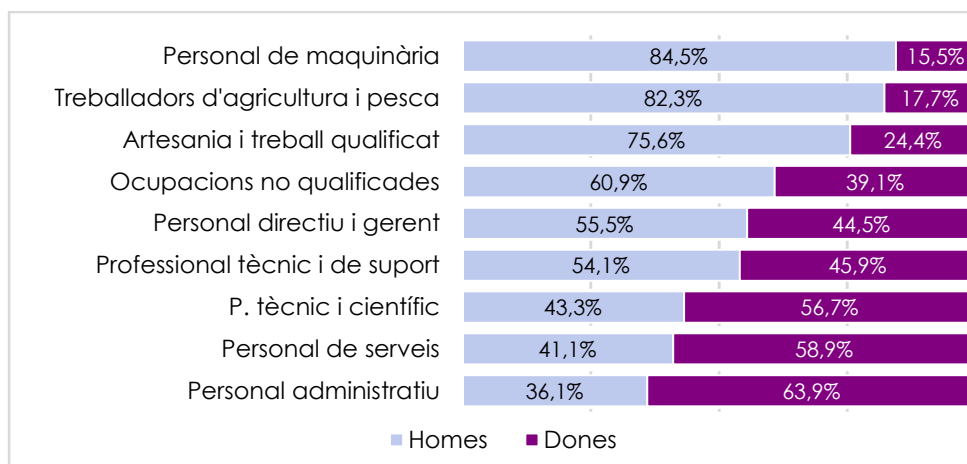
	CONTRACTES REGISTRATS	%	DONES	HOMES
TOTAL	473.603	100,0%	42,4%	57,6%
AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA	44.335	9,4%	15,2%	84,8%
INDÚSTRIA	15.570	3,3%	27,5%	72,5%
CONSTRUCCIÓ	16.721	3,5%	6,9%	93,1%
SERVEIS	396.977	83,8%	48,3%	51,7%
COMERÇ I REPARACIONS	40.036	8,5%	58,8%	41,2%
HOSTELERIA	98.443	20,8%	23,8%	76,2%
TRANSPORT I EMMAGATZEMATGE	76.916	16,2%	52,8%	47,2%
INFORMACIÓ I COMUNICACIONS	12.848	2,7%	38,2%	61,8%
ACT. FINANCERES I D'ASSEGURANCES	4.136	0,9%	65,1%	34,9%
ACTIVITATS IMMOBILIÀRIES	2.070	0,4%	59,5%	40,5%
ACT. PROFESSIONALS I CIENTÍFIQUES	24.606	5,2%	62,2%	37,8%
ACT. ADMINISTRATIVES	54.928	11,6%	52,1%	47,9%
ADM. PUB. DEFENSA Y S.S.	1.240	0,3%	52,8%	47,3%
EDUCACIÓ	19.512	4,1%	59,9%	40,1%
ACT. SANITÀRIES I SERVEIS SOCIALS	24.060	5,1%	74,2%	25,8%
ACT. ARTÍSTIQUES I RECREATIVES	24.171	5,1%	43,6%	56,5%
ALTRES SERVEIS	7.439	1,6%	65,6%	34,4%
PERSONAL DOMÈSTIC	6.258	1,3%	88,9%	11,1%
ORG. EXTRATERRITORIALS	314	0,1%	59,8%	40,2%

Font: Servei Valencià de Treball i Formació (LABORA)

A la ciutat de València hi ha una preponderància clara del sector de serveis, amb un total de 83,8% dels contractes pertanyents a aquest sector. A més, es tracta d'un sector feminitzat en el qual es troben el 93,6% dels contractes del total de dones contractades.

Dins del sector de serveis, les ocupacions més feminitzades són les activitats domèstiques on, dels contractes realitzats, un 88,9% són a dones. També destaquen com especialment feminitzades les activitats sanitàries i dedicades a serveis socials, amb un 74,2% de contractes signats per dones. Per tant, a pesar que les dones s'han anat incorporant progressivament a l'àmbit laboral, aquestes tendeixen a realitzar amb més freqüència que els homes el tipus de treballs associats a l'àmbit domèstic i cures. Això mostra la segregació del mercat de treball per raó de sexe: les dones tenen major presència en aquelles ocupacions relacionades amb el servei i la cura, reproduint-se la distinció de rols entre homes i dones, també en el mercat laboral. No obstant això, existeixen certs tipus de serveis que s'allunyen dels estereotips de gènere, com són els financers i d'assegurances (65,1%), els immobiliaris (59,5%) o les activitats professionals i científiques (62,2%), on s'ha aconseguit una quotes de presència de dones important en les contractacions.

Figura 25. Distribució de la contractació per grup professional i sexe. 2018

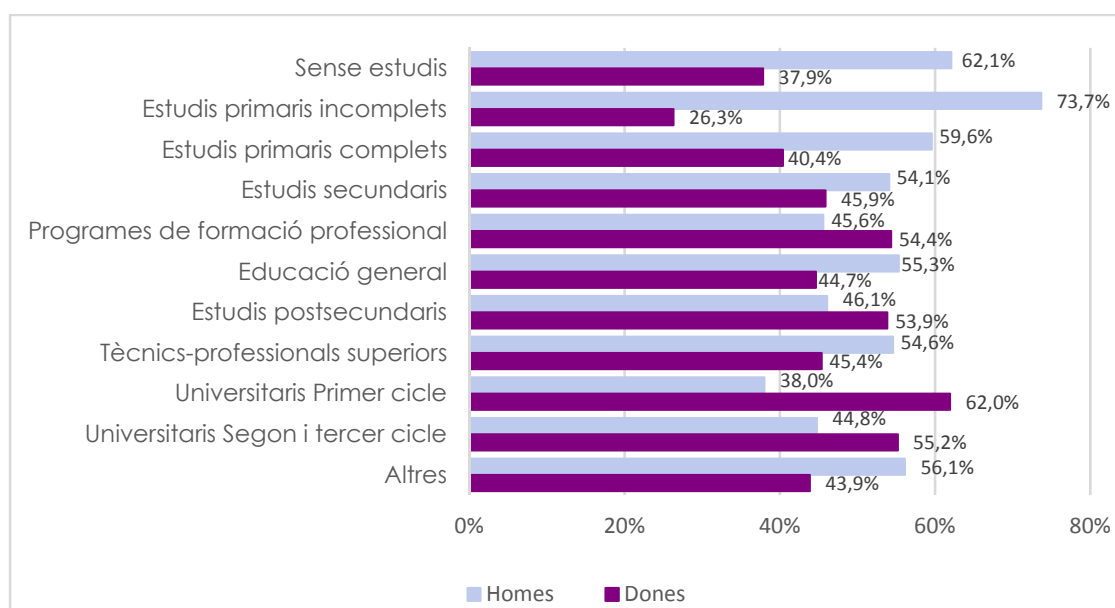

Font: Servei Valencià de Treball i Formació (LABORA)

La distribució de les categories professionals per sexe és desigual. En general, les dones són minoria en el cas d'ocupacions artesanals qualificades, on solament suposen un 24,4% de les contractacions i entre el personal de maquinària, on constitueixen el 15,5%. També entre els treballadors d'agricultura i pesca trobem una clara presència masculina, amb solament un 17,7% de dones. Per contra, s'aprecia que les dones són majoria entre el personal de serveis (on són el 58,9%), el personal administratiu (amb un 63,9% de dones) i el personal tècnic i científic (56,7%), sector que tradicionalment ha sigut ocupat per homes.

Per tant, es posa de manifest una segregació del mercat de treball d'acord amb la diferenciació de sectors que comentàvem anteriorment: els homes es concentren en ocupacions manuals de la indústria, el sector primari i determinats sectors de serveis com el transport, mentre que les dones tenen major presència en el sector serveis i administratius. A més, malgrat la majoria de dones en alguns dels sectors que requereixen major qualificació, es continua apreciament l'existència del sostre de cristall, ja que entre el personal directiu solament s'ha produït un 44,5% de contractacions a dones.

Figura 26. Distribució dels contractes per nivell formatiu. 2018

Font: Servei Valencià de Treball i Formació (LABORA)

Podem observar que un major nivell formatiu incrementa les possibilitats de contractació de les dones. Les dones són més de la meitat de les persones contractades entre aquelles que tenen una titulació de Formació Professional de grau mitjà, en concret el 54,4%; un 62,0% de les persones que són contractades i tenen titulació de Primer cicle Universitari i un 55,2% de la persones contractades amb titulació de Segon i Tercer cicle Universitari.

Per a les persones contractades Sense Estudis, Primaris Incomplets o Estudis Primaris o Secundaris Generals són majoria els homes en tots els casos; molt significatiu que el 73,7% de les persones amb Estudis Primaris Incomplets són homes.

Per a les dones incrementar el seu nivell d'Estudis, tindre algun tipus de titulació acadèmica millora molt les seues possibilitats d'accedir amb èxit al mercat laboral..

2.5 AFILIACIONS A LA SEURETAT SOCIAL

Al llarg de la sèrie temporal recollida (2013 a 2018) en els centres de treball amb direcció a la ciutat de València, el nombre de persones afiliades dones és superior al d'homes. L'any

2013 suposaven el 52,4% de les persones afiliades en els centres de treball de la ciutat i en 2018 el 53,0%.

La ciutat concentra molta activitat en el Sector Serveis, Administració Pública, Ensenyament i Sanitat (entre altres), sectors laborals molt feminitzats i per aquest motiu en els centres de treball a la ciutat, veiem un biaix a favor de l'afiliació de dones.

Taula 23. Afiliació a la Seguretat Social per sexe. 2013-2018

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Total	321.132	323.592	334.123	343.177	357.557	375.983
Dones	168.236	169.884	175.428	180.364	188.795	199.309
%	52,4%	52,5%	52,5%	52,6%	52,8%	53,0%
Homes	152.896	153.708	158.695	162.813	168.762	176.674
%	47,6%	47,5%	47,5%	47,4%	47,2%	47,0%

Nota: Mitjana de l'afiliació de l'últim dia per als mesos de març, juny, setembre i desembre.

Font: Conselleria d' Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball

A la Taula 27 veiem la distribució per edat de l'afiliació a la ciutat, observem que per a tots els grups d'edat l'afiliació femenina està per damunt del 50%, excepte per a les persones de 65 i més anys, en aquest últim grup representen el 46,7%. El grup d'edat més feminitzat seria el de les persones afiliades entre 30 i 34 anys, amb un 55,1% de dones.

Taula 24. Afiliació a la Seguretat Social per sexe i edat. Desembre 2018

	Total	Dones	% Dones	Homes
Total	382.932	204.314	53,4%	45,5%
16-24	22.513	11.506	51,1%	45,5%
25-29	35.579	19.406	54,5%	48,1%
30-34	39.554	21.806	55,1%	47,1%
35-39	50.292	27.209	54,1%	46,1%
40-44	59.561	31.918	53,6%	45,3%
45-49	54.518	29.087	53,4%	45,0%
50-54	50.163	26.625	53,1%	44,6%
55-59	40.737	21.129	51,9%	44,0%
60-64	25.941	13.725	52,9%	44,7%
>=65	4.074	1.903	46,7%	43,4%

Font: Conselleria d' Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball

A l'efecte de comparació hem afegit en la taula anterior la columna corresponent al percentatge de dones per a cada grup d'edat en el conjunt de la Comunitat Valenciana, podem veure que en aquest cas i per a tots els grups d'edat el percentatge de dones està per davall del 50%. El grup més feminitzat seria el de 25 a 29 anys, amb un 48,1% de dones i el més masculinitzat és el de les persones de 65 i més anys, amb un 43,4% de dones.

Aquesta diferència substancial en la distribució per sexe de l'Afiliació a la Seguretat social és deguda, com comentàvem, a la diferència en la distribució per Sectors Econòmics dels Centres de Treball en el territori i concretament a la concentració del Sector Serveis a la ciutat, en comparació al conjunt de la Comunitat.

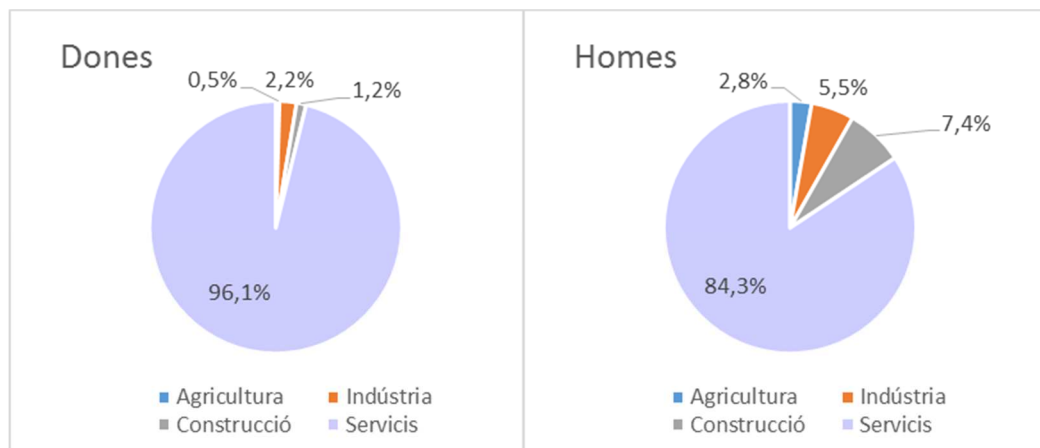
En la Tabla 28 se observa la mayor concentración de la afiliación a la Seguridad Social en el Sector servicios de las mujeres frente a los varones.

Taula 25. Afiliació a la Seguretat Social per sexe i sector d'activitat. Desembre 2018

	Agricultura	Indústria	Construcció	Servicis
Dones	991	4.443	2.514	196.366
Homes	4.943	9.816	13.250	150.609

Font: Conselleria d' Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball

Figura 27. Afiliació a la Seguretat Social per sexe i sector d'activitat. Desembre 2018

Font: Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball

2.6 DESOCUPACIÓ

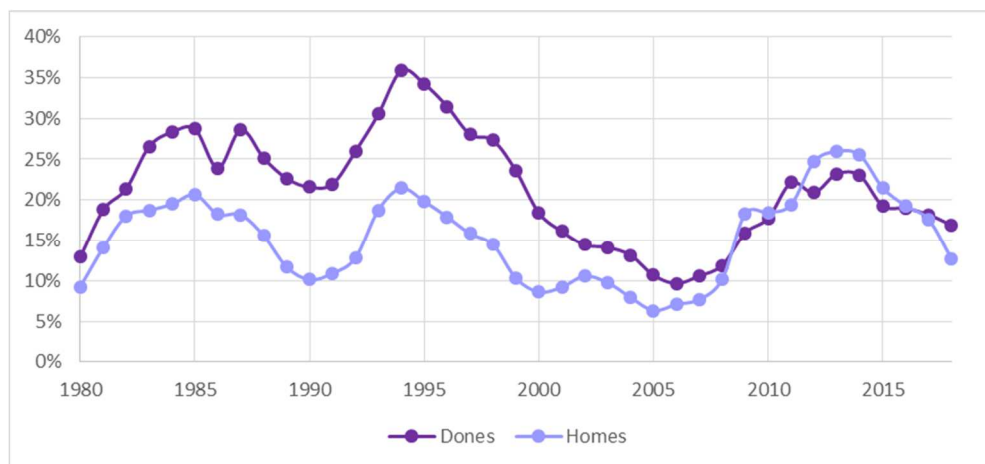
La taxa d'atur entre les dones ha sigut més elevada que la dels homes en el període 1980-2005, arribant fins i tot a superar-la en 14,4 punts percentuals l'any 1995. No obstant això, la diferència entre tots dos sexes s'ha anat reduint considerablement en les últimes dècades i especialment a partir de la crisi econòmica, pel fet que aquesta va afectar, en primera instància, especialment al sector de la construcció, ocupat majoritàriament per homes. Així doncs, el total d'aturats es va triplicar del 2005 al 2010, mentre que l'atur de les dones no va arribar a duplicar-se, mantenint-se, per primera vegada, per davall del masculí. Una vegada més, superat el primer impacte de la crisi, la contractació de dones va a un ritme inferior que la dels homes. En l'any passat 2018, la taxa d'atur entre les dones supera a la corresponent d'homes en 4,2 punts percentuals.

Taula 26. Evolució de la taxa d'atur. 1980-2018

	Dones	Homes		Dones	Homes
1980	12,9%	9,3%	2013	23,2%	26,0%
1985	28,7%	20,7%	2014	23,0%	25,5%
1990	21,6%	10,1%	2015	19,3%	21,5%
1995	34,2%	19,8%	2016	19,0%	19,3%
2000	18,4%	8,6%	2017	18,2%	17,6%
2005	10,7%	6,3%	2018	16,9%	12,7%
2010	17,8%	18,5%			

Font: Enquesta de Població Activa. INE

Figura 28. Gràfic de l'evolució de la taxa d'atur. 1980-2018

Font: Enquesta de Població Activa. INE

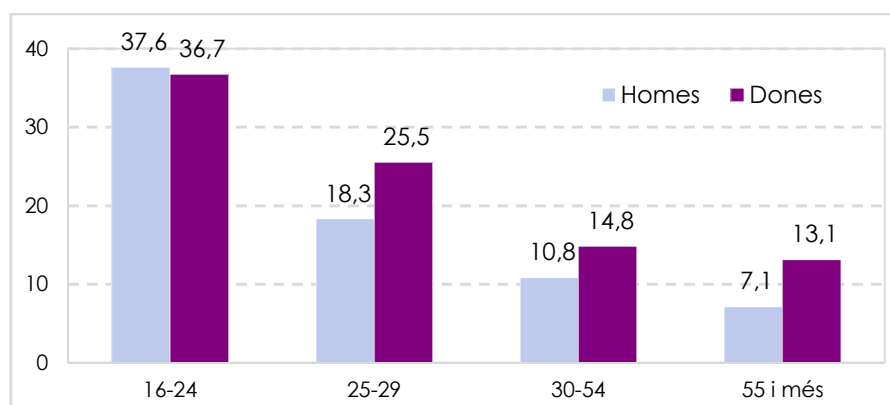
La taxa d'atur entre les dones ha sigut més elevada que la dels homes en el període 1980-2005, arribant fins i tot a superar-la en 14,4 punts percentuals l'any 1995. No obstant això, la diferència entre tots dos sexes s'ha anat reduint considerablement en les últimes dècades i especialment a partir de la crisi econòmica, pel fet que aquesta va afectar, en primera instància, especialment al sector de la construcció, ocupat majoritàriament per homes. Així doncs, el total d'aturats es va triplicar del 2005 al 2010, mentre que l'atur de les dones no va arribar a duplicar-se, mantenint-se, per primera vegada, per davall del masculí. Una vegada més, superat el primer impacte de la crisi, la contractació de dones va a un ritme inferior que la dels homes. En l'any passat 2018, la taxa d'atur entre les dones supera a la corresponent d'homes en 4,2 punts percentuals.

Taula 27. Evolució de la taxa d'atur de les dones segons edat. 2000-2018

	16-19	20-24	25-54	55 I MÉS
2000	53,2%	28,7%	16,1%	15,0%
2005	31,8%	16,6%	9,8%	8,8%
2006	31,7%	15,6%	8,8%	4,9%
2007	43,8%	19,5%	9,3%	4,8%
2008	51,8%	25,0%	10,4%	5,0%
2009	65,3%	27,3%	14,9%	12,0%
2010	75,2%	30,5%	16,7%	12,8%
2011	52,2%	35,7%	22,5%	12,9%
2012	63,5%	35,7%	21,4%	13,4%
2013	80,0%	62,5%	24,6%	17,7%
2014	61,3%	53,6%	22,0%	16,5%
2015	53,4%	27,0%	16,3%	17,9%
2016	49,3%	22,4%	15,9%	14,9 %
2017	48,4%	22,8%	16,1%	13,7%
2018	36,7%	25,5%	14,8%	13,1%

Font: Enquesta de Població Activa. INE

Figura 29. Taxa d'atur segons edat i sexe. 2018

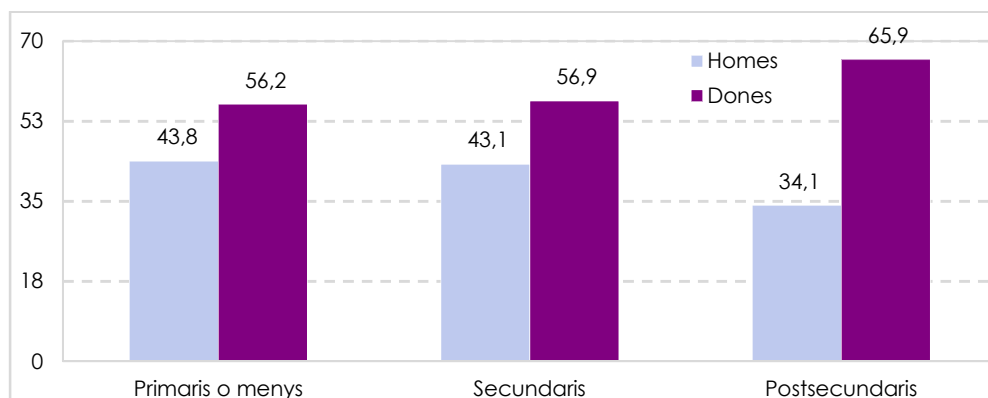

Font: Enquesta de Població Activa. INE

En el 2018 la taxa d'atur dels homes de 16 a 24 anys (37,6%) és 0,9 punts percentuals superior al de les dones (36,7%) del seu mateix grup d'edat. Aquest grup, tant per a les dones, com per als homes, és el que presenta les taxes d'atur més altes i presenta les diferències per sexe més xicotetes. Per al grup d'edat de 25 a 29 anys, la diferència és de 7,2 punts percentuals, amb un 18,3% de taxa d'atur per als homes i un 25,5% per a les dones. En el grup d'edat de 30-54 la diferència és de 4 punts percentuals i en el grup de 55 i més anys la taxa femenina és superior a la masculina en 6 punts. El grup de major edat és també el que té una taxa d'atur més baixa, tant per als homes, com per a les dones.

La majoria de les dones inscrites als serveis públics d'ocupació tenen estudis secundaris, tendència que augmenta en el període 2007-2018. Les dones amb solament estudis primaris han disminuït considerablement en aquest període. Quant a l'evolució de l'atur de les dones amb estudis postsecundaris, es produeix un augment que ha passat d'un 20,2% l'any 2007 a un 21,6% en 2018 de dones registrades. Amb la creixent incorporació de les dones al mercat laboral, s'ha donat paral·lelament un creixement en la seua formació i cada vegada hi ha més dones parades amb estudis postsecundaris (FP de grau superior o Universitat).

Figura 30. Distribució per sexe de la desocupació registrada segons nivell d'estudis. 2018

Font: Servei Valencià de Treball i Formació (LABORA)

Les dones són majoria entre les persones parades registrades als serveis públics d'ocupació, arribant a un 58,6% de les persones inscrites. No obstant això, la composició de l'atur registrat entre homes i dones és diferent: veiem com les persones parades amb estudis primaris o inferiors són majoritàriament homes, mentre que les que estan inscrites amb estudis postsecundaris són principalment dones. Les dones continuen amb els seus estudis i accedeixen a estudis superiors en major mesura que els homes i, malgrat això, tenen una taxa de desocupació major.

Taula 28. Evolució desocupació registrada segons temps d'inscripció i sexe. 2007-18

		MENYS DE 6 MESOS	ENTRE 6 MESOS I 1 ANY	ENTRE 1 I 2 ANYS	MÉS DE 2 ANYS
2007	DONES	54,1%	15,2%	13,9%	16,8%
	HOMES	65,1%	13,6%	11,1%	10,1%
2012	DONES	39,2%	18,2%	19,1%	23,5%
	HOMES	43,1%	19,2%	19,2%	18,5%
2014	DONES	34,8%	14,8%	18,4%	32,0%
	HOMES	39,8%	15,2%	17,9%	27,2%
2016	DONES	36,4%	14,1%	15,6%	33,9%
	HOMES	42,30%	14,2%	14,4%	29,2%
2017	DONES	38,1%	14,4%	14,6%	32,9%
	HOMES	44,3%	13,8%	13,5%	28,4%
2018	DONES	39,3%	14,0%	14,9%	31,8%
	HOMES	45,9%	13,4%	13,1%	27,6%

Font: Servei Valencià de Treball i Formació (LABORA)

Segons temps de cerca d'ocupació veiem en la taula anterior que, tant per a les dones com per als homes, les persones que porten menys de 6 mesos buscant ocupació són el grup majoritari. Aquest primer grup, aquelles persones que porten menys temps buscant ocupació, sempre és major (en la distribució percentual) per als homes, que per a les dones. De manera contrària, el grup de persones que fa més temps de busquen ocupació (més de dos anys), en la distribució percentual sempre és major per a les dones, que per als homes.

Entre les dones parades el percentatge d'atur de curta duració, ha passat del 54,1% en 2007 al 39,3% en 2018 i les parades de llarga duració han passat del 16,8% al 31,8%. L'evolució

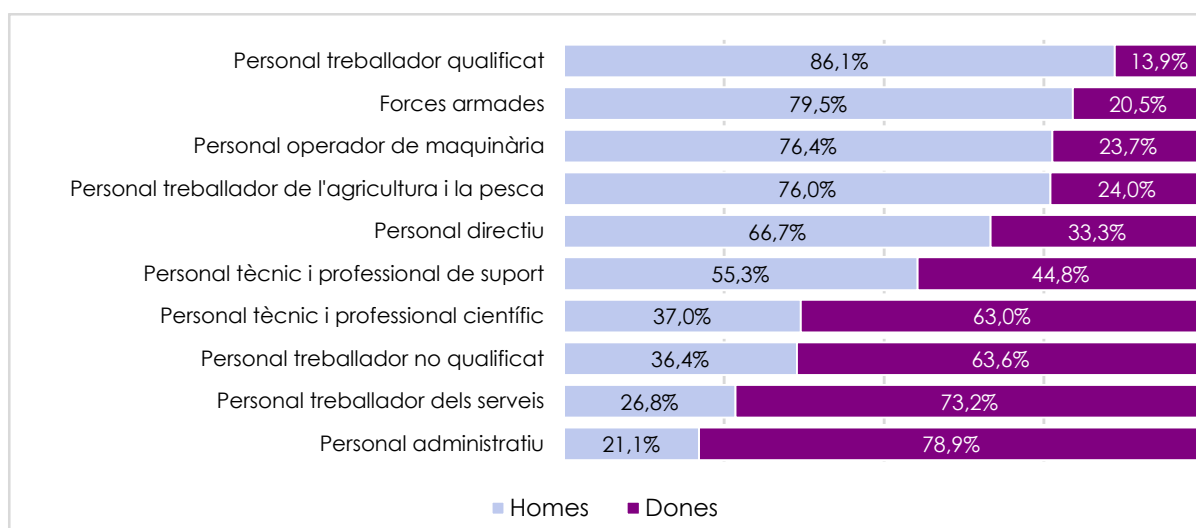
entre els homes ha anat en el mateix sentit, l'atur de menys de 6 mesos d'inscripció ha passat del 65% del total en 2007 al 45,9% i el de més llarga duració (més de 2 anys) del 10,1% en 2007 al 27,6% en 2018. El temps de cerca d'ocupació ha crescut, proporcionalment, per a tots dos sexes, sent molt major durant tot el període per a les dones.

Taula 29. Desocupació registrada segons grup professional i sexe. 2018

	TOTAL	DONES	% DONES	HOMES
Total	55.867	32.744	58,6%	23.123
Personal directiu	882	294	33,3%	588
Personal tècnic i professional científic	6.217	3.917	63%	2.300
Personal tècnic i professional de suport	5.246	2.348	44,8%	2.898
Personal administratiu	7.616	6.009	78,9%	1.607
Personal treballador dels serveis	14.564	10.661	73,2%	3.904
Personal treballador de l'agricultura i la pesca	412	99	24%	313
Personal treballador qualificat	5.670	789	13,9%	4.882
Personal operador de maquinària	2.657	628	23,6%	2.029
Personal treballador no qualificat	12.573	7.993	63,6%	4.581
Forces armades	29	6	20,5%	23

Font: Servei Valencià de Treball i Formació (LABORA)

Figura 30. Desocupació registrada segons grup professional i sexe. 2018

Font: Servei Valencià de Treball i Formació (LABORA)

Segons el grup professional de les persones parades observem una elevada proporció de dones parades entre el personal administratiu (78,9%), el personal del sector de serveis (73,2%) i el personal no qualificat (63,6%). A més, es pot apreciar una gran majoria de parats homes classificats com a personal directiu, personal de maquinàries, personal de l'agricultura i la pesca, forces armades i personal qualificat. Amb aquestes xifres, es torna a confirmar la segregació horitzontal present en diversos sectors professionals i és reflex de la feminització o masculinització dels diferents grups professionals.

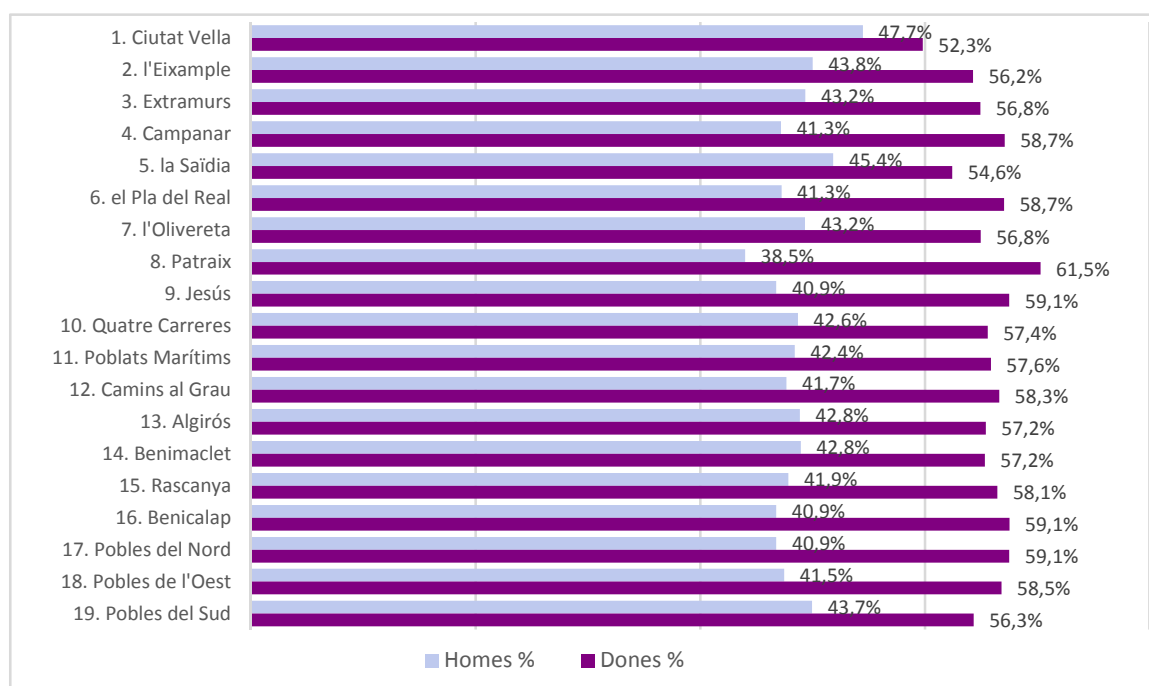
Taula 30. Desocupació registrada segons sector econòmic i sexe. 2018

	Total	Dones	%	Homes	%
Total	55.867	32.744	100,00%	23.123	100,0%
Agricultura	1.047	318	1,0%	729	3,2%
Construcció	3.890	676	2,1%	3.213	13,9%
Indústria	4.986	2.357	7,2%	2.630	11,4%
Servicis	42.397	27.103	82,8%	15.294	66,1%
Sense ocupació anterior	3.547	2.289	7%	1.257	5,4%

Font: Servei Valencià de Treball i Formació (LABORA)

La distribució de les persones parades per sexe i sector econòmic es correspon a les que es donen en el cas de l'ocupació. Així, mentre que els sectors d'agricultura, construcció i indústria inclouen a bona part del total d'aturats, el sector de serveis predomina clarament en el cas de parades. A més, el percentatge de dones inscrites en l'atur que no tenien ocupació anterior és 1,6 punts superior al dels homes. Aquesta dada podria reflectir la incorporació tardana al mercat laboral de les dones joves que prolonguen més el seu període d'estudis o l'entrada en el mercat laboral de dones anteriorment inactives que busquen una ocupació remunerada davant les creixents dificultats econòmiques que travessen moltes famílies per la crisi econòmica.

Figura 31. Desocupació registrada segons districte i sexe. Gener 2018

Font: Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

L'atur registrat per districte presenta un mateix patró. Són més dones que homes les desocupades. El districte que major desigualtat presenta és Patraix amb un total de 1543 aturats (38,5%) i 2.466 de parades (61,5%), seguit per Jesús amb 1.740 aturats (40,9%) i 25.12 parades (59,1%). Per contra, els districtes que compten amb una menor desigualtat per sexe

són Ciutat Vella amb 656 aturats (47,7%) i 720 parades (52,3%) i el districte de la Saïdia amb 1.643 d'aturats (45,4%) i 1.979 parades (54,6%).

2.7 BRETXA SALARIAL

La bretxa salarial és un indicador que mostra de manera global la desigualtat profunda i persistent que existeix entre homes i dones en l'àmbit productiu.

Observem una acusada distància entre el salari mig anual de dones i homes que es manté en torn d'un 25%, en la Comunitat Valenciana i a un 23% en el conjunt de l'Estat, al llarg de tot el període.

A la Comunitat Valenciana aquesta bretxa salarial marca un mínim en el període estudiat en 2008 del 23,2% i un màxim en 2012 del 26,4%. En el conjunt de l'Estat, marca un mínim del 21,9% l'any 2008 i un màxim del 24% l'any 2013.

Taula 31. Evolució del salari mitjà segons sexe. 2008-2015

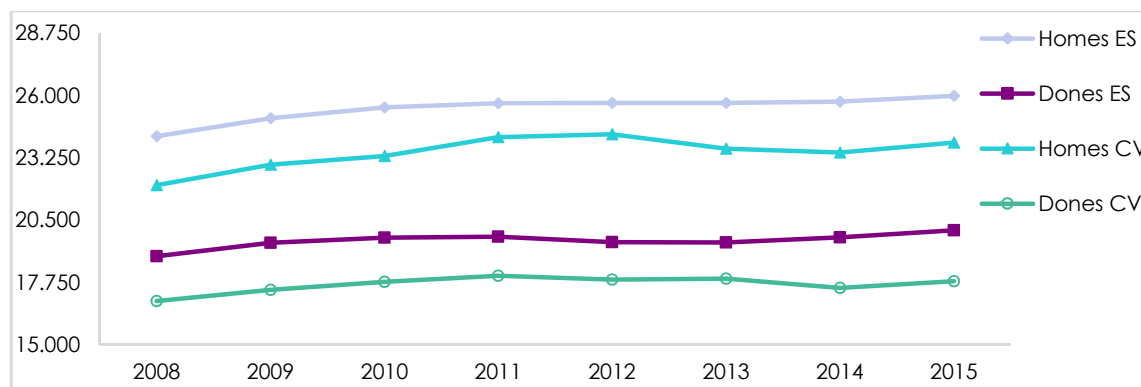
	TOTAL ESPANYA			COMUNITAT VALENCIANA		
	HOMES	DONES	BRETXA SALARIAL	HOMES	DONES	BRETXA SALARIAL
2008	24.203,3	18.910,6	-21,9%	22.039,1	16.929,7	-23,2%
2009	25.001,1	19.502,0	-22,0%	22.951,6	17.426,7	-24,1%
2010	25.479,7	19.735,2	-22,5%	23.331,7	17.776,6	-23,8%
2011	25.667,9	19.767,6	-23,0%	24.171,9	18.052,5	-25,3%
2012	25.682,1	19.537,3	-23,9%	24.289,2	17.870,9	-26,4%
2013	25.675,2	19.514,6	-24,0%	23.651,4	17.918,4	-24,2%
2014	25.727,2	19.744,8	-23,3%	23.479,7	17.511,7	-25,4%
2015	25.992,8	20.051,6	-22,9%	23.919,1	17.811,4	-25,5%

Font: Enquesta d'Estructura Salarial. INE

Com veiem les distàncies sempre són majors en la Comunitat Valenciana, que en el total Estatal, la bretxa salarial és major. En els dos àmbits geogràfics amb la crisi econòmica creix la desigualtat salarial i en el moment més crític (2012 o 2013) es produeix la màxima desigualtat. En la Comunitat Valenciana els salaris mitjans tant per a homes, com per a dones, són més baixos que en la mitjana Estatal i com déiem, la distància entre el salari mitjà d'homes i dones és major.

Aquesta discriminació salarial no sempre és fruit de la discriminació directa (no pagar igual pel mateix treball), sinó que en l'actualitat i en moltes ocasions és una conseqüència de la posició estructural de les dones en el mercat de treball: les dones treballen menys hores, estan més representades que els homes en els pitjors llocs i menys representades en els millors (efecte de sostre de cristall), comptant amb menors retribucions complementàries (hores extra, plusos per productivitat, etc.).

Figura 32. Evolució del salari mitjà segons sexe. 2008-2015

Font: Enquesta d'Estructura Salarial. INE

2.8 DECLARACIONS IRPF, RENDA MITJANA I TIPOLOGIA DECLARANT

L'any 2014 el 52,5% de les declaracions de l'Impost de la Renda de les Persones Físiques (IRPF) tenien com a primer declarant a un home, aquest percentatge puja a un 53,0% l'any 2016.

El tipus principal de declaració és la declaració Individual, suposaven el 80,8% de les declaracions l'any 2014 i el 81,5% l'any 2016.

Les declaracions el primer declarant de les quals és dona són bàsicament individuals, és en aquest cas i en el de monoparentals quan les declaracions de titular dona són majoria.

Veiem que en el conjunt del matrimoni, la figura masculina és la que es consolida com a primera persona declarant, amb una diferència molt significativa respecte a les dones. Continua romanent el model familiar on l'home es manté vinculat al rol de cap de família.

Taula 32. Nombre declaracions segons tipus i sexe del primer declarant. 2014-16

		2014	%	2015	%	2016	%
Individual	Home	136.573	37,7%	133.034	37,3%	144.524	39,0%
	Dona	156.025	43,1%	152.616	42,8%	157.386	42,5%
Conjunta monoparental	Home	2.044	0,6%	1.776	0,5%	2.533	0,7%
	Dona	8.534	2,4%	8.192	2,3%	8.447	2,3%
Conjunta de matrimoni	Home	51.359	14,2%	52.534	14,7%	49.827	13,4%
	Dona	7.626	2,1%	8.403	2,4%	7.991	2,2%

Font: Elaboració de l'Oficina d'Estadística a partir del fitxer de microdades de l'IRPF.

Respecte a la renda mitjana declarada segons sexe del declarant principal, observem que la diferència en el conjunt del període observat (2008-2010 a 2014-2016) és entorn d'un 25% inferior en les rendes mitjanes de les declaracions que el seu primer titular és una dona que aquelles que el seu primer titular és un home.

La renda mitjana ha descendit per a tots dos sexes en el període observat, un 4,3% per a les declaracions amb primer titular home i un 2,8% per a les declaracions amb primer titular una dona. Aquesta diferència és la que permet que en l'última dada reflectida, corresponent a la mitjana 2014 – 2016, la Renda mitjana declarada per primera titular dona, s'aproxime a la Renda mitjana declarada per primer titular home. En la mitjana del període 2014-2016, per cada 100 € declarats en declaracions que el seu primer titular és un home, en les declaracions que la seua primera titular és una dona es van declarar 76€.

Taula 33. Evolució renda mitjana per sexe del primer declarant. 2008-16

		2008-10	2009-11	2010-12	2011-13	2012-14	2013-15	2014-16
Total	Home	26.945	26.481	25.600	25.021	24.564	24.977	25.781
	Dona	20.162	19.998	19.270	18.975	18.686	19.129	19.596
	Dona/Home	74,8%	75,5%	75,3%	75,8%	76,1%	76,6%	76,0%

Font: Elaboració de l'Oficina d'Estadística a partir del fitxer de microdades de l'IRPF.

Si observem la taula de la renda total declarada per sexe del primer declarant, veiem clarament que la diferència per sexe s'incrementa de manera important, de tal forma que del total declarat per cada 100€ en declaracions que el seu primer titular és un home, en les declaracions que el seu primer titular és una dona es declaren 65€ (valor aproximat al tot el període 2008 a 2016).

De 2008-10 a 2014-16 la renda total declarada en declaracions amb primer titular home ha descendit un 10,5% i en aquelles que la seua primera titular és dona ha descendit un 4,1%; aquest menor descens del declarat per dones ha possibilitat que en l'últim període calculat de 2014-16, el total declare per homes (com a primer titular) i dones (com a primera titular) s'aproxime.

En 2014-16 per cada 100€ declarats en declaracions que el seu primer titular era un home, es van declarar 68,2€ en declaracions que el seu primer titular era una dona. Podem veure

que la major part de la Renda declarada (un 60%) té com a primer declarant un home, això és així en tot el període i encara que s'ha igualat lleugerament, el ritme és molt lent.

Taula 34. Evolució renda total (en milions d'euros) per sexe primer declarant. 2008-16

		2008-10	2009-11	2010-12	2011-13	2012-14	2013-15	2014-16
Total	Home	5.515,10	5.386,98	5.186,31	4.962,64	4.755,56	4.751,80	4.934,54
	Dona	3.508,26	3.453,20	3.322,16	3.216,26	3.163,37	3.220,88	3.365,50
	Dona/Home	63,6%	64,1%	64,1%	64,8%	66,5%	67,8%	68,2%

Font: Elaboració de l'Oficina d'Estadística a partir del fitxer de microdades de l'IRPF.

2.9 RISC DE POBRESA

A més d'analitzar els tipus de llar i el nivell de renda, és important aprofundir en la població en risc de pobresa des d'una perspectiva de gènere, ja que es tracta d'un indicador que ens serveix per a mesurar les desigualtats. La Taxa de risc de pobresa és una mesura de pobresa relativa que s'obté com el percentatge de persones la renda equivalent de les quals està per davall del llindar de pobresa. Aquest llindar es fixa en el 60% de la mitjana dels ingressos per unitat de consum de les persones (renda equivalent de les persones) i depén, per tant, de la distribució d'aquesta variable (d'ací el terme de pobresa relativa, ja que s'estableix respecte a la població a la qual pertany).

En termes generals, les dones presenten un risc superior de pobresa i de privació material. Les majors diferències les observem en la taxa de privació material, amb dos punts percentuals de diferència. Aquesta taxa mostra la població que viu en llars que manquen de condicions d'habitabilitat bàsiques i que no poden atendre les despeses de lloguer, manutenció o imprevistos.

En els tres Indicadors que anotem en la taula 83 les dones presenten una pitjor situació que els homes respecte al risc de pobresa, hem de tindre en compte que a la ciutat de València la població sobreenvellida està molt feminitzada i aquesta és una de les situacions que normalment en les anàlisis de risc de Pobresa s'associa a aquest indicador. També anotem que el nombre de llars amb menors, la renda de les quals és menor que la mitjana, en la major part dels casos de llars monoparentals l'adult és una dona.

Taula 35. Indicadors de pobresa. Promedi 2016-18

	Taxa de privació material	Taxa de privació material severa	Taxa de risc de pobresa
Total	16,9%	6,4%	22,3%
Dones	17,0%	6,5%	22,1%
Homes	15,0%	5,8%	21,9%

Font: Indicadors de pobresa i condicions de vida a nivell subregional. Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball.

3. EDUCACIÓ

3.1 NIVELL D'ESTUDIS DE LA POBLACIÓ

Taula 36. Pob. 16 i més anys (Espanya i Com. Valenciana) segons nivell formatiu i sexe. 2018

	Espanya		Comunitat Valenciana	
	Dones	Homes	Dones	Homes
Població analfabeta	2,0%	1,1%	2,1%	1,2%
Estudis primaris incomplets	6,5%	5,0%	6,7%	4,8%
Educació primària	14,1%	12,3%	11,1%	9,9%
Primera etapa d'educació secundària i similar	26,2%	31,5%	28,9%	36,1%
Segona etapa d'educ. secundària, amb orientació general	13,5%	13,8%	12,6%	14,0%
Segona etapa d'educ. secundària amb orientació professional (inclou educació postsecundària no superior)	7,8%	7,8%	9,4%	8,0%
Educació superior	29,8%	28,6%	29,2%	26,1%

Font: Enquesta de població activa. INE.

Per a l'any 2018 el 37,6% de dones a nivell estatal tenia estudis secundaris amb orientació professional o estudis superiors. Per a la Comunitat Valenciana el percentatge és lleugerament superior, el 38,6%. En el cas dels homes aquestes xifres són de 36,4%, i 34,1%, respectivament.

D'altra banda, podem apreciar que el percentatge de població analfabeta és aproximadament el doble d'alt per a dones respecte al dels homes per a la C. Valenciana, diferència que fins i tot s'incrementa a nivell nacional (2,0% i 1,1% respectivament). Aquest col·lectiu correspon a les dones d'edats superiors als 60 anys que no van tindre l'oportunitat de formar-se pel fet que l'educació no era obligatòria i els rols socials les espentaven a centrar-se en la reproducció i la llar.

Pel que respecta al nivell d'estudis, a la Comunitat Valenciana les dones amb titulació superior han superat ja als homes (representen 3,1 punts percentuals més que els homes). En l'àmbit nacional es dona la mateixa circumstància encara que amb una menor diferència.

Els estudis secundaris (1a etapa) representen un percentatge més alt en el total de la població i en els quals s'observen majors bretxes de gènere amb una representació masculina major (un 7,2% més d'homes que de dones). La població amb educació primària i la 2a etapa de la secundària són nivells formatius que no tenen diferències significatives per sexe i estan dins de la mitjana nacional.

Taula 37. Població de la ciutat de València de 18 anys i més segons titulació i sexe. 2019

	TOTAL	Inferior al graduat escolar	%	Graduat escolar	%	Superior al graduat escolar	%
Dones	354.027	74.261	21,0%	103.367	29,2%	176.399	49,8%
Homes	311.838	56.196	18,0%	98.061	31,4%	157.581	50,5%
Total	665.865	130.457	19,6%	201.428	30,3%	333.980	50,2%

Font: Padró Municipal d'Habitants. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Pel que respecta al municipi de València, del total de població de 18 i més anys en 2019, un 19,6% no ha completat els estudis secundaris (graduat escolar). El percentatge de població la titulació màxima de la qual és el graduat escolar és del 30,3% i el percentatge total amb estudis superiors als secundaris és del 50,2%.

Quant a la distribució per nivells segons sexe, trobem una bretxa major en els nivells d'estudis inferiors. Així doncs, el 21,0% de dones no ha finalitzat els seus estudis secundaris, per un 18,0% d'homes. El graduat escolar com a màxim nivell d'estudis acabat és aconseguit per un 29,2% de dones i un 31,4% d'homes. Finalment, el 49,8% de dones i el 50,5% d'homes han

obtingut una titulació superior. Aquestes diferències vénen marcades per la diferència de distribució per edat i sexe, en concret el major nombre de dones de molt avançada edat.

3.2 ANALFABETISME

Taula 38. Evolució de la taxa d'analfabetisme per sexe. 1991-2019

	Total	Dones	Homes
1991	2,3%	3,3%	1,1%
2001	1,8%	2,3%	1,1%
2011	1,0%	1,3%	0,5%
2017	0,4%	0,5%	0,2%
2019	0,3%	0,4%	0,1%

Font: Censos de Població i Habitatge 1991, 2001 i 2011 de l'INE. Padró Municipal 2017 i 2019.

En el municipi de València la taxa d'analfabetisme s'ha reduït des de 1991 en 2,0 punts percentuals. En les dones està reducció ha sigut de 3,2 punts i en els homes de 1,0 punts. La disminució de la taxa d'analfabetisme ha sigut especialment notable entre les dones, encara que ja es partia de taxes molt baixes respecte al total de la població. La tendència s'ha mantingut durant els últims anys, de fet, les últimes dades disponibles ens indiquen que encara és el doble que la dels homes.

Taula 39. Dones de 18 i més anys analfabetes per grup d'edat. 2019

	Total	18-64	65 i més
Analfabetes	1.431	47	1.384
Total	354.027	255.287	98.740
%	0,40%	0,02%	1,40%

Font: Padró Municipal d'Habitants. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

L'analfabetisme es dona de manera més freqüent entre les persones de major edat (el 96,7% de les dones analfabetes tenen 65 o més anys). La universalitat del sistema educatiu i la seua obligatorietat (fins als 16 anys) són dos factors que expliquen aquesta reducció progressiva.

3.3 ALUMNAT MATRICULAT EN ESTUDIS MITJANS

Taula 40. Alumnat matriculat en ensenyaments postobligatoris. Curs 2017/18

	Total	%	Dones	%	Homes
Batxillerat	11.211	54,0	6.051	46,0	5.160
Cicle formatiu de Grau Mitjà	8.760	48,6	4.261	51,4	4.499
Cicle formatiu de Grau Superior	12.978	54,0	7.012	46,0	5.966

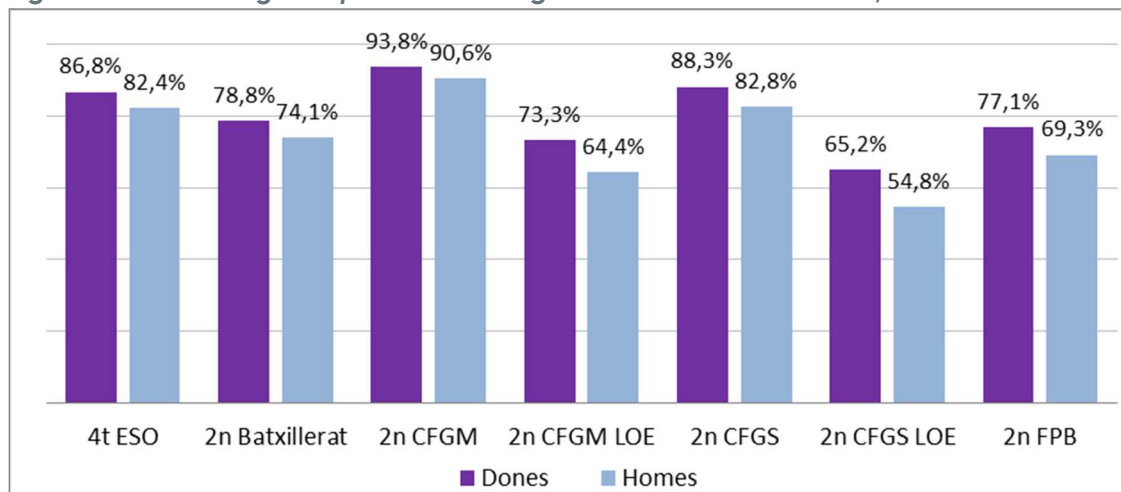
Font: Conselleria d'Educació. Oficina d'Estadística. Ayuntamiento de València.

L'alumnat matriculat en ensenyaments post-obligatòries presenta major proporció de dones que d'homes. En l'últim any registrat hi ha un 54% de dones entre les persones matriculades en Batxillerat o Formació Professional de Grau Superior. En l'ensenyament Professional de Grau Mitjà el percentatge de dones és el 48,6%.

La proporció de l'alumnat que supera l'educació secundària obligatòria és del 84,6%, en el curs 2016/2017; un 86,8% entre les xiquetes i un 82,4% entre els xiquets. En el cas de l'alumnat de batxillerat, tan sols superen el nivell el 76,6%; un 78,8% per a les joves i un 74,1% per als joves.

És rellevant la major proporció de dones que superen els diferents nivells formatius en comparació amb els homes. Per als diferents nivells i itineraris formatius, sempre el nivell d'èxit de les dones és superior al dels homes.

Figura 33. Percentatge de promocions segons sexe i curs. Curs 2016/17

Font: Conselleria d'Educació. Oficina d'Estadística. Ayuntamiento de València.

L'alumnat matriculat en ensenyaments post-obligatòries presenta major proporció de dones que d'homes. En l'últim any registrat hi ha un 54% de dones entre les persones matriculades en Batxillerat o Formació Professional de Grau Superior. En l'ensenyament Professional de Grau medie el percentatge de dones és el 48,6%.

La proporció de l'alumnat que supera l'educació secundària obligatòria és del 84,6%, en el curs 2016/2017; un 86,8% entre les xiquetes i un 82,4% entre els xiquets.

En el cas de l'alumnat de batxillerat, tan sols superen el nivell el 76,6%; un 78,8% per a les joves i un 74,1% per als joves.

És rellevant la major proporció de dones que superen els diferents nivells formatius en comparació amb els homes. Per als diferents nivells i itineraris formatius, sempre el nivell d'èxit de les dones és superior al dels homes.

3.4 ALUMNAT MATRICULAT A LA UNIVERSITAT

3.4.1 Alumnat de la Universitat de València

Taula 41. Estudis amb major matrícula a la Universitat de València. Curs 2018/19

	Total	Dones	%	Homes	%
TOTAL	40.042	25.030	62,5%	15.012	37,5%
Grau en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport	895	206	23,0%	689	77,0%
Grau en Història	971	308	31,7%	663	68,3%
Grau en Economia	1.001	415	41,5%	586	58,5%
Grau en Relacions Laborals i Recursos Humans	1.084	697	64,2%	387	35,7%
Grau en Farmàcia	1.185	868	73,4%	317	26,8%
Grau en Infermeria	1.268	1.047	83,2%	221	17,6%
Grau en Educació Infantil	1.480	1.353	91,4%	127	8,6%
Grau en Psicologia	2.039	1.609	78,8%	430	21,1%
Grau en Medicina	2.062	1.408	68,2%	654	31,7%
Grau en Educació Primària	2.127	1.479	69,6%	648	30,5%
Grau en Administració i Direcció d'Empreses	2.258	1.065	47,2%	1.193	52,8%
Grau en Dret	2.878	1.805	62,7%	1.073	37,3%

Nota: En aquest apartat no s'inclouen els centres adscrits ni el centre d'Ontinyent. Els valors totals que s'indiquen en la primera fila corresponen a tot l'alumnat de la Universitat de València.

Font: Servei d'Anàlisi i Planificació. Universitat de València.

S'observa una clara segregació horitzontal de gènere en les diferents branques de coneixement. D'una banda, les branques amb major taxa de feminització són educació,

ciències socials i salut (és a dir, les branques més relacionades amb els rols femenins tradicionals vinculades a la cura i educació). En la Facultat de Magisteri destaca la carrera d'Educació Infantil on el 91,4% de matriculades són dones. En Salut, el grau en Infermeria amb un 83,2% de dones i en ciències socials el grau en Relacions Laborals i Recursos Humans amb un 64,2%.

És important esmentar que en el total de la matrícula en tots els graus de la Universitat de València hi ha 10.018 dones més que homes, representant el 62,5% de l'alumnat.

D'altra banda, les branques científiques, esportives i econòmiques es troben més masculinitzades. Al grau d'Activitat Física i de l'Esport el 77% de l'alumnat són homes. També en el grau d'Economia i en el grau d'Administració d'Empreses, els homes representen un 58,5% i un 52,8% respectivament. Altres carreres amb menor taxa de matriculació associades a les branques d'enginyeria o de ciències pures, com és cas del grau en Física, també presenten una clara masculinització, com pot apreciar-se en les dades incloses en l'Anuari Estadístic de la Ciutat de València.

Taula 42. Alumnat matriculat a la Universitat de València segons cicles i sexe. Curs 2018/19

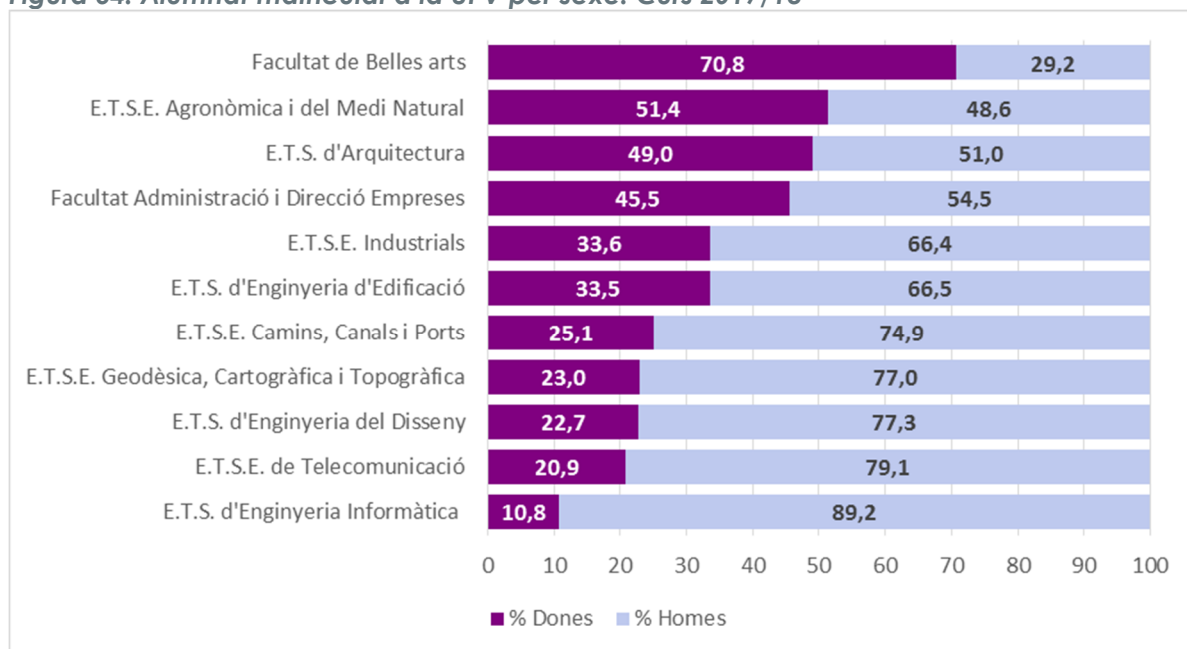
	Total	Dones	%	Homes	%
Primer Cicle (Grau, diplomatura, llicenciatura)	40.042	25.030	62,5%	15.012	37,5%
Segon Cicle (Estudis Oficials de Postgrau)	6.240	3.804	61,0%	2.436	39,0%
Tercer Cicle (Programes de Doctorat)	4.511	2.480	55,0%	2.031	45,0%

Font: Servei d'Anàlisi i Planificació. Universitat de València.

Analitzant la distribució per sexe en els diferents cicles universitaris de la matrícula a la Universitat de València, veiem que les dones representen majoria en els tres nivells. Les dones representen el 62,5% de la matrícula en el primer cicle (Graus); el 61% de la matrícula de segon Cicle (Postgrau) i el 55% de la matrícula en tercer Cicle (doctorat).

3.4.2 Alumnat de la Universidad Politécnica de València

Figura 34. Alumnat matriculat a la UPV per sexe. Curs 2017/18

Nota: No s'inclou l'alumnat de l'Escola Politècnica Superior d'Alcoi ni de l'Escola Politècnica Superior de Gandia.

Font: Servei d'Estudis i Planificació. Universitat Politècnica de València.

Existeix un elevat nivell de segregació horitzontal de gènere en la Universitat Politècnica de València, per al total de l'alumnat només el 37,1% són dones. En totes les branques de coneixement es donen percentatges molt diferenciats de matrícules entre dones i homes,

havent-hi només un equilibri aproximat en la Facultat d'Administració i Direcció d'Empreses (45,5%-54,5%), en ETSI Agronòmica i del Medi natural (51,4%-48,6%) i en ETS d'Arquitectura (49,0%-51,0%).

L'única branca en la qual la presència de les dones és bastant notòria és en la Facultat de Belles arts amb un 70,8% de representació. En les altres, el percentatge de dones és molt baix: ETSI Industrials (33,6%), ETSI Geodèsica, Cartogràfica i Topogràfica (23,0%), ETSI de Telecomunicació (20,0%), ETSI Camins, Canals i Ports (25,1%), ETS d'Enginyeria del Disseny (22,7%), ETS d'Enginyeria d'Informàtica (10,8%) i ETS d'Enginyeria de l'Edificació (33,5%).

Taula 43. Alumnat matriculat a la UPV segons cicles i sexe. Curs 2017/18

	Dones	Homes
Primer Cicle (Grau, diplomatura, llicenciatura)	36,2%	63,8%
Segon Cicle (Estudis Oficials de Postgrau)	37,9%	62,1%
Tercer Cicle (Programes de Doctorat)	41,2%	58,8%

*Nota: No s'inclou l'alumnat de l'Escola Politècnica Superior d'Alcoi ni de l'Escola Politècnica Superior de Gandia.
Font: Servei d'Estudis i Planificació. Universitat Politècnica de València.*

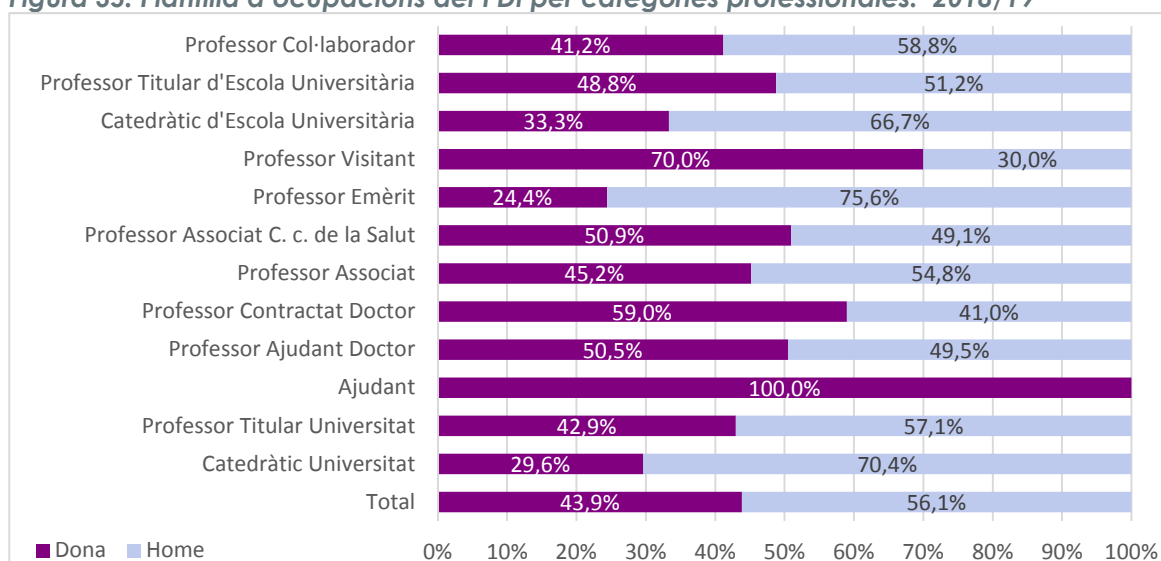
Entre l'alumnat matriculat en la Universitat Politècnica en els diferents Cicles, les dones són minoria. En el Primer Cicle (Grau, Diplomatura, Llicenciatura) el percentatge de dones és el 36,2%; en el segon Cicle (Postgrau) el percentatge de dones és del 37,9% i en el Tercer Cicle (Doctorat) el percentatge de dones és del 41,2%.

Existeix, com ja hem comentat, una relació molt estreta entre l'increment en el nivell d'estudis i la "ocupabilitat" en les dones, per tant, fins i tot en aquells estudis més masculinitzades, trobem que les dones tenen tendència a sobrequalificar-se respecte als seus companys homes i d'aquesta forma, en els cicles superiors trobem major percentatge de dones.

3.5 PROFESSORAT I PERSONAL INVESTIGADOR UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

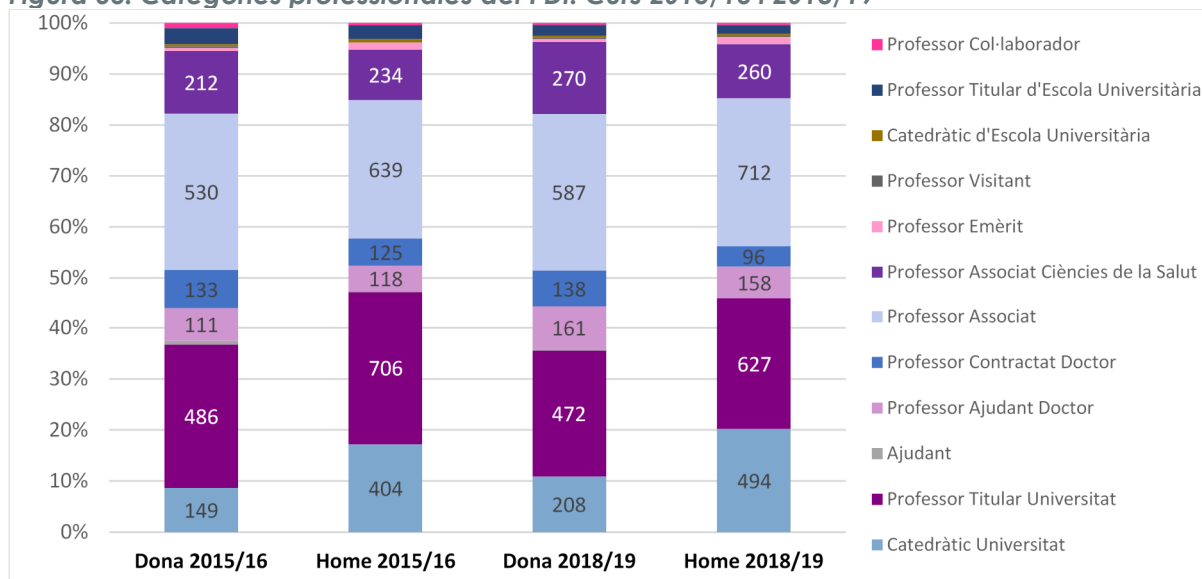
Com hem vist en l'apartat anterior, hi ha asimetries de gènere pel que respecta a l'alumnat, un dels col·lectius més nombrosos dels que integren la comunitat universitària. Diversos estudis i dades ens indiquen que també trobem aquesta situació entre el personal docent i l'investigador (PDI), en el Personal Administratiu i de Serveis (PAS) i en els òrgans de govern d'aquestes institucions.

Figura 35. Plantilla d'ocupacions del PDI per categories professionals. 2018/19

Font: Servei d'Anàlisi i Planificació. Universitat de València.

Figura 36. Categories professionals del PDI. Curs 2015/16 i 2018/19

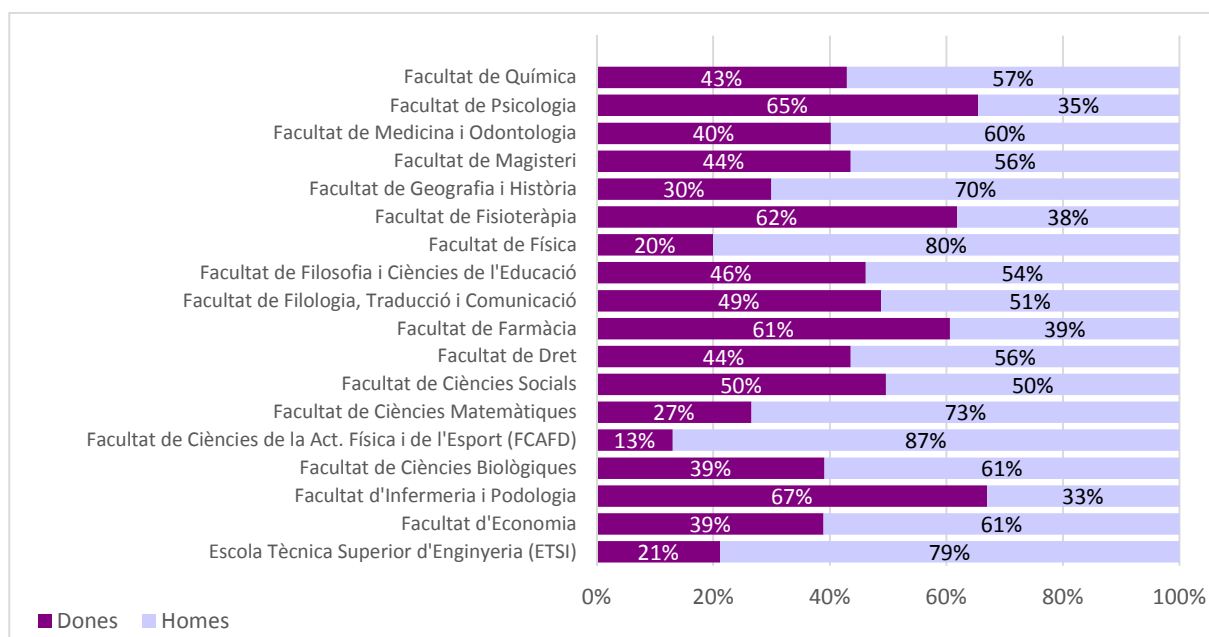

Font: Servei d'Anàlisi i Planificació. Universitat de València.

La base de dades estadístiques de la Universitat de València disposa d'informació segregada per sexe del PDI segons la categoria professional. Del total de la plantilla en el curs 2018/2019, el 43,9% són dones i el 56,1% homes. Dada que indica una major igualtat respecte a anys anteriors.

Les categories professionals que agrupen un major percentatge de dones en l'actualitat són: professorat visitant (70%), professorat contractat doctor (59%) i, especialment, el grup d'ajudants amb un 100%. En canvi, els homes són majoria en la categoria de Catedràtic d'Universitat (70,4%), professorat Emèrit (75,6%) i Catedràtic d'Escola Universitària (66,7%). Les xifres reflecteixen una clara segregació vertical: d'una banda, les categories més altes i millor valorades socialment estan ocupades majorment per homes. I per l'altre, les dones ocupen categories d'ajudants, col·laboradores, visitants, etcètera. Aquestes dades són un bon indicador per a assenyalar l'existència del sostre de cristall, concepte que explica la poca presència de dones en les categories laborals més elevades en la plantilla d'ocupacions.

Figura 37. Distribució personal docent i investigador per sexe i facultat. 2018/19

Font: Servei d'Anàlisi i Planificació. Universitat de València.

De 18 facultats que té la Universitat de València, en 14 d'elles predomina el personal docent masculí. Les facultats on major diferència hi ha per sexe són la Facultat de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport (87% són homes); la Facultat de Física (80% homes); l'Escola Superior d'Enginyeria (79%) i Matemàtiques (73%). A més a més, on hi ha un major percentatge de dones és en la Facultat d'Infermeria i Podologia, amb el 67%, en la Facultat de Psicologia (65%), la Facultat de Fisioteràpia (62%) i la Facultat de Farmàcia (61%).

Tabla 44. Composició del Claustre de la Universitat de València segons sexe. 2017

	Total	Dones	%	Homes	%
Claustre	298	126	42,3	172	57,7
Consell de Govern	50	22	44,0	28	56,0
Junta Electoral	9	5	55,6	4	44,4

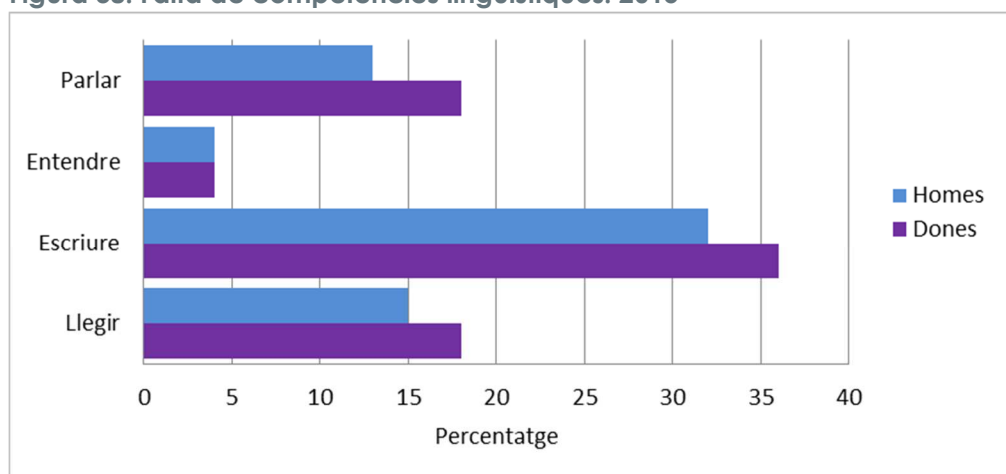
Font: Servei d'Anàlisi i Planificació. Universitat de València.

El Claustre de la Universitat de València, òrgan màxim de representació, presenta una distribució per sexe equilibrada, conforme al principi d'equilibri del 40% i 60% de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva entre dones i homes. Veiem que els homes representen el 57,7% i les dones el 42,3%, segons les dades que apareixen en la pàgina web de la Universitat de València sobre la composició del Claustre. Quant a la resta de càrrecs de gestió, s'observa una distribució bastant equilibrada entre sexes.

3.6 CONEIXEMENT I ÚS DEL VALENCIÀ

En la informació extreta de l'Enquesta sobre Coneixement i Ús Social del Valencià es mostren les diferències entre sexes quant a la parla, comprensió, lectura i escriptura del valencià.

Figura 38. Falta de competències lingüístiques. 2015

Font: Enquesta coneixement i ús social del valencià. Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport

Encara que per als diferents nivells d'ús comprensió i ús de la llengua, trobem diferències a favor dels homes, aquestes diferències es deuen fonamentalment a l'edat. Per als grups d'edat més joves les diferències són mínimes per sexe, però a major edat s'incrementa el nivell d'incompetència lingüística de la població.

No s'aprecien diferències significatives entre homes i dones en la parla i la comprensió, realment els nivells d'incompetència en aquesta última variable són molt baixos. En canvi, en l'escriptura i en la lectura sí que es poden distingir diferències en quasi tots els grups d'edat. Les diferències quant a l'escriptura són més significatives en els grups d'edats més avançades (55-64 i 65 i més anys), les dones presenten percentatges més baixos de coneixement i ús.

En general, veiem que existeix una diferència molt clara entre els grups més joves (entre 15-35 anys) i els més majors (de 45 o més anys). La causa d'aquesta diferència és que el grup

de major edat ha sigut escolaritzat en un moment en el qual el valencià no formava part del currículum educatiu i no existia la possibilitat d'escolarització en valencià.

3.7 BRETXA DIGITAL

L'anàlisi de la utilització dels recursos digitals és una altra manera de valorar l'existència d'una bretxa de gènere i els efectes que aquesta pot tindre sobre les dones, incloent la possible exclusió social.

3.7.1 Ús de l'ordinador

Taula 45. Persones que han utilitzat l'ordinador als últims 3 mesos. 2017

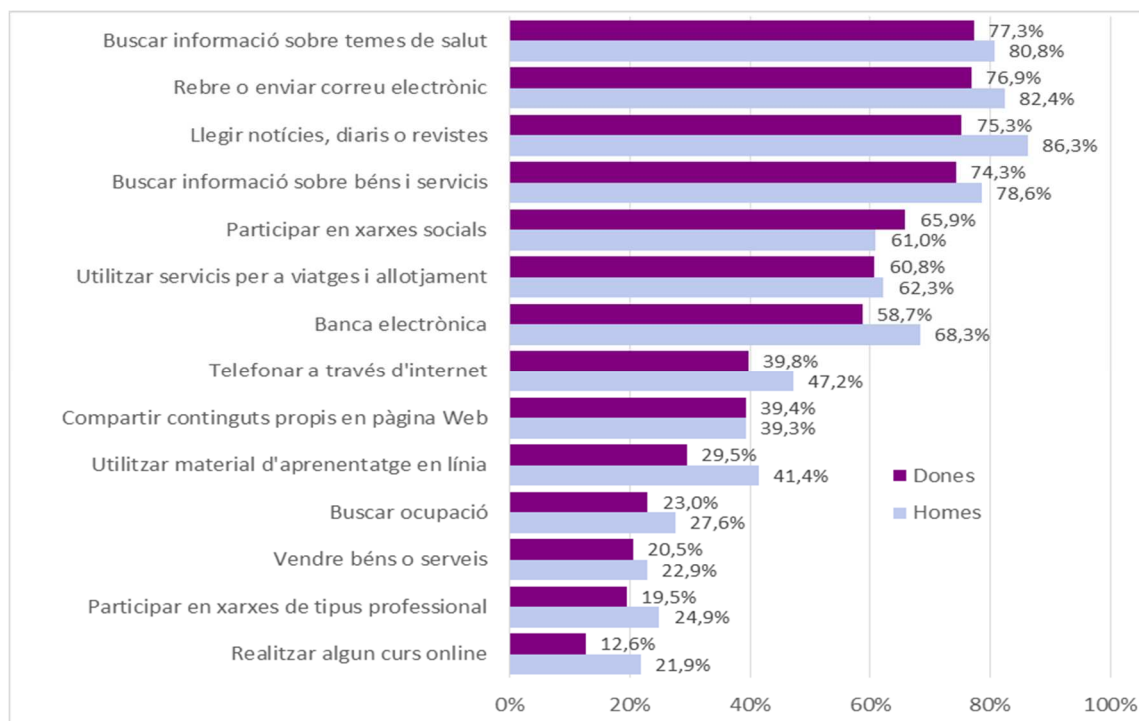
	Total	Dones	Homes
Població de 16 i més anys	648,7	289,0	359,8
Han utilitzat l'ordinador en els últims 3 mesos	473,9	185,7	288,2
%	73,1%	64,3%	80,1%
Freqüència d'ús:			
Diàriament, almenys 5 dies per setmana	71,0%	60,9%	77,5%
Totes les setmanes, però no diàriament	19,4%	25,0%	15,8%
Menys d'una vegada per setmana	9,6%	14,1%	6,7%

Nota: Dades en milers

Font: Enquesta de Tecnologies de la Informació a les llars. Fitxer de microdades de l'INE.

En la taula anterior observem que un 64,3% de les dones han utilitzat l'ordinador en els últims 3 mesos, d'aquestes el 60,9% l'utilitza almenys 5 dies a la setmana; per als homes, el 80,1% ha utilitzat l'ordinador en els últims 3 mesos i un 77,5% almenys 5 dies a la setmana. Tant el percentatge d'ús genèric, com el d'ús diari són més alts entre els homes.

Figura 39. Persones usuàries d'internet als últims 3 mesos per tipus d'activitat. 2017

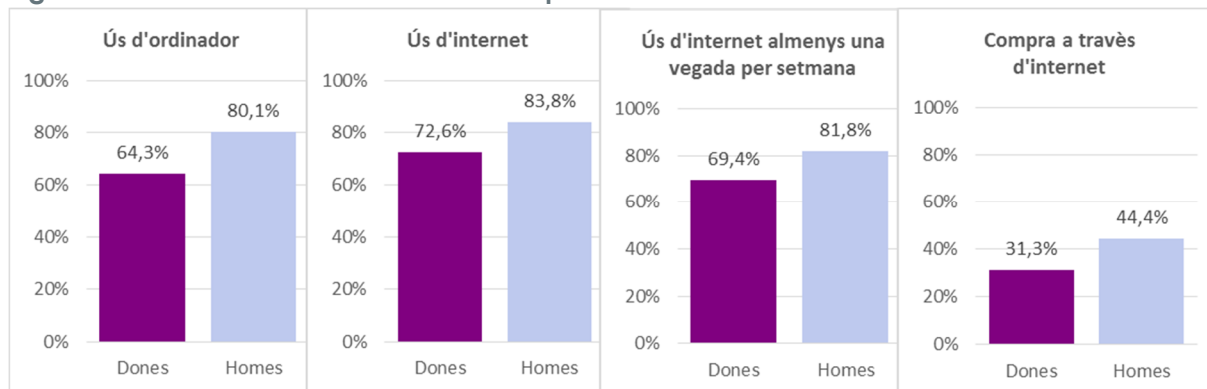
Nota: Percentatges respecte a les persones usuàries d'internet als últims 3 mesos.

Font: Enquesta de Tecnologies de la Informació a les llars. Fitxer de microdades de l'INE.

Respecte a l'ús d'Internet per tipus d'activitat, s'observa com excepció de "la participació en les xarxes socials", "telefonar a través d'Internet" i "compartir continguts propis en pàgines web", els homes fan un major ús en la resta d'activitats. Trobem la diferència més notable en

la dedicació "utilitzar l'espai d'emmagatzematge en Internet" amb un 43,8% d'homes enfront d'un 36,6% entre dones, seguit per les "operacions en la banca electrònica" amb un 57,2% d'homes i un 51,9% de dones.

Figura 40. Ús de les TIC als últims 3 mesos per sexe. 2017

Font: Enquesta de Tecnologies de la Informació a les llars. Fitxer de microdades de l'INE.

Podem apreciar en els indicadors reflectits en els gràfics anteriors que els homes presenten un major ús de les tecnologies d'informació i comunicació, la diferència per sexe s'observa tant en l'Ús d'Ordinador, 80,1% homes i 64,3% dones i Ús d'Internet, 83,8% homes i 72,6% dones. Com comentàvem anteriorment no únicament els homes fan major Ús de la tecnologia, si no que fan un Ús més freqüent, Ús d'Internet almenys una vegada per setmana, el 81,8% en els homes i el 69,4% de les dones. L'accés i coneixement de la tecnologia i la major disponibilitat de despesa permet que també els homes presenten un major percentatge de compra per Internet el 44,4% d'ells, enfront de les dones, el 31,3% d'elles.

3.7.2 Tipus de dispositius

Taula 46. Tipus de dispositius de les llars segons sexe. 2018

	Total	Dones	Homes
Telèfon mòbil	97,1	96,5	97,9
Ordinador	75,7	73,5	78,3
Tablet	46,9	45,5	48,6
Smart TV	40,9	36,4	46,0
Altres dispositius mòbils	22,4	19,4	25,7

Font: Baròmetre Municipal d'opinió ciutadana, Abril 2019. Oficina d'Estadística, Ayuntamiento de València.

De manera general els homes disposen en les seues llars en major percentatge dels diferents dispositius recollits en l'enquesta, aquest també és un factor significatiu respecte a les dades que trobàvem en Ús diferencial, superior per als homes.

La major diferència respecte a la disponibilitat de dispositius la trobem en Smart TV, on la diferència entre sexes arriba als 10 punts, un 46% per als homes i un 36,4% per a les dones; en aquest cas estem parlant d'un producte més "recent" en el mercat massiu i suposa una major inversió per a la llar. Respecte a la disponibilitat d'ordinador la diferència es queda en cinc punt, el 78,3% dels homes i el 73,5% de les dones. A la mateixa distància per sexe es troba la disponibilitat de Tablet, molt més reduïda en el conjunt de llars, un 48,6% de les llars dels homes i un 45,5% de les llars de les dones.

En incloure en les anteriors taules el total de llars de la ciutat, hem d'assumir que una part de la distància que trobem entre els valors associats als homes i a les dones es troba en el fet de la major edat mitjana de les dones, sobretot en el col·lectiu molt més nombrós de dones d'edat molt avançada. L'Ús de les noves tecnologies té associat un component generacional molt marcat.

4. SALUT

4.1. DEFUNCIONS SEGONS CAUSA PER SEXE

Taula 47. Defuncions segons causa (XVII grans grups de la CIE-10) i sexe. 2017

	Total	Mujeres	Varones
Total	7.725	3.971	3.754
I. Malalties infeccioses i parasitàries	126	75	51
II. Tumors	2.149	916	1.233
III. Malalties de les glàndules endocrines, de la nutrició, del metabolisme i trastorns de la immunitat	244	137	107
IV. Malalties de la sang i dels òrgans hematopoètics	26	16	10
V. Trastorns mentals	699	503	196
VI. Malalties del sistema nerviós i dels òrgans dels sentits	191	89	102
VII. Malalties de l'aparell circulatori	2.297	1.266	1.031
VIII. Malalties de l'aparell respiratori	868	405	463
IX. Malalties de l'aparell digestiu	330	173	157
X. Malalties de l'aparell genitourinari	255	145	110
XI. Complicacions de l'embaràs, del part i puerperi	0	0	-
XII. Malalties de la pell i del teixit cel·lular subcutani	34	22	12
XIII. Malalties del sistema osteomuscular i del teixit conjuntiu	74	43	31
XIV. Anomalies congènites	19	10	9
XV. Certes afeccions originades en el període perinatal	11	2	9
XVI. Signes, símptomes i estats morbosos mal definits	168	80	88
XVII. Traumatismes i enverinaments	234	89	145

Fon: Registro de mortalidad. Area de Epidemiología. Conselleria de Sanitat.

Les tres principals causes de mortalitat per a la ciutat de València no han variat des de l'any 2002, encara que les taxes de mortalitat associades sí ho han fet lleugerament. La primera causa, que inclou a les malalties del sistema circulatori, presenta en 2017 una taxa de mortalitat de 288,8 (x100.000 habitants), havent descendit notablement des de l'any 2002, quan la taxa era de 305,7. En segon lloc, la mortalitat per tumors presenta una taxa de 270,2 (x100.000) en 2017, la qual cosa representa un cert augment en comparació amb la de l'any 2002 (258,5). Finalment, la tercera causa de mortalitat, la qual implica les malalties del sistema respiratori ha descendit lleugerament des de l'any 2002 (109,1 en 2017, enfront de 126,6 en 2002).

Quant a les diferències entre sexes, la taxa de mortalitat global l'any 2017 va ser major entre els homes, amb un valor de 989,8, enfront d'un 954,5 que van presentar les dones. Les malalties del sistema circulatori són la que més morts van provocar entre les dones, amb una taxa de 304,3, que es redueix a 271,8 en el cas dels homes. D'altra banda, els tumors constitueixen la principal causa de mort per als homes, ja que aquests presenten una taxa de mortalitat de 325,1, que descendeix fins a 220,2 entre la població femenina. A més, cal destacar que els trastorns mentals són la tercera causa de mort per a les dones, posició que és ocupada per les malalties de l'aparell respiratori en el cas dels homes.

Finalment, també és ressenyable que la mortalitat per causa de complicacions de l'embaràs, part o puerperi és pràcticament inexistent en l'última dècada, símptoma dels avanços mèdics en aquest àmbit, de les millores en les condicions sanitàries del part i de la menor freqüència d'embarassos al llarg del cicle vital de reproducció de les dones.

4.2 AUTOPERCEPCIÓ DE LA SALUT

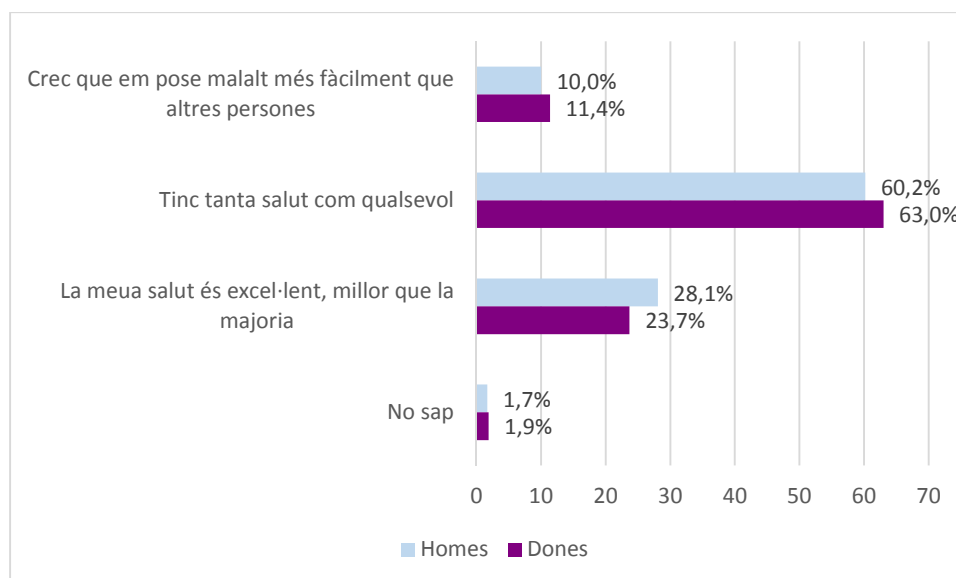
Taula 48. Autopercepció de la salut de la població de 16 i més anys segons sexe. 2016

	Población (milers)	Molt bona	Bona	Regular	Dolenta	Molt dolenta
València	626,97	20,0%	51,3%	23,5%	2,9%	2,2%
Dones	331,52	19,4%	45,9%	30,4%	2,4%	1,9%
Homes	295,45	20,8%	57,5%	15,8%	3,5%	2,5%

Font: Enquesta de Salut de la Comunitat Valenciana. Fitxer de microdades

D'acord amb els resultats extrets de l'Enquesta de Salut 2016, un percentatge molt majoritari de població de la ciutat valora la seua salut com a bona o molt bona (71,3%). Tan sols el 5,1% considera que la seua salut és dolenta o molt dolenta. Observem una diferència notable per sexe, el 78,3% d'homes i el 65,3% de dones valoren de bona o molt bona la seua salut. Així mateix, són el doble de dones les que es posicionen en el centre de l'escala i avaluen la seua salut com regular, el 30,4% de dones enfront del 15,8% d'homes.

Figura 41. Baròmetre d'Opinió Ciutadana. Autopercepció de la salut per sexe. 2019

Font: Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Seguint amb l'autopercepció de la salut, en la novena ona del Baròmetre d'Opinió ciutadana referida a la salut i teràpies, la majoria pensa que té tanta salut com qualsevol, el 60,2% d'homes i el 63,0% de dones. D'acord amb els resultats de l'Enquesta de Salut, són més els homes els que té una millor autopercepció de la salut. El 28,1% d'homes i el 23,7% de dones considera que la seua salut és excel·lent, millor que la de la majoria. Com veurem a continuació, són més dones les que pateixen alguna malaltia crònica o un problema de salut de llarga duració.

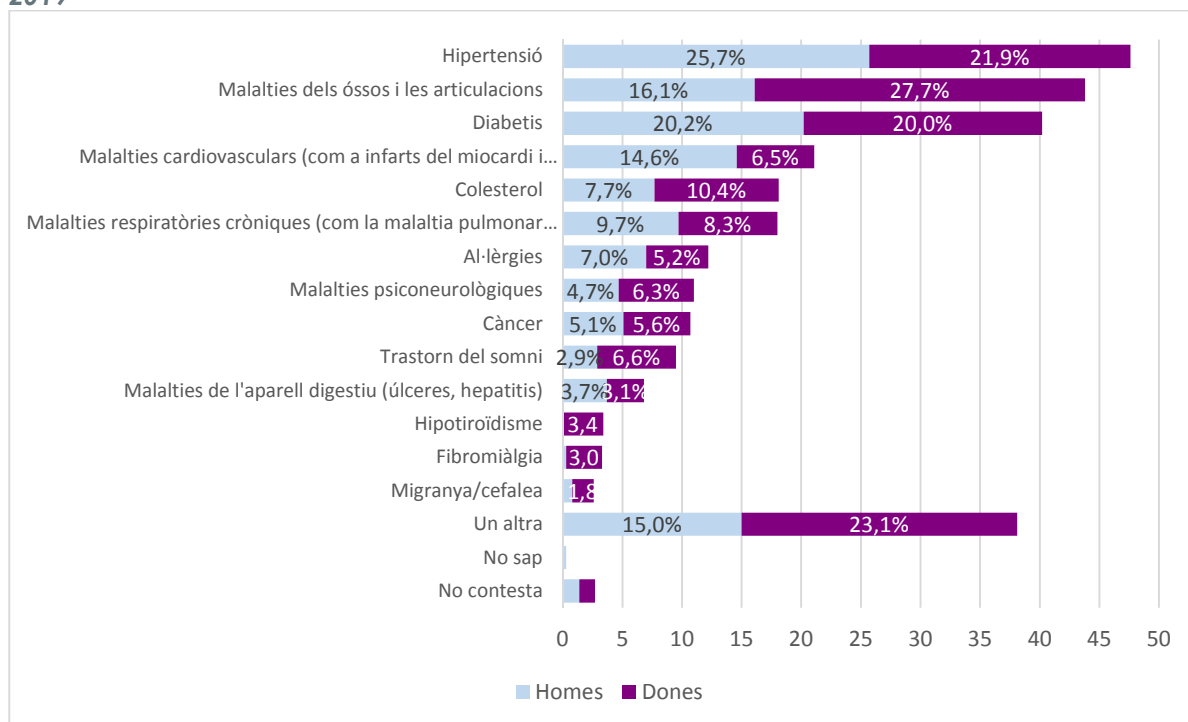
4.3 MALALTIES CRÒNIQUES EN LA POBLACIÓ I MEDICACIÓ

Taula 49. Població de 18 anys i més segons presència de problemes de salut o malalties cròniques de llarga duració per edat i sexe. 2019

	Total	Dones	Homes	Menys de 40 anys	De 40 a 64 anys	De 65 i més anys
Sí	35,2%	38,9%	31,1%	12,6%	35,0%	65,1%
No	64,8%	61,1%	68,9%	87,4%	65,0%	34,9%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Figura 42. Població de 18 anys i més amb problemes de salut o malalties cròniques per sexe. 2019

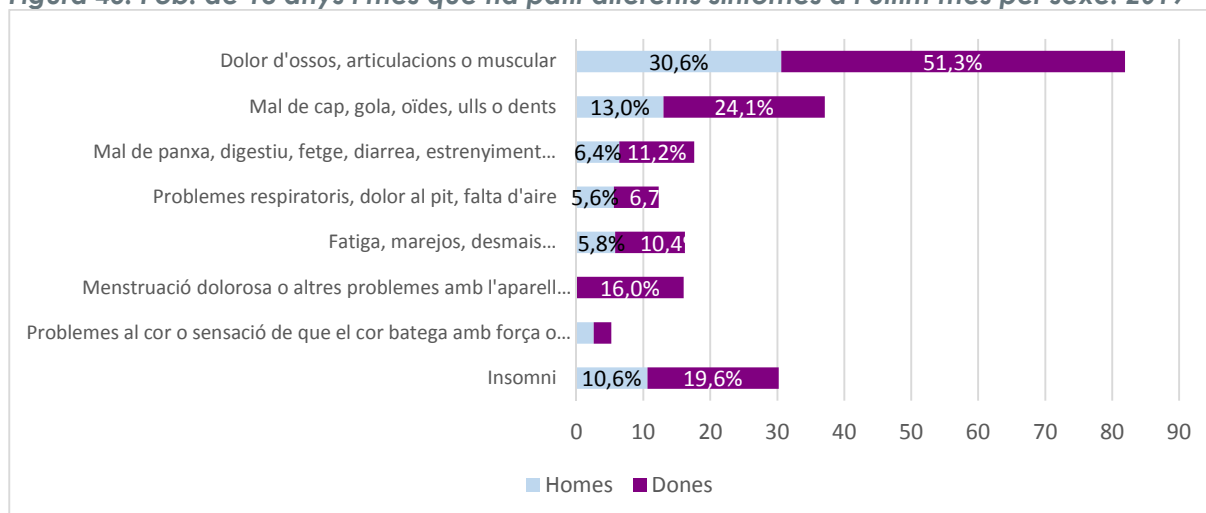

Font: Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Un 35,2% del total de població, de 18 i més anys, enquestada a la ciutat té diagnosticat un problema de salut de llarga duració. Del total de dones, el 38,9% patien alguna malaltia crònica, el 31,1% en el cas dels homes enquestats. La cohort d'edat que compta amb una major incidència és la de 65 i més anys amb un 65,1% de casos de malaltia crònica.

Entre les persones que declaren tindre algun problema de salut o malaltia crònica diagnosticada, la més comuna és la hipertensió diagnosticada en el 21,9% de dones i en el 25,7% d'homes. Li segueixen les malalties d'ossos i articulacions, marcadament feminitzada ja que la pateix el 27,7% de les dones i el 16,1% dels homes. El percentatge de població diagnosticada que pateix diabetis no suposa diferència per sexe, afectant el 20,0% de dones i el 20,2% d'homes. Així mateix, una de les complicacions més masculinitzades són els problemes cardiovasculars amb el 14,6% d'incidència en els homes i el 6,5% de dones.

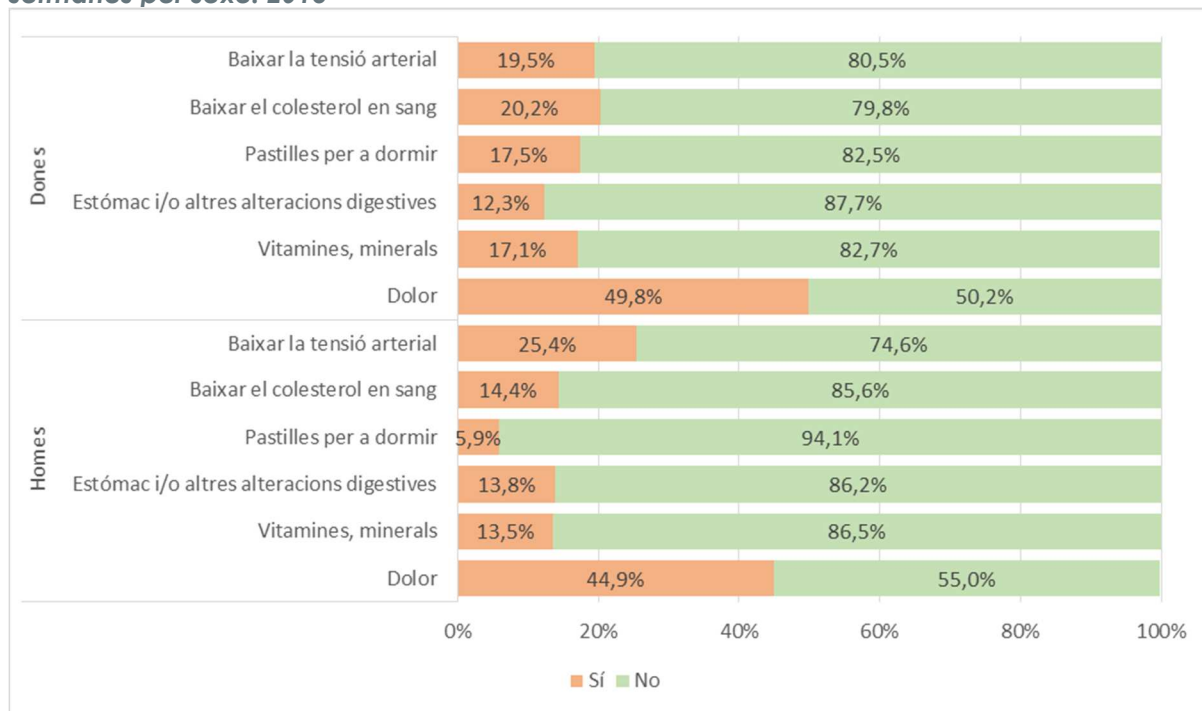
Figura 43. Pob. de 18 anys i més que ha patit diferents símptomes a l'últim mes per sexe. 2019

Font: Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Com es pot apreciar, les dones són les que més pateixen els diferents símptomes de malestar físic. Destaquen els dolors d'ossos, articulacions o muscular, que els han patits en l'últim mes el 51,3% de dones enquestades i el 30,6% dels homes. També els maldecaps, oïda, gola, ulls i dents que ho pateixen el 24,1% de les dones i el 13,0% dels homes, seguit de l'insomni que el pateixen el 19,6% de les dones i el 10,6% dels homes. Problemes associats a la menstruació o menopausa (dolors, hemorràgies etc), lògicament, només afecten les dones, un 16% de les enquestades declaren haver patit problemes d'aquest tipus en l'últim mes.

Figura 44. Població de 16 i més anys segons consum de medicaments a les últimes dos setmanes per sexe. 2016

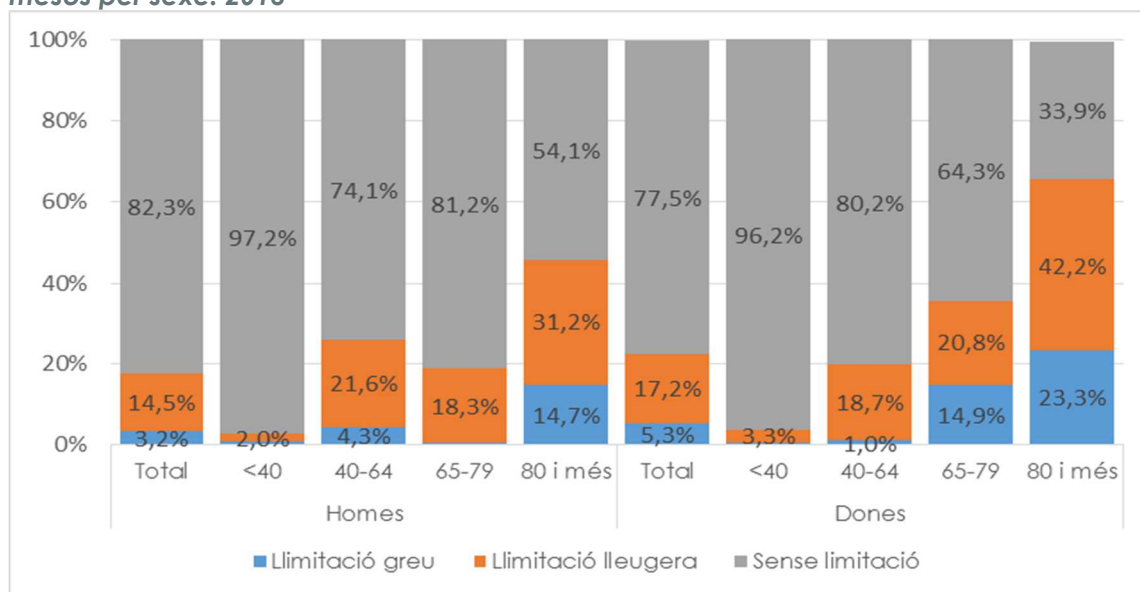

Font: Enquesta de Salut de la Comunitat Valenciana. Fitxer de microdades

Quant als tractaments, s'observa que el 49,8% de les dones pren medicaments per al dolor, quasi cinc punts més que en el cas dels homes. Una altra de les causes per les quals es consumeixen més medicaments és per a baixar la tensió arterial, sent en aquest cas el percentatge de dones que es mediquen (19,5%) inferior al d'homes (25,4%). A més, existeixen diferències significatives en la presa de pastilles per a dormir, consumeixen un 17,5% de les dones i un 5,9% dels homes, la qual cosa pot relacionar-se amb la major incidència d'algunes malalties com la depressió i l'insomni en les dones.

La ingesta de medicaments per a la reducció del colesterol és d'un 20,2% entre les dones i d'un 14,4% entre els homes, la qual cosa coincideix amb el fet que són les dones les que pateixen aquesta patologia amb major freqüència.

Figura 45. Pob. de 16 i més anys segons limitació per a realitzar activitats habituals als últims 6 mesos per sexe. 2016

Font: Enquesta de Salut de la Comunitat Valenciana. Fitxer de microdades

Respecte a la limitació per a realitzar activitats habituals, el percentatge de dones comença a ser clarament superior a partir dels 65 anys. En concret, un 65,5% de les dones amb 80 anys o més tenen alguna limitació, mentre que aquesta dada en el cas dels homes és de 45,9%. Són especialment significatives les diferències existents entre els 65 i 79 anys, ja que mentre un 14,9% de les dones tenen limitacions greus, només un 0,5% d'homes les pateixen.

En les edats més joves (<40 anys) veiem, lògicament, uns valors de limitació molt baixos, tant per a les dones, com per als homes.

No obstant això, per al grup d'edat intermèdia (40 a 64 anys) un de cada quatre homes (25,9%) pateix algun tipus de limitació, aquest percentatge es redueix al 19,7% entre les dones.

Per a les diferències oposades per raó de sexe en el grup d'edat intermèdia podem associar aquest fet a l'accidentalitat que més sovint afecta als homes. No obstant això a les edats més avançades la major afectació de la limitació en les dones té major relació amb el sobreenvelliment d'aquestes, per al grup de 80 i més anys i per al grup anterior (65 a 79 anys) la major incidència entre les dones de les malalties osteoarticulars i degeneratives que provoquen dificultats de mobilitat.

4.4 ACCIDENTALITAT

L'Enquesta de Salut presenta resultats referits a accidents domèstics, accidents de trànsit (conductor/a, passatger/a, vianant), accidents laborals i accidents ocorreguts en zones recreatives o d'oci.

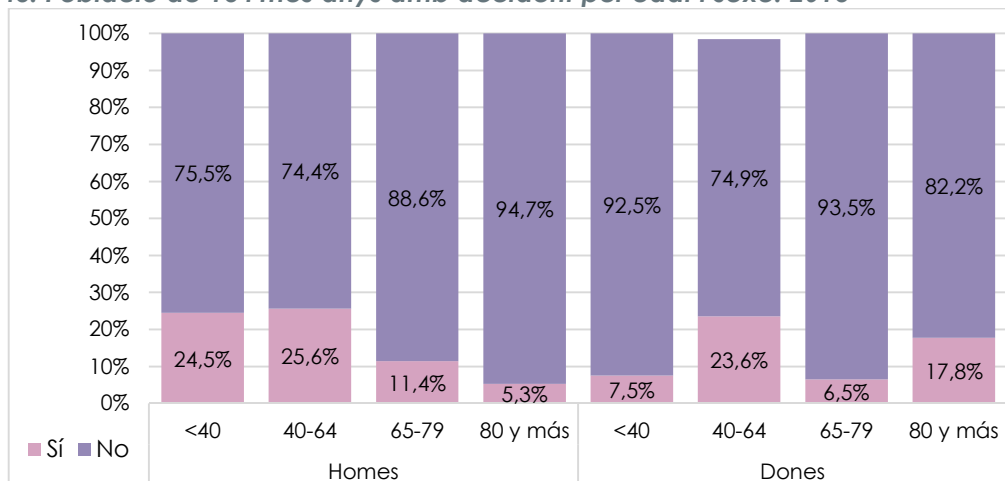
Els accidents patits per tots dos sexes presenten clares diferències segons el tram d'edat. La franja d'edat que concentra majors percentatges d'accidentalitat per als homes són justament els menors de 40 anys i entre 40 i 64 anys, aproximadament un de cada quatre (aproximadament) d'ells ha patit un accident en l'últim any.

Per a les dones l'accidentalitat es concentra en les edats intermèdies (40 a 64 anys), en un percentatge lleugerament menor que entre els homes i en la franja d'edat molt avançada (80 i més anys).

Per al grup format per les persones menors de 40 anys, l'accidentalitat és més de tres vegades superior en homes, que en dones (24,5% enfront de 7,5%). Aquesta dada es correspon amb la forta presència masculina entre la població jove dedicada a certs sectors d'ocupació amb un risc d'accidentalitat laboral (construcció, conductors, mecànica, treball amb maquinària de risc, etc.), també presenta una major incidència l'accidentalitat per trànsit

entre els homes i l'accidentalitat associada a activitats recreatives de risc. Per contra, els accidents afecten de forma més notable a les dones a partir dels 80 anys (17,8% enfront de 5,3%), fet relacionat amb la presència d'una major proporció de dones d'edat avançada que viuen soles, al sobreenvelliment de les dones en aquesta última franja d'edat i com véiem abans a una incidència alta en aquest grup de dones de problemes osteoarticulars.

Figura 46. Població de 16 i més anys amb accident per edat i sexe. 2016

Font: Elaboració pròpia a partir del fitxer de microdades de l'Enquesta de Salut de la Comunitat Valenciana. 2016

Taula 50. Víctimes en accidents de circulació segons edat i sexe. 2018

	Total	Dones	Homes	No hi consta
Total	3.622	1.338	2.168	116
< 10	45	18	26	1
10-19	149	62	86	1
20-29	477	176	301	0
30-39	350	132	218	0
40-49	319	104	215	0
50-59	226	88	138	0
60-69	116	46	70	0
70-79	65	30	35	0
80-89	29	19	10	0
>89	7	2	5	0
No hi consta	1.839	661	1.064	114

Nota: De les dades arreplegats a "No hi consta" es desconeixen les seues característiques degut a alguna incidència a l'accident (vehícle fugat, estacionat...).

Font: Policia Local. Ajuntament de València.

Aproximadament el 60% de les víctimes en accidents de circulació són homes. Les diferències per sexe de l'accidentalitat de circulació són molt importants.

Les edats de major risc es troben entre els 20-29 per a tots dos sexes, amb 477 accidents, un 13,2% sobre el total, seguida de la franja de 30-39 amb 350 casos, un 9,7% sobre el total. Per a tots els grups d'edat l'accidentalitat en els homes és major i en les edats centrals entre els 20 i els 49 anys, tram en el qual es produeixen major nombre de víctimes, el percentatge homes sobre el total s'eleva al 64%.

4.5 ASSISTÈNCIA MÈDICA

Només un 19,9% de la població valenciana acudeix almenys una vegada a l'any a una revisió mèdica laboral. Aquesta xifra presenta diferències per sexe, sent el percentatge de dones que acudeixen a una revisió de tipus laboral 13,2 punts inferior al dels homes. Respecte a la visita a l'oculista la proporció d'homes i dones s'aproxima (3,3 punts percentuals més

d'homes que de dones) i referent a la visita al dentista veiem que la meitat de la població ha acudit en l'últim any, sent molt major les visites de les dones, 14,6 punts percentuals més que els homes.

Taula 51. Revisions mèdiques periòdiques (al menys una vegada a l'any) de la població de 16 i més anys. 2016

	Població (milers)	Revisió mèdica laboral	Visita oculista	Visita dentista	Visita ginecològica (dones)	Mamografia (dones)	Citologia (dones)	Altres
València	626,97	19,9%	31,9%	51,2%	-	-	-	9,1%
Dones	331,52	13,7%	30,3%	58,1%	52,8%	26,9%	43,1%	10,0%
Homes	295,45	26,9%	33,6%	43,5%	-	-	-	8,1%

Font: Elaboració pròpia a partir del fitxer de microdades de l'Enquesta de Salut de la Comunitat Valenciana.

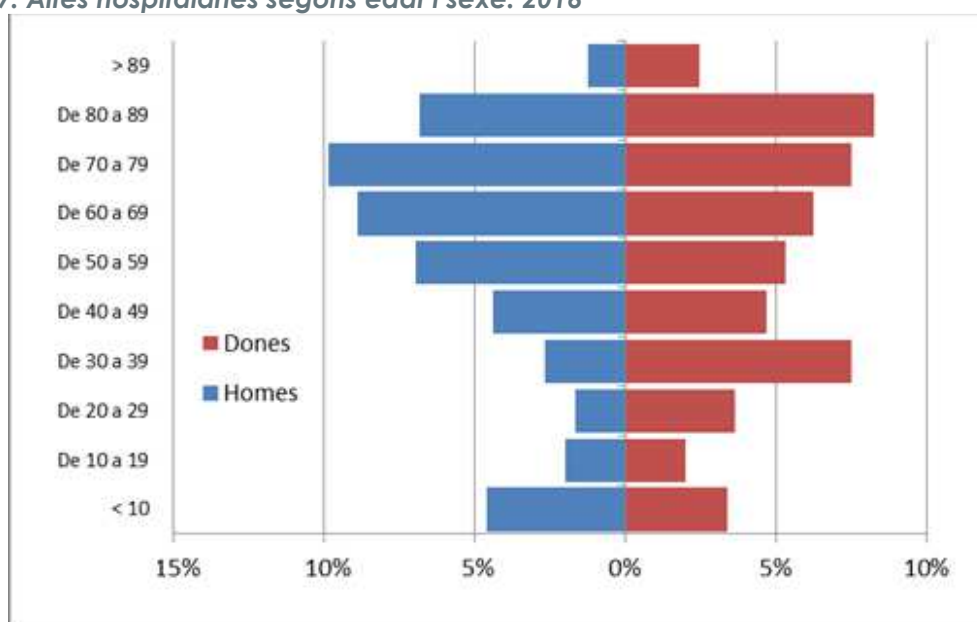
Observem una major intensitat d'ús dels serveis d'atenció primària i urgències d'atenció primària entre les dones. Respecte a l'ús d'urgències d'un centre hospitalari no existeix a penes diferència en l'ús del servei. Finalment, els homes ingressen en major mesura a l'hospital i fan un major ús de la consulta de medicina especialitzada (a excepció del dentista). Així mateix, l'estada mitjana registrada és lleugerament superior en els homes, 6,7 dies, un dia per damunt de la mitjana de les dones.

Taula 52. Utilització de servicis sanitaris en los últims dotze mesos. 2016

	Consulta medicina general, de família o pediatra	Urgències d'atenció primària	Consulta medicina especialitzada (excloent dentista)	Urgències d'un centre hospitalari	Ingrés hospitalari	Estància mitjana hospitalària
València	72,1%	53,7%	6,7%	24,3%	9,6%	6,18
Dones	73,5%	59,6%	6,2%	24,5%	8,5%	5,66
Homes	70,6%	47,0%	7,2%	24,0%	10,8%	6,74

Font: Elaboració pròpia a partir del fitxer de microdades de l'Enquesta de Salut de la Comunitat Valenciana.

Figura 47. Altes hospitalàries segons edat i sexe. 2016

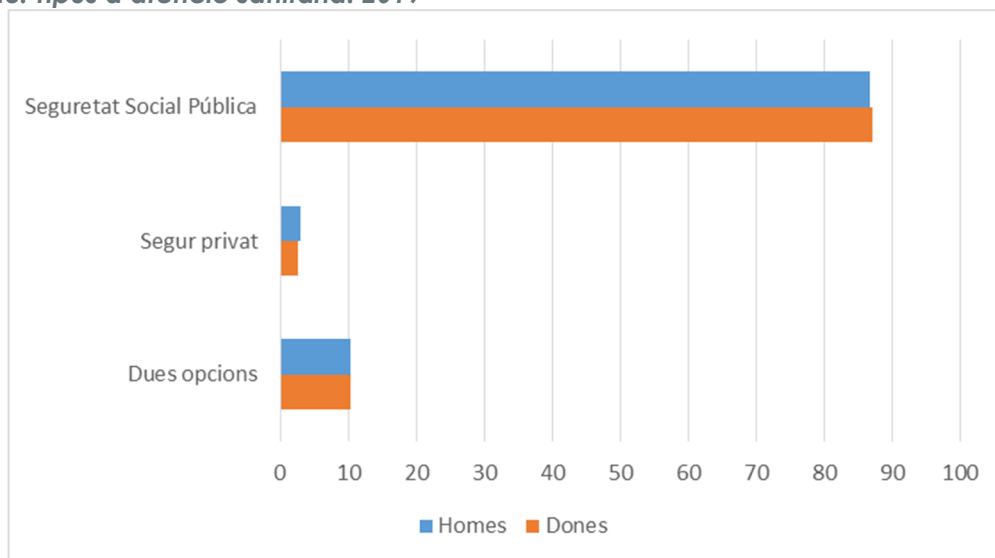

Font: Servicio de Análisis de Sistemas de Información Sanitaria. Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública.

Sobre el total d'altes registrades en l'últim any disponible de 2016 (133.990), són més les dones amb alta hospitalària que els homes. El total d'altes d'homes va ser de 65.538 i el de

dones de 68.452. Com observem en la piràmide, existeixen diferències molt significatives tant per edats com per sexe. Les edats compreses entre els 70 i 79 per als homes són les més crítiques, mentre que en el cas de les dones la translació de la franja d'edat és ascendent i són les de 80 a 89 anys les que registren més altes a l'hospital. Cridanerament, pel que fa a les dones, una de les edats amb nombroses altes registrades és la compresa entre els 30 als 39 anys a causa de les altes per part i embaràs. L'accidentalitat és major en xiquets menors de 10 anys que en xiquetes, registrant els següents grups d'edat més altes hospitalàries femenines, fins que s'arriba als 50 anys d'edat on s'incrementen les altes masculines. La raó per la qual en les últimes franges d'edat hi ha més altes de dones és perquè són moltes més dones les que arriben a edats avançades.

Figura 48. Tipus d'atenció sanitària. 2019

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

En preguntar a la població de la ciutat de València sobre la mena de cobertura sanitària que té, la majoria respon la seguretat Social Pública, concretament el 86,7% dels enquestats i lleugerament superior, el 87,1% de dones. Malgrat que la diferència és estreta, el percentatge d'homes que disposen de pòlissa privada (2,9%) és major que el de dones (2,6%). La combinació de totes dues assegurances és la segona opció més freqüent amb el 10,4% dels enquestats i el 10,3% de les dones enquestades.

4.6 CONSUM D'ALCOHOL, TABAC I DROGODEPENDÈNCIES

Les pautes de consum de tabac estan fortament marcades pel sexe. Són moltes més dones les que no fumen ni mai ho han fet, el 55,1% front 41,6% d'homes. Un 27% dels homes enquestats ha fumat en el passat i l'ha deixat i un 21,9% de les dones es troben en aqueixa mateixa situació.

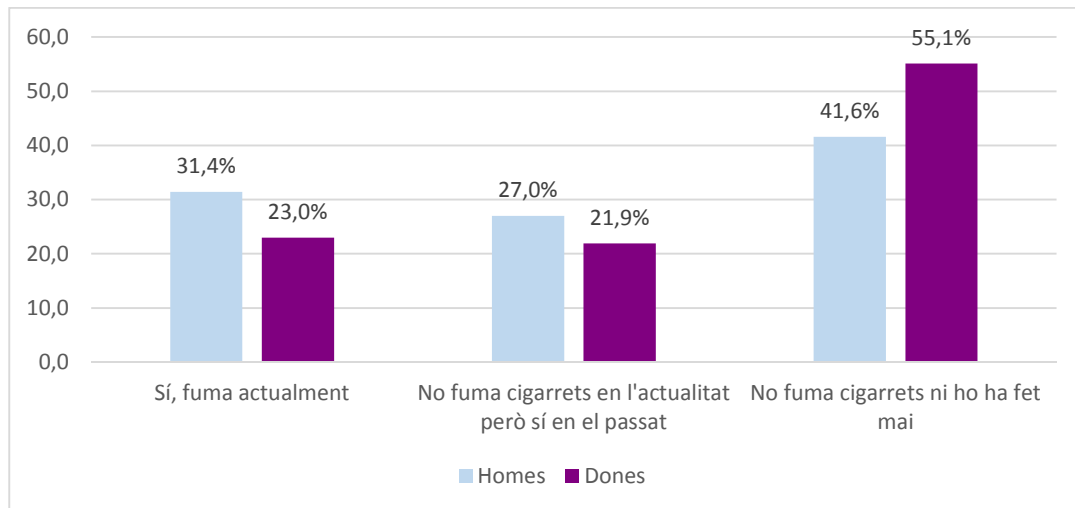
Són fumadors actius el 31,4% dels homes i el 23% de les dones. D'aquest últim grup, en quantitat de consum diari, el 53,5% de dones fuma 10 cigars o menys, mentre que aquest percentatge en els homes és de 43,6%, 10 punts menys.

Entre les persones fumadores, per a tots dos sexes el consum més freqüent està entre els 11 i els 20 cigarrets, és així per al 45,9% dels homes i el 41,5% de les dones.

Per damunt d'aquest nivell de consum se situen el 10,4% dels homes i un 4,5% de les dones. La mitjana d'edat d'inici en els homes se situa en 16,3 anys, un any per davall del de les dones que està en 17,4 anys.

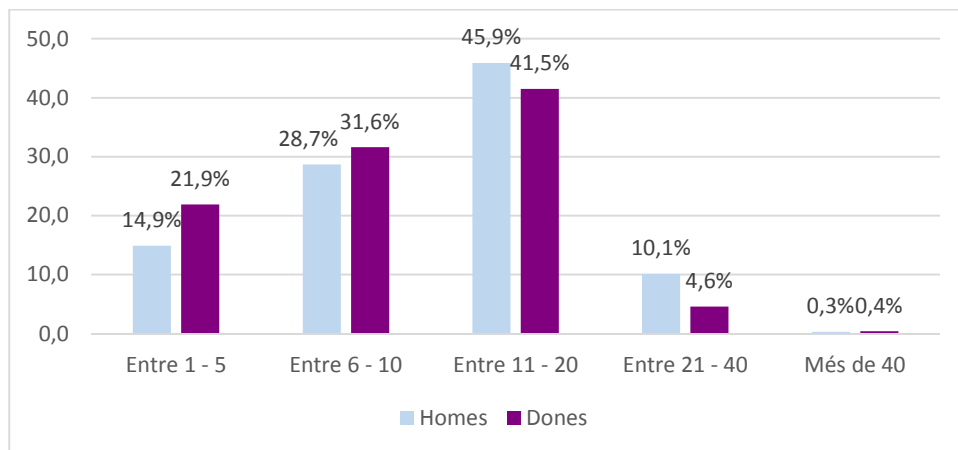
No únicament el percentatge de consumidors entre els homes és major, si no el nivell de consum diari també i a més s'inicien abans en el consum.

Figura 49. Població de 18 anys i més segons consum de tabac per sexe. 2019

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Figura 50. Població de 18 anys i més fumadora segons quantitat de consum i sexe. 2019

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Taula 53. Mitjana d'edat a la qual va començar a fumar per sexe. 2019

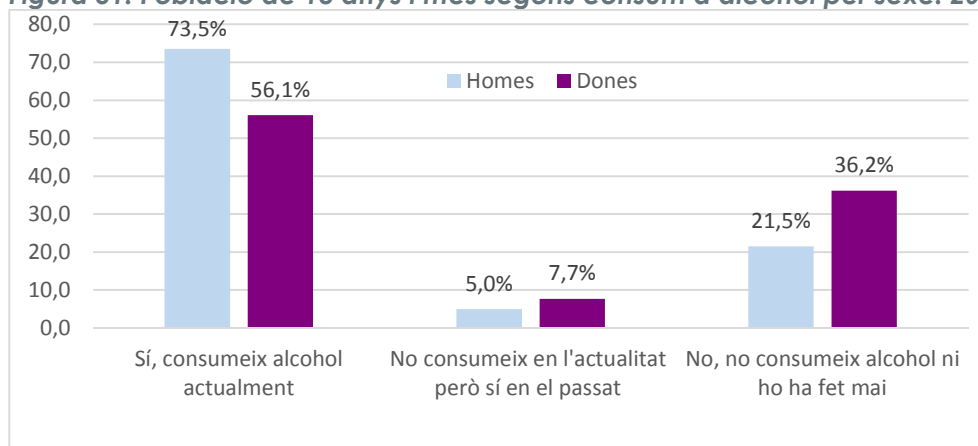
	Dones	Homes
Mitjana	17,4	16,3

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Tal com passava amb el consum de tabac, el percentatge d'homes que consumeixen alcohol és molt superior al de dones, un 73,5% enfront d'un 56,1%. El percentatge de dones que ha deixat de consumir és el 7,7% del total de les entrevistades i el 5% dels homes.

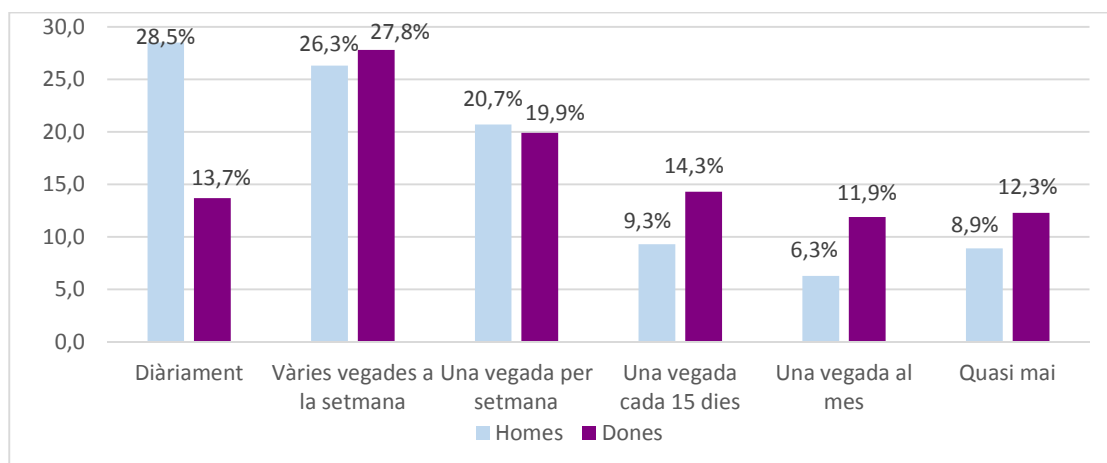
Fins a un 36,2% de les dones no han consumit, ni consumeixen alcohol; aquest percentatge es redueix al 21,5% entre els homes.

Figura 51. Població de 18 anys i més segons consum d'alcohol per sexe. 2019

Fuente: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Figura 52. Població de 18 anys i més que consumeix alcohol per freqüència de consum i sexe. 2019

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Els homes que consumeixen alcohol s'inicien abans en el consum que les dones consumidores, quasi un any abans.

Taula 54. Mitjana d'edat a la qual va començar a consumir begudes alcohòliques per sexe. 2019

	Dones	Homes
Mitjana	17,9	17,0

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Taula 55. Distribució segons consum d'alcohol (g/día)

	Dones	Homes
Abstemi/a	43,9%	26,5%
Bevedor/a ocasional	45,0%	44,0%
Bevedor/a lleuger/a	10,1%	24,1%
Bevedor/a moderat/a	0,8%	5,3%
Bevedor/a excessiu/a	0,1%	0,1%

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

La població que consumeix begudes alcohòliques és molt major que la població que consume tabac, 64,3% enfront del 27,0% de població fumadora.

El consum d'alcohol es mesura en Unitats de Beguda Estàndard consumides (UBE). Es considera que 1'UBE representa aproximadament 10 grams d'alcohol. La persona

considerada abstèmia no consumeix cap gram d'alcohol al dia, tenim al 43,9% de dones i al 26,5% d'homes abstemis.

El col·lectiu que representa un major percentatge sobre el total són les persones bevedores ocasionals (fins a 7,9 grams/dia), suposant aquest grup el 44,0% d'homes que consumeixen alcohol i 45,0% de dones que consumeixen.

La població que és bevedora lleugera (de 8 a 20,9 grams/dia) és un percentatge molt major entre els homes consumidors el 24,1% d'ells, que entre les dones consumidores, un 10,1%.

El grup de bevedors moderats o excessius entre els homes consumidors arriba al 5,4 d'ells, entre les dones consumidores només un 0,9% se situen en aquesta categoria.

De nou, tal com ocorria respecte al consum de tabac, els homes s'inicien abans en el consum d'alcohol que les dones, el percentatge de consumidors entre els homes és superior, la freqüència de consum és superior i la quantitat consumida també ho és.

Taula 56. Drogodependències segons substància principal i sexe. 2017

	Total	Dones	%	Homes	%
Total	2.040	536	26,3%	1.504	73,7%
Heroïna	249	64	25,7%	185	74,3%
Alcohol	718	179	24,9%	539	75,1%
Cocaïna	415	68	16,4%	347	83,6%
Cànnabis	223	39	17,5%	184	82,5%
Benzodiazepines	18	11	61,1%	7	38,9%
Nicotina	199	120	60,3%	79	39,7%
Crack	48	15	31,3%	33	68,8%
Ludopatia	81	13	16,0%	68	84,0%
Heroïna més cocaïna	9	1	11,1%	8	88,9%
Alcohol més cocaïna	65	18	27,7%	47	72,3%
Altres estimulants	6	2	33,3%	4	66,7%
Internet/ mòbil	2	0	0,0%	2	100,0%
Altres	7	6	85,7%	1	14,3%

Font: Direcció General d'Ordenació Sanitària. Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública

Taula 57. Drogodependències segons sexe i edat. 2017

	Total	Dones	%	Homes	%
Total	2.040	536	26,3%	1.504	73,7%
<19 anys	42	10	23,8%	32	76,2%
De 19 a 21 anys	57	9	15,8%	48	84,2%
De 22 a 24 anys	50	10	20,0%	40	80,0%
De 25 a 29 anys	119	23	19,3%	96	80,7%
De 30 a 34 anys	202	47	23,3%	155	76,7%
De 35 a 39 anys	299	68	22,7%	231	77,3%
De 40 a 44 anys	309	81	26,2%	228	73,8%
De 45 a 49 anys	325	85	26,2%	240	73,8%
De 50 a 54 anys	276	86	31,2%	190	68,8%
De 55 a 59 anys	175	52	29,7%	123	70,3%
De 60 a 64 anys	92	34	37,0%	58	63,0%
≥ 65 anys	93	31	33,3%	62	66,7%
No hi consta	1	0	-	1	-
Edat mitjana	43,3	45,3	-	42,7	-

Font: Direcció General d'Ordenació Sanitària. Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública

Podem apreciar que l'any 2017 van ser tractats en els serveis municipals 2.040 casos de drogodependències. Un 73,7% del total de casos correspon als homes, enfront del 26,3% de

les dones, per la qual cosa es pot concloure que la drogodependència afecta considerablement més als homes que a les dones.

Respecte a les substàncies amb major addicció, en primer lloc es troba l'alcohol (35,2%), en segon lloc la cocaïna (20,3%) i en tercer l'heroïna (12,2%). El comportament en el consum varia en funció del gènere, destacant la nicotina i les benzodiazepines (antidepressius) com les úniques drogues que són més consumides per dones.

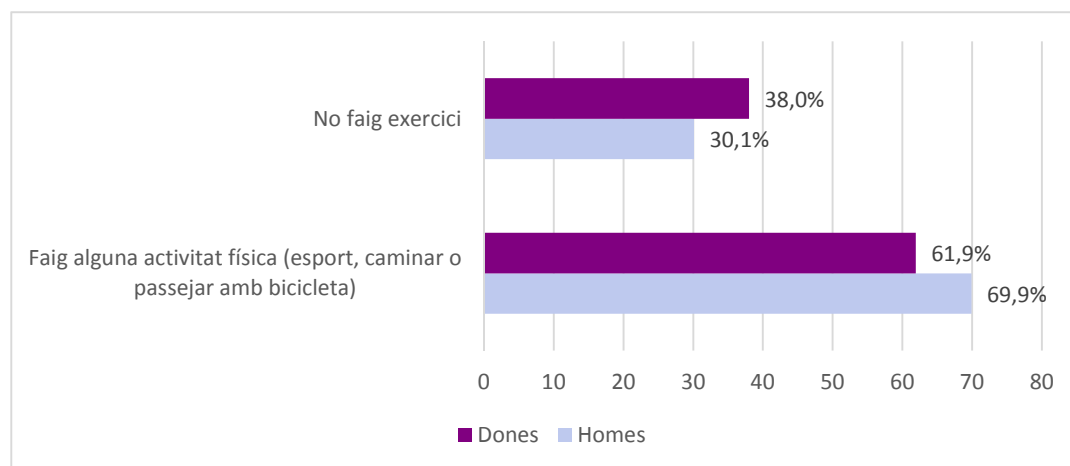
Quant als trams d'edat, els casos de drogodependència es concentren en el rang d'edat de 35 a 54 anys, amb un 59,3% del total, com veiem en la taula següent. Més concretament, s'aprecia una lleugera diferència per sexe, presentant els homes una major incidència en el rang de 35 a 49, mentre que per a les dones és dels 40 als 54. De fet, l'edat mitjana de les persones tractades en els serveis municipals de drogodependència se situa en 43,3 anys d'edat per al tot el conjunt, enfront de les mitjanes de 42,7 anys per als homes i de 45,3 anys per a dones.

4.7 HÀBITES SALUDABLES

4.7.1 Exercici físic en el temps lliure

Més de la meitat de la població realitza alguna activitat física en el seu temps lliure. El 69,9% dels homes enquestats afirma realitzar exercici físic, 8 punts percentuals més que en el cas de les dones enquestades (61,9%). El 38,0% d'enquestades i el 30,1% dels enquestats no fa exercici i té una vida pràcticament sedentària.

Figura 53. Exercici físic en el temps lliure per sexe. 2019

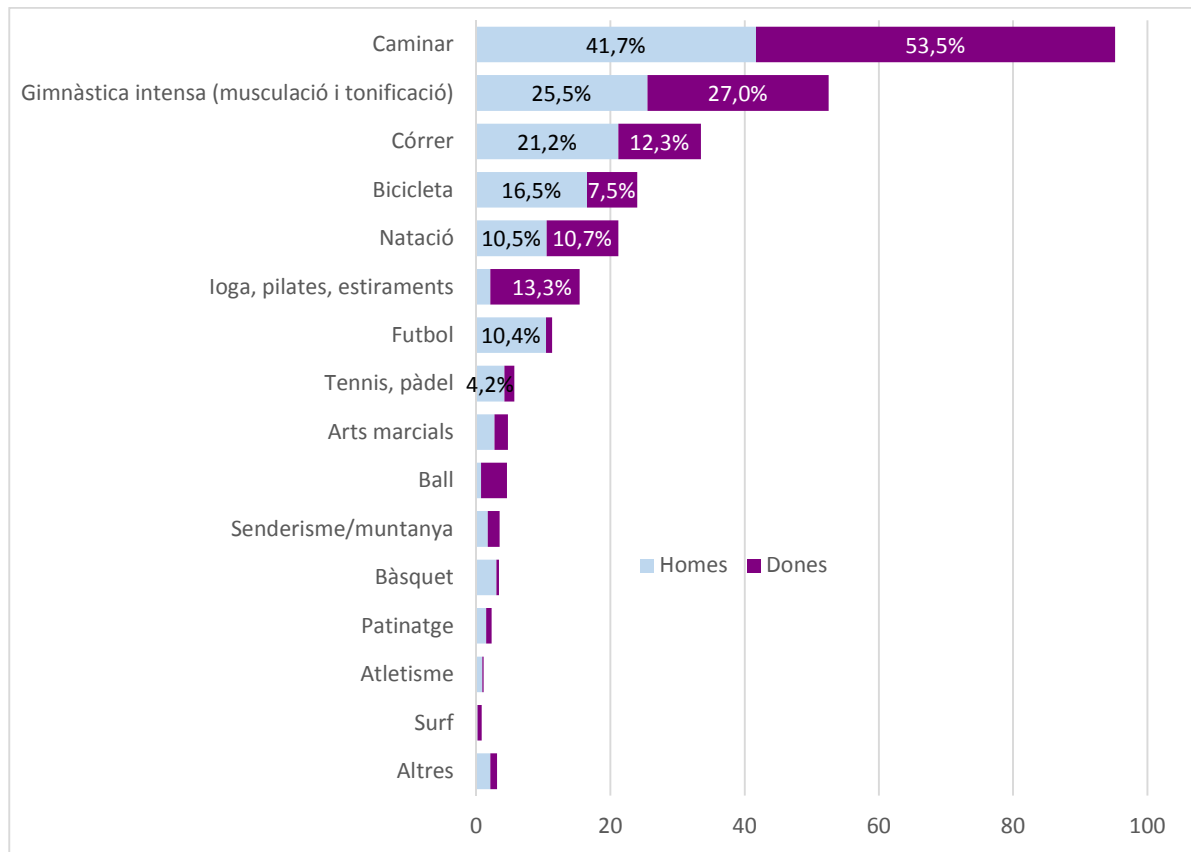

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Les activitats físiques que més es realitzen en el temps lliure són caminar, gimnàstica intensa i córrer. El 53,5% de les enquestades caminen, 11,8 punts percentuals més que en el cas dels homes que realitzen algun tipus d'exercici (41,7%). L'activitat de gimnàstica intensa està més igualada per sexe, són el 27,0% de dones que la realitzen i el 25,5% dels homes que fan algun exercici. En tercer lloc, tenim l'activitat de córrer, més masculinitzades, ja que és practicada pel 21,2% dels quals fan exercici, 8,9 punts percentuals més que entre les dones.

Les activitats més segregades encara que amb una freqüència molt inferior són futbol i ioga/pilates/estiraments. L'activitat de futbol compta amb un percentatge quasi inexistent entre les dones que fan exercici (0,9%), enfront del 10,4% entre els homes. Per contra, ioga i pilates és una activitat que realitzen el 13,3% de dones que fan algun exercici i només un 2,1% dels homes que fan exercici.

Figura 54. Tipus d'activitats físiques en el temps lliure per sexe. 2019.

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

4.7.2 Hores de somni i descans

Taula 58. Hores de somni. 2019

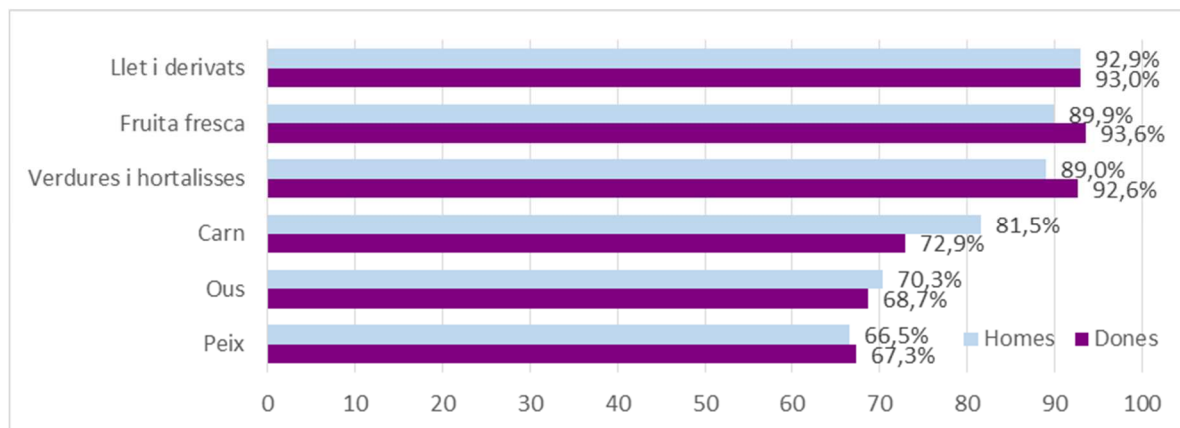
	Dones	Homes
Menys de 6 hores	14,2%	9,0%
≥ 6 i < 7	20,2%	20,2%
≥ 7 i < 8	30,9%	33,6%
≥ 8 i < 9	29,7%	31,5%
≥ 9 i < 10	3,4%	3,8%
10 o més hores	1,6%	1,9%
Total	100,0%	100,0%
Mitjana	7,0	7,1

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

La mitjana d'hores de somni al dia és molt similar per a tots dos sexes ja que se situa en 7,1 hores en els homes i 7,0 en les dones. El gruix de la població se situa en la franja de les 7 i 8 hores diàries, on trobem al 33,6% dels enquestats i al 30,9% de les enquestades. A continuació, la població que dorm entre 8 i 9 hores on estaria el 31,5% dels enquestats i el 29,7% de les enquestades. Les majors diferències s'observen en el grup de població que dorm menys de 6 hores diàries i són moltes més dones en percentatge el 14,2% d'enquestades i el 9,0% d'enquestats.

4.7.3 Nutrició

Figura 55. Aliments que consumeix diàriament o diverses vegades a la setmana. 2019

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

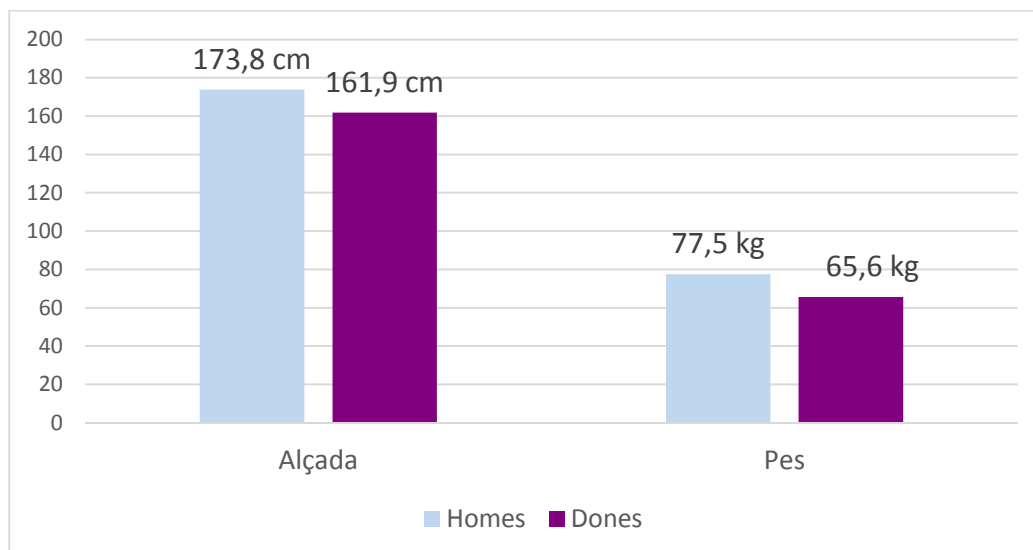
Dels aliments més consumits trobem la llet i els derivats lactis que formen part de la dieta diària del conjunt de la població a la ciutat de València, el 93,0% de dones i el 92,9% d'homes el consumeixen diàriament o diverses vegades a la setmana.

Seguidament tenim les fruites, en major mesura consumides per dones amb el 93,6% i el 89,9% d'homes, i en tercera posició les verdures i hortalisses, amb el 92,6% de dones i el 89,0% d'homes. Les majors diferències per sexe les trobem en el consum de carn, el 81,5% dels homes enquestats el consumeixen diàriament o diverses vegades a la setmana enfront del 72,9% de dones enquestades.

4.7.4 Índex de massa corporal

L'alçada mitjana declarada pels homes entrevistats és de 173,8 cm, 12 cm més que l'altura mitjana declarada per les dones; respecte al pes mitjà és de 77,5 Kg per als homes i 65,6 per a les dones, amb una distància de 12 Kg aproximadament.

Figura 56. Altura i pes mitjà segons sexe. 2019.

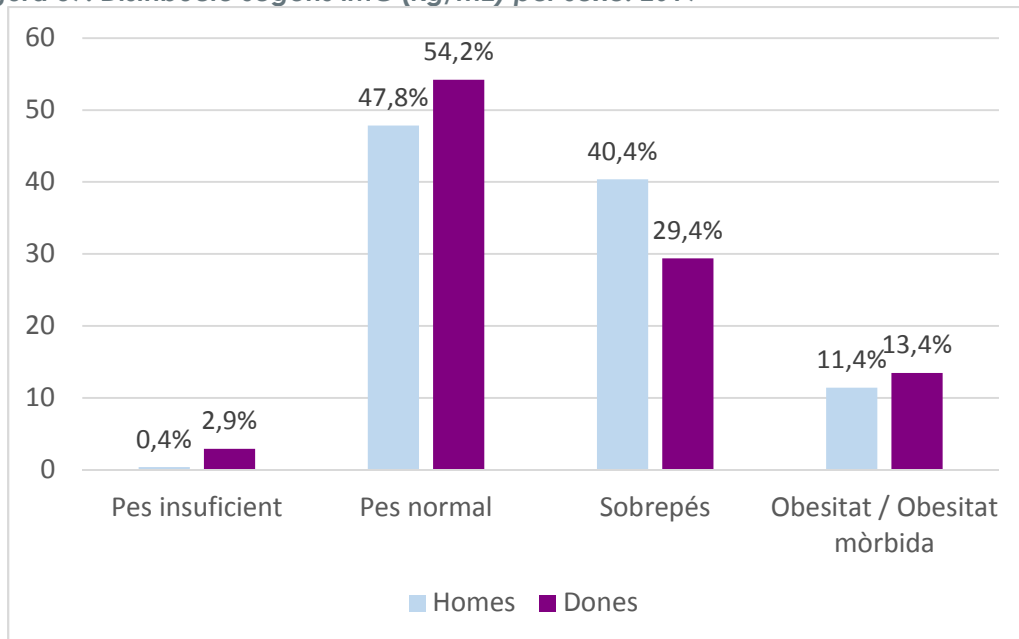

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Després del càlcul de l'IMC, la major part de la població se situaria en la franja de pes normal, el 54,2% de les dones i el 47,8% dels homes. No obstant això, el col·lectiu en la franja amb sobrepès és molt notable, principalment en el cas dels homes, el 40,4% dels enquestats té sobrepès i el 29,4% de les enquestades. La proporció de dones que es troba en els extrems és major, amb pes

insuficient tenim al 2,9% de les dones enfront del 0,4% dels homes i amb obesitat o obesitat mòrbida el 13,4% de les enquestades i el 11,4% dels enquestats. Entre els homes el 40,4% presenta sobrepès, enfront d'un 29,4% de les dones.

Figura 57. Distribució segons IMC (kg/m²) per sexe. 2019

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

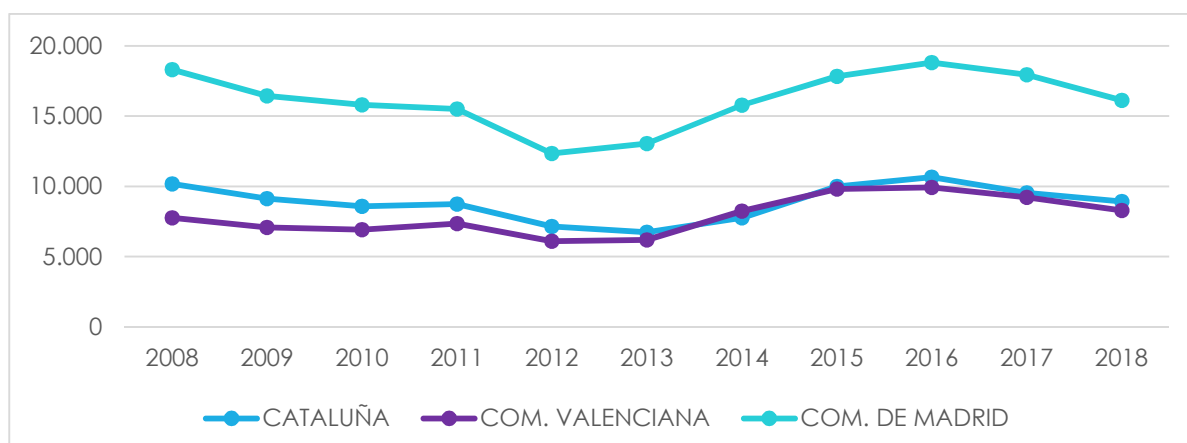
5. VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Per a abordar la situació de la violència de gènere a la ciutat de València s'ha recorregut a les dades disponibles en la Memòria del 2017 de l'Observatori contra la Violència Domèstica i de Gènere del Consell del Poder Judicial. Aquest observatori té els indicadors més rellevants sobre aquesta problemàtica a nivell nacional, autonòmic, provincial i municipal. També s'han recollit dades d'altres fonts com la Delegació de Govern per a la Violència de Gènere.

5.1 TELEFONADES AL 016

El Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, per mitjà de la Delegació del Govern per a la Violència de Gènere, presta el Servei Telefònic d'informació i d'assessorament jurídic en matèria de violència de gènere a través del número de telèfon de marcació abreujada 016, el qual va ser creat al setembre de 2007. Si analitzem l'evolució del servei del 016 en el període 2007-2018 observem que a partir del 2008 el nombre de trucades descendeix fins a l'any 2012 (la pujada experimentada de 2007 a 2008 no és representativa pel mes d'instauració del telèfon). Aquest fet pot haver-se degut al fet que la violència de gènere va perdre urgència en l'agenda política arran de la crisi econòmica, la qual cosa va acabar traduint-se en una disminució de recursos per a poder dur a terme polítiques d'atenció de víctimes de violència de gènere. Aquesta tendència es torna a invertir a partir de l'any 2013 fins al 2016, sent aquest l'any on més telefonades s'han registrat en tota l'evolució 2007-2018, reflectint-se en les 3 comunitats representades al gràfic.

Figura 58. Evolució del nombre de cridades al 016 segons comunitat. 2007-18

Font: Portal Estadístic, Delegació del Govern per a la Violència de Gènere.

Taula 59. Evolució del nombre de telefonades al 016. 2007-18

	CATALUÑA	COM. VALENCIANA	COM. DE MADRID	ESPAÑA
2007	1.925	1.473	4.214	15.715
2008	10.180	7.771	18.307	74.951
2009	9.118	7.078	16.438	68.541
2010	8.581	6.917	15.805	67.696
2011	8.748	7.351	15.518	70.679
2012	7.157	6.093	12.335	55.810
2013	6.747	6.186	13.043	58.274
2014	7.758	8.229	15.776	68.651
2015	10.005	9.819	17.841	81.992
2016	10.644	9.919	18.800	85.318
2017	9.541	9.222	17.939	77.796
2018	8.919	8.295	16.120	73.454

Font: Portal Estadístic, Delegació del Govern per a la Violència de Gènere.

5.2 DENÚNCIES PER VIOLÈNCIA DE GÈNERE

5.2.1 Denúncies per persona denunciant

Taula 60. Nombre de denúncies segons qui la presenta. 2018

		VALÈNCIA	%	ESPANYA	%
TOTAL DENÚNCIES REBUDES		5.867	100%	166.961	100%
Presentada directament per la víctima en el jutjat		220	3,7%	4.676	2,8%
Presentada directament per familiars		272	4,6%	768	0,5%
Atestats Policials	Atestats policials amb denúncia de víctima	2.200	37,5%	110.623	65,5%
	Atestats policials amb denuncia familiar	69	1,2%	21.716	1,8%
	Atestats policials amb intervenció directa policial	1.799	30,7%	25.006	15,4%
Part de lesions rebut directament en el jutjat		1286	21,9%	15.251	9,1%
Serveis assistència-Tercers en general		21	0,4%	7.921	4,7%

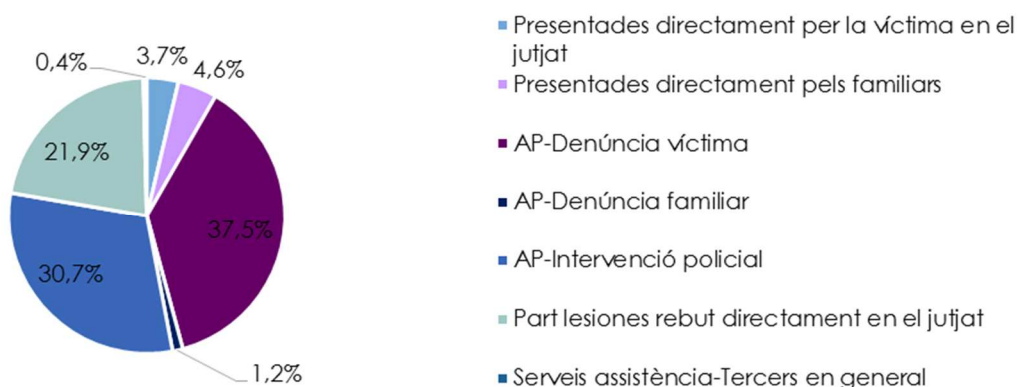
Font: Observatori contra la Violència Domèstica i de Gènere del Consell General del Poder Judicial.

L'any 2018 hi ha un total de 5.867 denúncies per violència de gènere a València. D'aquest total, només un 3,7% de denúncies són presentades directament per la víctima en el jutjat. La tipologia que més es dona són els atestats policials, que suposen el 69,3% del total de denúncies. D'aquest, un 37,5% provenen per la denúncia de la víctima. Si observem tot aquest procés, en el 58,8% dels casos de denúncia la víctima no és qui impulsa el procés.

Així, només en un 41,2% dels casos és la víctima la que pren la iniciativa en la denúncia, o bé presentant-la directament en el jutjat o, especialment, mitjançant l'atestat policial. És molt significativa la diferència que hi ha entre València i Espanya, ja que en el total d'Espanya el 68,3% dels casos ha sigut la víctima la que ha jugat un paper actiu per a la denúncia. En qualsevol cas, existeix un percentatge alt de denúncies que no sorgeixen de la pròpia víctima. Aquesta circumstància pot ser deguda a múltiples factors: que les dones no siguen conscients de la violència que estan patint, por, vergonya, que manquen de recursos econòmics propis, que les víctimes creguen que tenen culpa de la situació que estan vivint, la dependència emocional cap al maltractador, por de perdre als seus fills i filles, temor al fet que qüestionen la seua credibilitat o fins i tot estar sota l'amenaça de la seua parella o de familiars.

D'altra banda, les denúncies que la família fa directament al jutjat no tenen quasi representació (suposen un 4,6% a la ciutat de València), així com els atestats familiars que acompanyen a l'atestat policial, que suposen solament un 1,2%. Això podria ser pel fet que les famílies tenen una escassa implicació en la resolució del problema. Ser debido a que las familias tienen una escasa implicación en la resolución del problema.

Figura 59. Percentatge denúncies segons qui la presenta. 2018

Font: Observatori contra la Violència Domèstica i de Gènere del Consell General del Poder Judicial.

5.2.2 Renúncies: dispensa a la obligació de declarar como testigo

A la ciutat de València per cada víctima de violència de gènere hi ha 1,07 denúncies realitzades, quantitat molt similar a la mitjana nacional (1,05). La ràtio mitjana de víctimes de violència de gènere que s'acullen a "la dispensa a l'obligació de declarar com a testimoni" respecte del total d'aquestes víctimes a València és d'un 12%, dos punts percentuals més que la mitjana Espanyola. Entre les víctimes de violència de gènere espanyoles i les víctimes de violència de gènere estrangeres es dona una diferència: les dones estrangeres s'acullen en major mesura a la dispensa de l'obligació de declarar.

Taula 61. Renúncies: dispensa a l'obligació de declarar com a testimoni. 2018

	València	Espanya
Dones víctimes de violència de gènere	5.411	158.590
Total denúncies rebudes	5.941	166.260
Casos en els quals la víctima s'acull a la dispensa a l'obligació de declarar com a testimoni	<i>Total</i>	728
	<i>Per espanyoles</i>	335
	<i>Per estrangeres</i>	393
Ràtio Casos en els quals la víctima s'acull a la dispensa a l'obligació de declarar com a testimoni/denúncies	12%	10%
Ràtio Casos en els quals la víctima s'acull a la dispensa a l'obligació de declarar com a testimoni/dones víctimes de Violència de Gènere	13%	11%

Font: Observatori contra la Violència Domèstica i de Gènere del Consell General del Poder Judicial.

5.2.3 Evolució del nombre de denúncies

Taula 62. Evolució de l'origen de les denúncies per violència de gènere a Valencia. 2009-18

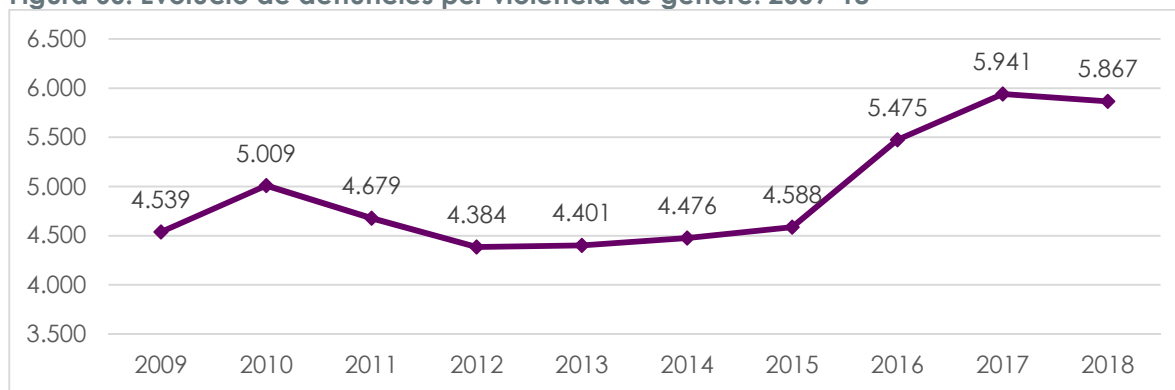
ORIGEN DE LA DENÚNCIA	NOMBRE DE DENÚNCIES PER VIOLÈNCIA DE GÈNERE									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Presentada directament per la víctima	431	439	303	350	424	311	272	206	223	220
Presentada directament per familiars	1	1	4	1	2	6	1	13	2	272
Atestats policials -amb denúncia de la víctima	747	1.185	672	901	1.216	1.409	1.166	1.721	3.205	2.200
Atestats policials -amb denúncia familiar	22	149	32	19	33	40	53	61	17	69
Atestats policials -per inter. directa policial	2.308	2.042	2.522	2.128	1.761	1.592	2.171	2.605	1.532	1.799
Part de lesions	1.023	1.105	1.048	895	832	997	719	705	956	1.286
Serveis assistència-Tercers en general	7	88	98	90	133	121	206	164	6	21
TOTAL DENÚNCIES	4.539	5.009	4.679	4.384	4.401	4.476	4.588	5.475	5.941	5.867

Font: Observatori contra la Violència Domèstica i de Gènere del Consell General del Poder Judicial.

L'evolució del nombre de denúncies s'ha caracteritzat per una tendència constant que es prolonga fins a l'any 2015 i un augment destacat i progressiu en els últims tres anys de la sèrie.

A més, s'aprecia un pes minoritari de les denúncies presentades directament per la víctima o familiars, els atestats policials amb denúncia familiar i els serveis d'assistència o tercers en general. També s'observa que els llits de denúncies que presenten major incidència en el període 2009-2016 són els atestats policials amb intervenció directa policial i els atestats policials amb denúncies de les víctimes, seguit pels comunicats de lesions. Finalment, 2017 ha sigut l'any en què més denúncies s'han realitzat de tots els del període analitzat, el qual sobreix per l'augment dels atestats policials amb denúncia de la víctima i d'intervenció directa policial.

Figura 60. Evolució de denúncies per violència de gènere. 2009-18

Font: Observatori contra la Violència Domèstica i de Gènere del Consell General del Poder Judicial.

5.3 DELICTES I ÓRDRES DE PROTECCIÓ

5.3.1 Tipus de delictes.

Taula 63. Nombre de delictes segons tipus. 2018

	València	%	Espanya	%
Homicidi	0	-	74	0,04%
Avortament	0	-	1	0,00%
Lesions al fetus	0	-	1	0,00%
Lesions i Maltractaments de l'Art. 153 del CP	3.912	66,34%	92.951	53,88%
Lesions i Maltractaments de l'Art. 173 del CP	211	3,58%	20.043	11,62%
Lesions i Maltractaments de l'Art. 148 del CP	543	9,21%	5.960	3,45%
Contra la llibertat	47	0,80%	10.868	6,30%
Contra la llibertat i indemnitat sexual	29	0,49%	1.522	0,88%
Contra la integritat moral	25	0,42%	3.288	1,91%
Contra la intimitat i el dret a la pròpia imatge	2	0,03%	769	0,45%
Contra l'honor	10	0,17%	941	0,55%
Contra drets i deures familiars	0	0,00%	606	0,35%
Trencaments de Penes	200	3,39%	11.691	6,78%
Trencaments de Mesures	790	13,40%	18.265	10,59%
Altres	74	1,25%	5.531	3,21%
TOTAL	5.897	100,00%	172.511	100,00%

Font: Observatori contra la Violència Domèstica i de Gènere del Consell General del Poder Judicial.

El cas més greu de la violència masclista, l'homicidi ha suposat en 2018, 74 casos, a València cap.

En el 2018 s'han registrat 5.897 delictes a València relacionats amb violència contra les dones, dels quals el delicte de lesions i maltractaments suposa el percentatge més elevat, un 79,1% del total. A una gran distància es troba el trencament de penes i mesures, el qual suposa el 16,8%.

5.3.2 Ordres de protecció

El total d'ordres que s'han cursat a la Ciutat de València durant l'any 2018 és de 1.027. Les víctimes amb nacionalitat espanyola suposen el 65,2% de casos que sol·liciten una ordre de protecció. La gran majoria d'aquestes víctimes són majors d'edat (63,8% del total). La resta de les ordres (34,9% total) correspon a dones estrangeres, de les quals cap és menor d'edat. Respecte als homes denunciats, són majoria els denunciats espanyols amb el 60,7%, per davall de la mitjana nacional (67,8%). Al contrari, el percentatge d'homes denunciats de nacionalitat estrangera, que suposa el 39,3%, està per damunt de la mitjana nacional (32,2%).

Taula 64. Ordres de protecció per sexe i nacionalitat. 2018

	València	%	Espanya	%
Total	1.027	-	39.176	-
Víctima dona espanyol major d'edat	655	63,8%	26.263	67%
Víctima dona espanyola menor d'edat	14	1,4%	679	1,7%
Víctima dona estrangera major d'edat	358	34,9%	12.006	30,6%
Víctima dona estrangera menor d'edat	0	0,00%	228	0,6%
Denunciat Home espanyol	623	60,7%	26.560	67,8%
Denunciat Home estranger	404	39,3%	12.616	32,2%

Font: Observatori contra la Violència Domèstica i de Gènere del Consell General del Poder Judicial.

Taula 65. Ordres de protecció a instància incoades. 2018

	VALÈNCIA	% VALÈNCIA	ESPANYA	% ESPANYA
A instàncies de la víctima/s	940	91,5%	36.779	93,9%
A instàncies d'altres persones	0	-	170	0,4%
A instàncies del Minist. Fiscal	48	4,7%	1.703	4,3%
D'ofici	39	3,8%	523	1,3%
A instàncies de l'Administració	0	-	1	0,0%
Total	1027	100%	39.176	100%

Font: Observatori contra la Violència Domèstica i de Gènere del Consell General del Poder Judicial.

La gran majoria de les ordres de protecció incoades es produeixen a instàncies de les víctimes de violència, tant a la ciutat de València, amb un 91,5%, com a Espanya, amb un 93,9%, la qual cosa implica que les ordres incoades per altres vies siguin molt minoritàries.

Taula 66. Ordres de protecció a instància resoltes. 2018

	VALÈNCIA	% VALÈNCIA	ESPANYA	% ESPANYA
Inadmitides	36	3,5%	392	1,0%
Adoptades	812	79,1%	27.093	69,2%
Denegades	179	17,4%	11.691	29,8%

Font: Observatori contra la Violència Domèstica i de Gènere del Consell General del Poder Judicial.

Respecte a les ordres de protecció resoltes a València, són majoria les adoptades (79,1%), principalment instades per les víctimes (89,4% del total). D'altra banda, el 17,4% de les ordres han sigut denegades; aquest percentatge és molt més alt en el conjunt de l'Estat, un 29,8%.

5.3.3 Terminació dels procediments de la violència de gènere

Taula 67. Forma de terminació dels procediments de violència de gènere. 2018

	Per sentència absolutòria	Per sentència condemnatòria	Per sobreseïment lliure	Per sobreseïment provisional	Elevació a l'òrgan competent	Altres
València	2,1%	6,6%	16,4%	24,7%	14,4%	35,8%
Espanya	2,1%	13,1%	3,5%	41,6%	22,4%	17,3%

Font: Observatori contra la Violència Domèstica i de Gènere del Consell General del Poder Judicial.

En la taula podem observar la distribució percentual de les resolucions dels procediments que s'han iniciat com a violència de gènere.

A nivell nacional, en el 41,6% dels processos la terminació es dona per sobreseïment provisional, la qual cosa significa que se suspén el procés perquè no està degudament justificat, perquè existeixen dubtes sobre la perpetració del delictes o no hi ha motius suficients per a condemnar a l'acusat, mentre que a València aquest percentatge es redueix fins al 24,7%.

6. PARTICIPACIÓ POLÍTICA I ASSOCIACIONISME

6.1 ELECCIONS MUNICIPALS DE MAIG DE 2019

Analitzar la presència de les dones en els diferents òrgans de representació és fonamental per a comprendre el nivell d'apoderament i emancipació que han aconseguit les dones, però també de la persistència de certes dificultats per a aconseguir els llocs de més alta responsabilitat.

L'anàlisi dels resultats electorals ens mostra quin és el grau d'igualtat entre homes i dones que s'ha aconseguit en el camp de la política representativa, específicament en els propis partits polítics, que són els qui confeccionen les llistes electorals i els governs. Cal assenyalar que l'esfera política ha sigut tradicionalment monopolitzada pels homes i que, si bé en els últims anys s'ha progressat cap a una major presència femenina, encara continua havent-hi diferències significatives, sobretot pel que fa a accedir als llocs de màxima responsabilitat dels partits polítics.

En aquest apartat tractarem els resultats de les últimes eleccions municipals i autonòmiques de 2019. En primer lloc, la presència i posició de les dones en les llistes electorals presentades pels partits. En segon lloc, els resultats de les eleccions, analitzant el nombre de dones i homes en els òrgans electes. Finalment, la presència d'homes i dones en els òrgans executius de la Junta de Govern Local, i en el Consell de la Generalitat.

6.1.1 Composició de les llistes electorals

A l'hora d'analitzar la presència de dones i homes en les llistes electorals cal tindre en compte la importància que tenen per als partits polítics els primers llocs de la llista electoral, aquells amb opcions de donar lloc a representació en l'òrgan vinculat. Aquests llocs de màxima cotització són els anomenats llocs d'eixida, on la desigualtat es fa més palesa. També cal fer esment a la Llei orgànica 3/2007 de 22 de març per a la igualtat efectiva de dones i homes, la qual estableix una mínima presència de 40% femenina en les llistes electorals, distribuïdes de manera que, en cada tram de 5 llocs, un mínim de 2 candidates foren dones. L'incompliment d'aquesta norma suposa l'anul·lació de la candidatura.

Totes les llistes presentades van incloure un nombre variable de dones, entre 14 i 19, del total de 33 persones que van conformar cadascuna d'elles. Com hem introduït, la presència de 14 dones és el límit inferior necessari perquè la llista electoral pugui ser presentada de manera legal. Així, veiem que de les candidatures més votades 2 es van mantindre en aquest límit (PP i Ciutadans), mentre que un total de 2 van presentar menys de 17 candidates dones, superant el mínim, però sense arribar a la igualtat (VOX, i Compromís). La candidatura amb més llocs ocupats per dones va ser la presentada per UNIDES PODEM-EUPV en les quals 19 de la seua llista eren dones. Cal destacar que, per tractar-se d'un nombre imparell de components, la igualtat absoluta resulta impossible aritmèticament. Així, en el conjunt de la llista, veiem com hi ha una majoria de partits que van presentar més homes que dones, incloent 8 de les 20 que solament van presentar el límit legal.

Taula 68. Dones a les llistes electorals presentades a les eleccions municipals. 2019

	Cap de llista	%	5 primers llocs	%	10 primers llocs	%	TOTAL	%*
PP	1	100,0%	3	60,0%	5	50,0%	14	42,4%
COMPROMÍS	0	0,0%	2	40,0%	4	50,0%	15	45,5%
C's	0	0,0%	2	40,0%	4	40,0%	14	42,4%
PSOE	1	100,0%	3	60,0%	5	50,0%	17	51,5%
ERPV-ACORD MUNICIPAL	0	0,0%	3	60,0%	6	60,0%	17	51,5%
UNIDES PODEM-ESQUERRA UNIDA	1	100,0%	3	60,0%	6	60,0%	19	57,6%
PACMA	0	0,0%	3	60,0%	7	70,0%	19	57,6%
VOX	0	0,0%	2	40,0%	4	40,0%	15	45,4%

*Nota: Totes les llistes presentades a les eleccions municipals han d'estar formades per un total de 33 membres
Font: Secció de Dones i Igualtat, Ajuntament de València.

Si avancem en el nivell de responsabilitat i analitzem els 10 primers llocs, en els quals havia d'haver-hi un mínim de 4 dones perquè la llista fóra legal, veiem com quasi la meitat dels partits més votats estan en el límit. Dues candidatures van presentar un nombre igual de dones i homes i 3 van presentar més dones que homes (6 en el cas de ERPV-Acord Municipal, 6 Unides Podem-EUPV i 7 en el cas de PACMA). El major nombre de partits que es mantenen en els límits legals en aquesta franja de major protagonisme ja ens indica que, a mesura que ens acostem als llocs d'eixida, la presència femenina disminueix fins als límits del legalment exigít. En observar els 5 primers llocs (on un mínim de 2 han de ser dones), l'anàlisi es complica, pel fet que en aquest tram també és aritmèticament impossible una igualtat completa. Fins i tot així, veiem que dels 8 partits més votats, la majoria (5 dels 8) van presentar més dones que homes.

Finalment, arribem a l'anàlisi del lloc més rellevant: el denominat cap de llista. Aquesta posició no solament és la que més possibilitats té d'eixir triada, sinó que es diferencia qualitativament de la resta en ser la que encapçala el cartell electoral, representant la persona que l'ocupa al conjunt de la candidatura i la possibilitat directa d'aconseguir l'alcaldia del municipi. Solament 3 de les 8 candidatures més votades estan encapçalades per dones. Els 4 partits amb representació en l'anterior consistori (PP, PSPV, Compromís, Ciutadans i VALC) i les 2 noves llistes que es presentaven amb més possibilitats d'accedir a la cambra municipal (amb l'agrupació de Unides Podem i Esquerra Unida, PACMA i VOX). Entre aquests 8 partits, solament PP, PSOE i Unides Podem-Esquerra Unida va presentar a una dona com a cap de llista.

6.1.2 Composició del Pleno Municipal

La composició del Ple de l'Ajuntament, és a dir, el total de regidors i regidores electes, és una conseqüència directa de la proporció de dones i homes en llocs d'eixida. Hi ha un menor nombre de dones (15) que d'homes (18), no arribant-se al 50% de dones regidores. Com a observació, cal assenyalar que la Llei no estableix un mínim de dones en els òrgans electes, sinó solament en les llistes que es presenten per a conformar-los.

Taula 69. Comparació de la composició del Ple Municipal amb la legislatura anterior

	2015			2019		
	CONCEJALS/ES			CONCEJALS/ES		
	Total	Dones	%	Total	Dones	%
PP	10	4	40,0%	8	5	62,5%
COMPROMÍS	9	4	44,4%	10	4	40,0%
C's	6	2	33,3%	6	2	33,3%
PSPV	5	2	40,0%	7	4	57,1%
VALC	3	1	33,3%	-	-	-
VOX	-	-	-	2	0	0,0%
TOTAL	33	13	39,4%	33	15	45,5%

Font: Secció de Dones i Igualtat, Ajuntament de València.

Si analitzem cada grup municipal per separat, observem com en 2015 cap d'ells arribava a la igualtat total entre homes i dones i en 2019 són dos partits els que tenen una major representació femenina. PP amb el 62,5% de regidores, PSOE amb un 57,1% i Compromís amb un 40% de dones en els seus grups. Aquesta composició suposa un avanç en la presència femenina en el Ple respecte a l'anterior legislatura, on hi havia 13 regidores d'un total de 33, representant el 39,4%. Els dos grups municipals que no arriben al mínim de representació femenina són Ciutadans i VOX, amb 33,3% i 0,0% de representació.

Així doncs, la composició final del conjunt de representants pot resultar més desigual que la que s'estableix per a les llistes. En concret, veiem com les dues llistes que només han aconseguit el 33% de representació femenina en els seus grups municipals ja partien de la mínima representació de dones en el tram corresponent a llocs d'eixida (els 5 i 10 primers llocs). A més, el fet de no ordenar-se les llistes en manera de cremallera (alternant homes i dones),

sinó prioritzant als homes en els primers llocs, ha provocat una major *masculinización dels seus equips municipals.

6.1.3 Equip de Govern Municipal

Pel que fa a l'equip de govern municipal, les proporcions d'homes i dones milloren respecte al ple. En el conjunt de la Junta de Govern, malgrat haver-hi minoria de dones, la proporció és de 4 dones en un total de 9 membres. En les coordinacions generals de les àrees municipals en la qual l'actual equip ha dividit el treball, no trobem major paritat: 4 de les 10 àrees estan coordinades per dones. Les àrees coordinades per dones continuen tenint un caràcter més social que tècnic. No obstant això, en el nou govern s'han trencat alguns estereotips clàssics ja que àrees com a urbanisme i habitatge o desenvolupament dels sectors econòmics, tradicionalment molt masculinitzades, són dirigides per dones.

Taula 70. Distribució per sexes a l'equip de Govern Municipal. 2019

	Junta de Govern		Coordinacions d'àrees	
	N	%	N	%
Dones	4	44,4%	4	40,0%
Homes	5	55,6%	6	60,0%
Total	9	100%	10	100%

Font: Secció de Dones i Igualtat, Ajuntament de València.

6.2 ELECCIONS AUTONÒMIQUES

6.2.1 Llistes presentades pels partits a la circumscripció de València

De manera similar a com succeïa en les eleccions municipals, la presència femenina en les llistes en el seu conjunt es troba per davall de la presència masculina. Del total de 600 persones que conformaven les llistes a les Corts Valencianes per la circumscripció de València, 273 eren dones i 327 eren homes.

D'una banda, podem destacar diferències per partits: 5 dels 15 partits se situen per davall del nombre mínim de dones exigint per la llei, situat en 16 dones dels 40 llocs totals (Falange Espanyola de les JONS, UIG-SOM-CUIDES, RVPVE, Poble Democràtic, Podem i VOX). Altres 2 partits presenten entre 16 i 18 dones, és a dir, entre un 40,0% i un 45,5% (PCPE i AUNA CV). Més de la meitat de les llistes presentades pels diferents partits tenen una distribució igualitària, en concret, 9 de les 15 candidatures. Destaquen, finalment, dos partits amb més dones que homes en les seues llistes: EUPV, amb 23 dones, i PACMA, amb 25.

Entre els 10 primers llocs, les proporcions oscil·len entre el 40% i el 60%: hi ha 6 partits amb més homes que dones, 7 partits que han presentat llistes totalment paritàries, i 2 partits que han presentat més dones que homes (EUPV i PACMA). Entre els 5 primers llocs no es continua apreciànt la infrarepresentació femenina, perquè només 3 dels 15 partits presenten més dones que homes. Un bon nombre de partits que havien establert llistes paritàries en els 10 primers nivells, concentren en els 5 primers un major nombre d'homes.

Passem ara a analitzar els caps de llista, i per tant les figures de major visibilitat i representativitat a nivell de circumscripció provincial. Cal destacar que en aquest cas el cap de cartell per València no sempre coincideix amb la persona que es presenta com a candidata a presidir la Generalitat. No obstant això, la importància política continua sent molt rellevant, i en molts dels casos, totes dues figures sí que coincideixen. Atesos les dades, s'observa que de les 15 candidatures presentades, 5 estan encapçalades per dones, la qual cosa suposa un 33,3% del total. Quant al format de la llista, la majoria de partits han presentat llistes cremallera, si bé 2 candidatures (EUPV i PACMA) han presentat candidatures alternes però amb majoria de dones.

Taula 71. Llistes presentades pels partits en la circumscripció de València

Nombre i proporció de dones en els diferents nivells de les llistes electorals presentades a les anteriors eleccions autonòmiques de 2019 per la circumscripció de València							
	Cap de llista	5 primers llocs	%	10 primers llocs	%	Total	%*
COMPROMÍS: BLOC-INICIATIVA VERDSEQUO	1	2	40,0%	4	40,0%	20	50,0%
PSOE	0	2	40,0%	4	40,0%	19	47,5%
FALANGE ESPAÑOLA DE LAS J.O.N.S	0	2	40,0%	4	40,0%	15	37,5%
ERPv	0	2	40,0%	5	50,0%	20	50,0%
CIUDADANOS	0	2	40,0%	5	50,0%	21	52,5%
PACMA	1	4	80,0%	7	70,0%	25	62,5%
PP	1	2	40,0%	4	40,0%	19	47,5%
PCPE	0	2	40,0%	4	40,0%	16	40,0%
UIG-SOM-CUIDES	1	1	20,0%	2	20,0%	15	37,5%
UNIDES PODEM - EUPV	1	3	66,0%	6	60,0%	22	55,5%
VOX	0	2	40,0%	4	40,0%	15	37,5%
AUNA CV	0	3	66,0%	6	60,0%	18	45,5%
AVANT adelante los verdes	0	2	40,0%	6	60,0%	20	50,0%
RVPVE	0	2	40,0%	4	40,0%	14	35,0%
POBLE DEMOCRATIC PODEM	0	2	40,0%	4	40,0%	15	37,5%
TOTAL	5	33/75	44,0%	69/150	46,0%	273/600	45,5%

Nota: *Les llistes per al municipi de València estn formades per 40 persones.

Font: Secció de Dones i Igualtat, Ajuntament de València.

6.2.2 Diputades i diputats electes

De nou, la presència de dones i homes en les Corts dependrà directament de les seues respectives posicions en les llistes electorals dels partits que es presenten. El nombre de diputades en el conjunt de la cambra ha augmentat respecte a la legislatura anterior, incrementant-se de 43 a 48 i introduint-se en la franja legal d'igualtat, amb un 48,5% del total d'escons. Si analitzem els diferents grups parlamentaris, veiem que solament un d'ells, el de Podem, està format per més dones que homes, mentre que la resta se situen en la franja entre el 40 i el 50%, a excepció de PP que solament compta amb 7 dones en un grup de 19 (36,8%), malgrat estar encapçalats per una dona.

Taula 72. Comparació del nombre de diputades electes amb la legislatura anterior

	Diputades / Diputats 2015			Diputades / Diputats 2019		
	Total	Dones	%	Total	Dones	%
PP	31	13	41,9%	19	7	36,8%
PSPV	23	12	52,2%	27	13	48,1%
COMPROMÍS	19	8	42,1%	17	8	47,1%
C's	13	4	30,8%	18	8	44,4%
UNIDES PODEM	13	6	46,2%	8	7	87,5%
VOX	-	-	-	10	5	50,0%
TOTAL	99	43	43,4%	99	48	48,5%

Fuente: Representación femenina en las elecciones Valencianas 2019. Secció de Dones i Igualtat, Ajuntament València.

6.2.3 Consell de le Generalitat

A pesar que el nombre de diputades és menor al de diputats, per a la conformació del Consell, els grups polítics que han format la coalició de govern, PSOE, Unides Podem i Compromís, han decidit conformar un equip de govern paritari, amb 6 conselleres i 5 consellers. D'aquesta forma, per primera vegada la Comunitat Valenciana té un govern autonòmic paritari i amb una dona en la vicepresidència. A més, per primera vegada també, s'ha creat una Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.

6.3 PARTICIPACIÓ SOCIAL Y ASSOCIACIONISME

Un altre aspecte per a conèixer la participació de les dones en l'esfera pública és observar la participació social i l'associacionisme a la ciutat. En el Baròmetre Municipal de setembre de 2018 realitzat per l'Oficina d'Estadística de València, es preguntava a la ciutadania per la participació/interés en aquesta mena d'activitat.

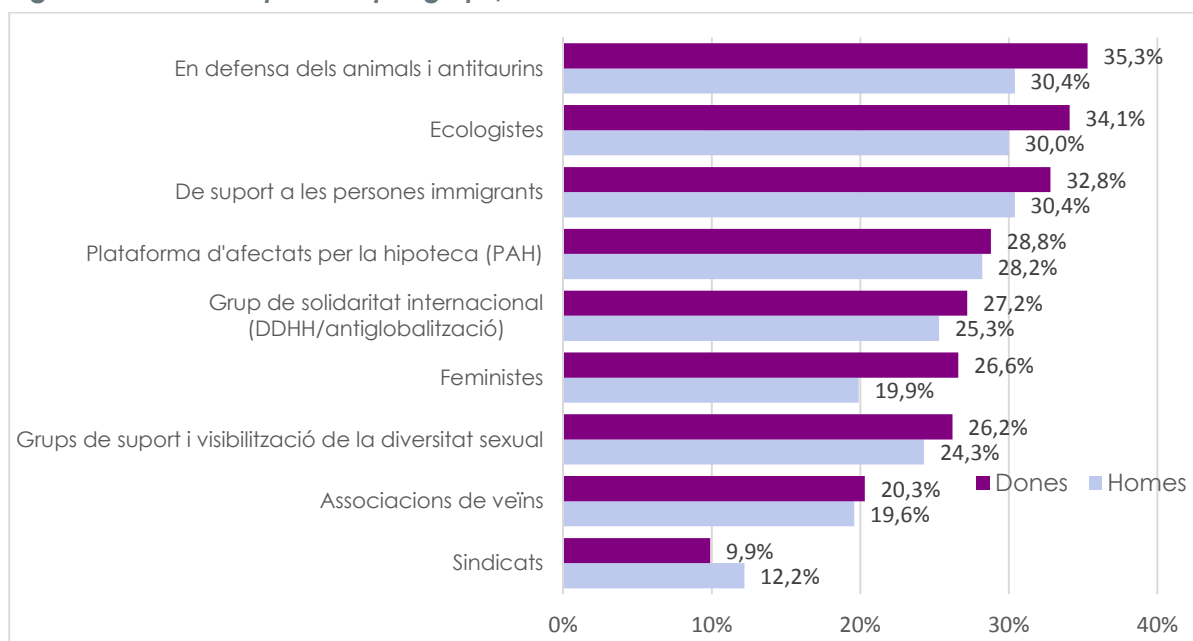
Les associacions de mares i pares, les veïnals i les religioses són les úniques en les quals la presència femenina supera a la masculina. És destacable el fet que totes aquestes associacions estan especialment relacionades amb l'àmbit privat de les persones. D'altra banda, en el cas dels sindicats i els clubs esportius el percentatge d'homes que mostra dobla al corresponent percentatge de dones. En menor mesura, també s'intueix un menor interès per part de les dones per a formar part d'un partit polític.

Figura 61. És membre, o li agradaria ser-ho, dels següents grups o associacions? 2018

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2018. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

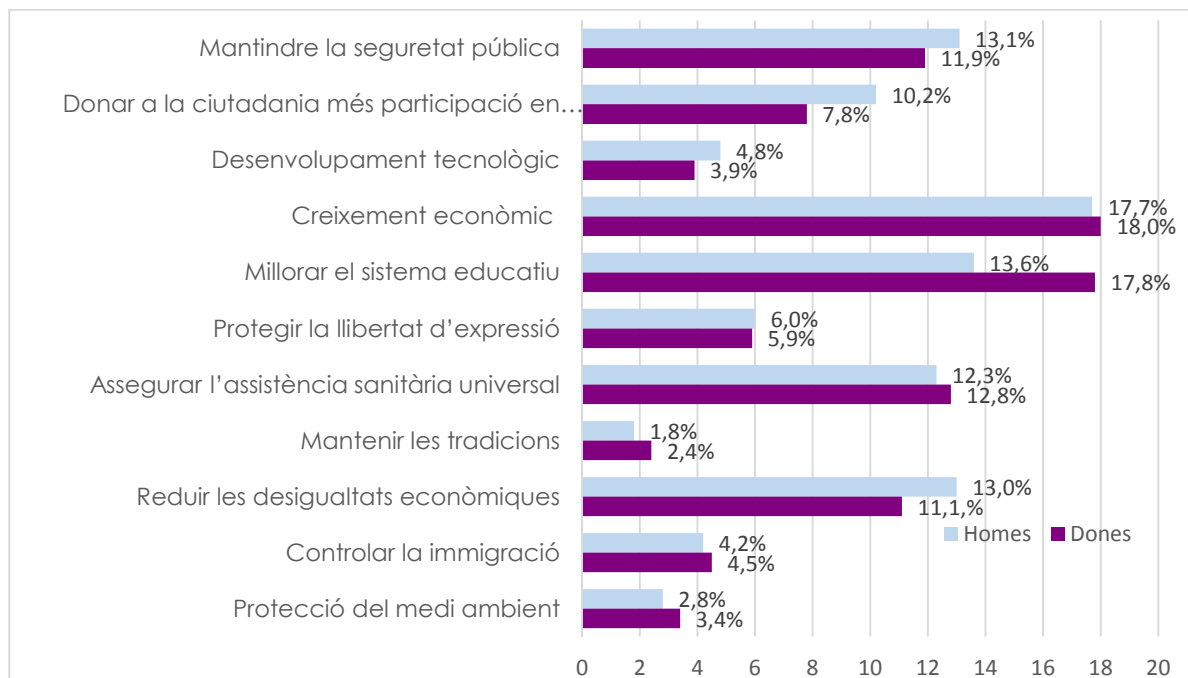
Figura 62. Molta simpatia cap a grups/moviments socials. 2018

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2018. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Malgrat participar menys, les dones semblen tindre major simpatia pels diferents grups i moviments socials, exceptuant el cas dels sindicats. En el cas dels col·lectius feministes, les dones presenten molta major simpatia, sent el moviment social que major diferència percentual mostra entre homes i dones (6,7 punts de diferència).

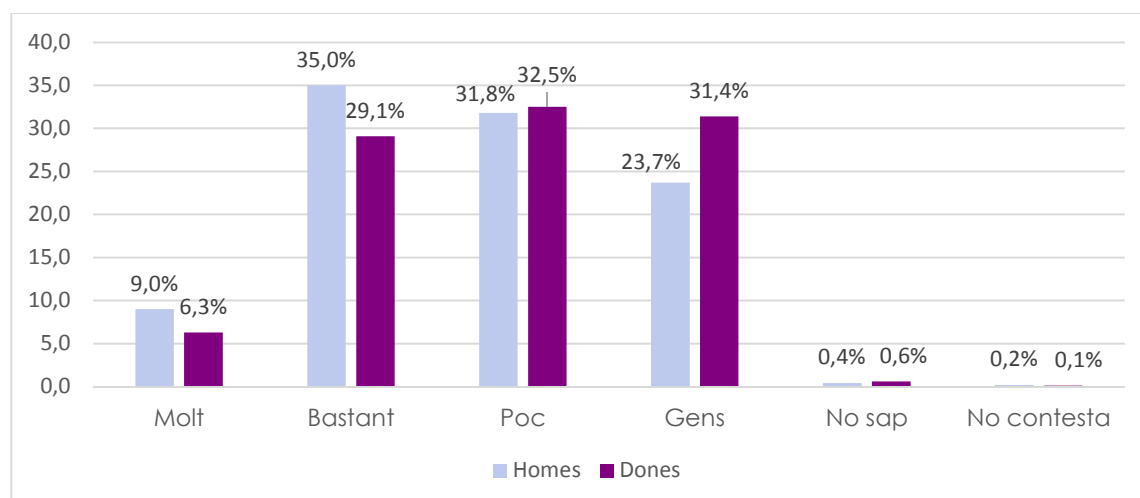
Figura 63. Si tinguera que triar entre aquests aspectes, quins són els dos més importants? 2018

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2018. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

Respecte als assumptes que més prioritza la ciutadania, també trobem diferències per sexe. La major diferència es troba en el nombre de dones que consideren com més important "millorar el sistema educatiu", el 17,8% de les dones i el 13,6% d'homes. Així mateix, és major el percentatge d'homes que valoren com més important "Donar a la ciutadania més participació en les decisions importants de govern" (el 10,2% d'homes i el 7,8% de dones), "Mantindre la seguretat pública" (el 13,1% d'homes i el 11,9% de dones) i reduir les desigualtats econòmiques (el 13,0% d'homes i el 11,1% de dones). La primera opció per a tots dos sexes és el "Creixement econòmic", amb un 17,7% d'homes enquestats i un 18,0% de dones enquestades que la van triar.

Figura 64. Interés per la política. 2018

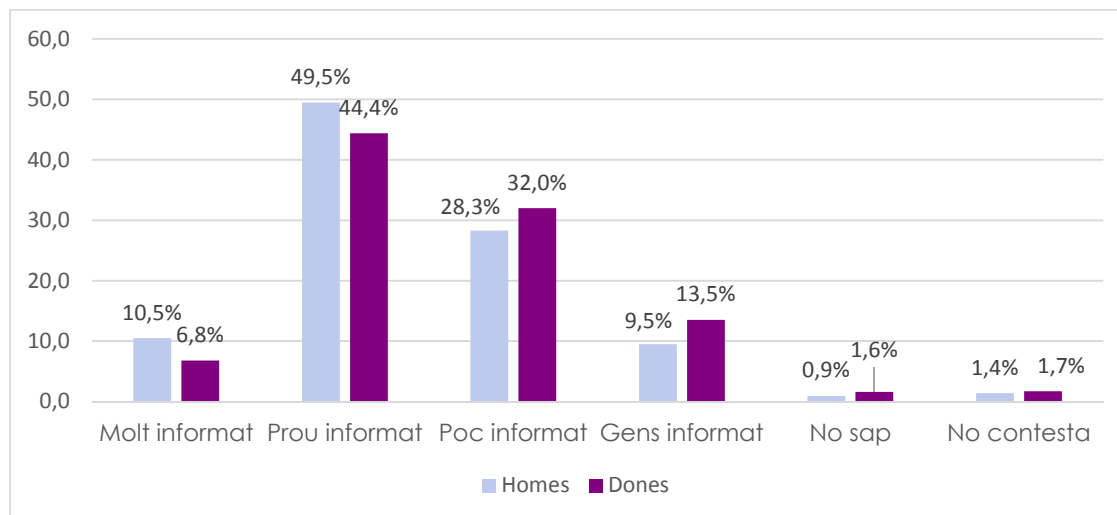

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2018. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

L'interés per la política difereix significativament per sexe. Per als homes el grup més nombrós, amb un 35% del total són els que diuen estar "Bastant" interessats en la política. Per a les dones el grup més nombrós és les que diuen estar "Poc" interessades en la política, amb un 32,5% del total, a poca distància, amb un 31,4%, estan les dones que diuen estar "Gens" interessades.

Una minoria, el 9% entre els homes i un 6,3% entre les dones diuen tindre "Molt " d'interés en la política. En general l'interés que declaren els homes per la política és superior al declarat per les dones

Figura 65. Nivell d'informació respecte als temes d'actualitat. 2018

Font: Baròmetre d'Opinió Ciutadana de Setembre 2018. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València.

A pesar que l'opció majoritària és la falta d'interés en la política, quan es pregunta sobre el coneixement de la realitat política actual augmenta la incidència positiva. A major grau d'interés en matèria política major és el grau d'informació disponible. Són per tant, més homes els que afirmen tindre major nivell d'informació respecte als temes d'actualitat. El 60% dels homes enquestats i el 51,2% de les dones enquestades es considera "molt" o "bastant" informat.

7. CONVIVÈNCIA

Des dels anys 70 fins a l'actualitat, la societat Valenciana, com l'espanyola en general, ha experimentat una sèrie de transformacions fonamentals donant origen a una heterogeneïtat de formes de convivència: el trànsit de la família nombrosa a la nuclear, el descens de la natalitat i fecunditat, la reducció del nombre de matrimonis i l'increment d'unions consensuats, un increment de les famílies reconstituïdes com a conseqüència de l'augment del nombre de divorcis, el progressiu creixement i visibilitat de les famílies monoparentals i monomarentals.

7.1 FULLS FAMILIARS

Taula 73. Nombre de fulls familiars i persones segons composició. 2019

	Fulls familiars	Persones	Mitjana de persones per full
Total	329.860	790.505	2,40
Algú de 0-4	26.717	109.638	4,10
Algú de 5-9	30.392	126.918	4,18
Algú de 10-14	33.060	134.782	4,08
Algú de 15-19	32.519	128.748	3,96
Algú de 20-24	34.237	125.960	3,68
Algú de 25-29	38.417	125.803	3,27
Algú de 30-34	40.725	126.159	3,10
Algú de 35-39	47.084	149.634	3,18
Algú de 40-44	54.230	173.163	3,19
Algú de 45-49	52.876	166.182	3,14
Algú de 50-54	51.908	158.276	3,05
Algú de 55-59	46.879	135.113	2,88
Algú de 60-64	40.970	108.515	2,65
Algú de 65-69	37.160	90.244	2,43
Algú de 70-74	34.159	77.700	2,27
Algú de 75-79	26.811	57.481	2,14
Algú de 80 i més	42.386	80.462	1,90

Font: Padró Municipal d'Habitats a 01/01/2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

El nombre total de fulles familiars registrades en el Padró Municipal de la ciutat l'any 2019 és 329.860, integrades per 790.505 persones (2,40 persones per fulla). El nombre mitjà de persones per fulla és major en aquelles llars amb menors d'edat. Per contra, la presència de persones de major edat s'associa amb un menor nombre de persones en la fulla, no aconseguint-se una mitjana de 2 si hi ha alguna persona major de 80 anys.

Taula 74. Població major de 64 anys segons situació de convivència i sexe. 2019

	Total	%	Dones	%	Homes	%
Total	165.814	100,0%	98.740	59,5%	67.074	40,5%
Establiment col·lectiu	1.812	100,0%	1.319	72,8%	493	27,2%
Full Familiar	164.002	100,0%	97.421	59,4%	66.581	40,6%
Amb menors de 65 anys	64.015	100,0%	35.233	55,0%	28.782	45,0%
Només majors de 64 anys	99.987	100,0%	62.188	62,2%	37.799	37,8%
Majors de 64 a soles	43.630	100,0%	33.100	75,9%	10.530	24,1%

Font: Padró Municipal d'Habitats a 01/01/2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

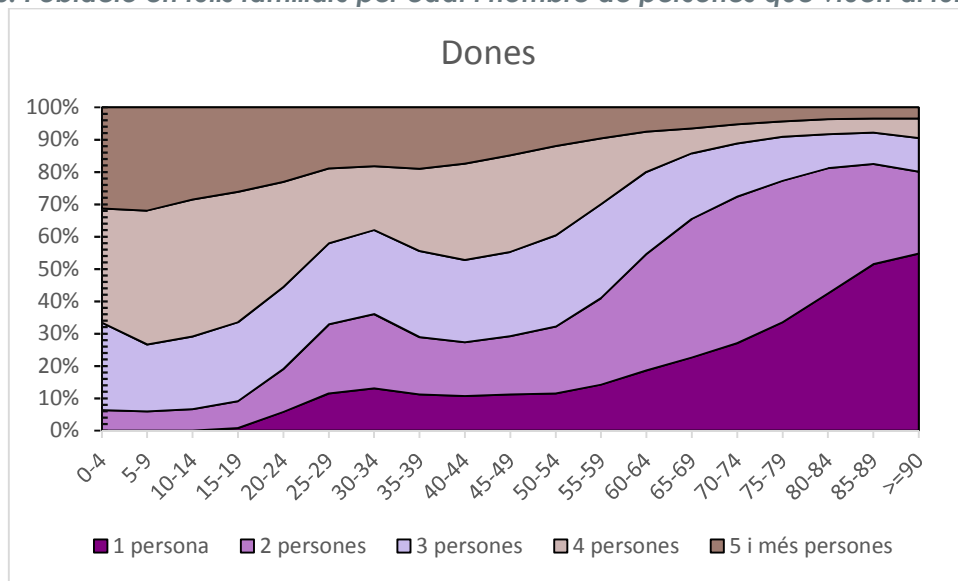
Si ens centrem en la població de persones majors de 64 anys, s'aprecia que del total de 164.002 persones el 59,4% són dones. El percentatge de dones és aclaparantment majoritari en les fulles unipersonals, un 75,9% de les persones de 64 i més anys que viu només són dones.

Les dones també estan més representades en les fulles on només viuen persones de 64 i més anys, suposen 62,2%.

Les fulles familiars més nombroses per al cas de les dones són les compostes per dues persones (23,5%) seguit pel de 3 persones (23,4%). En el cas dels homes, les més nombrosos són les que corresponen a llars integrades per 3 (24,0%) i 4 persones (25,1%).

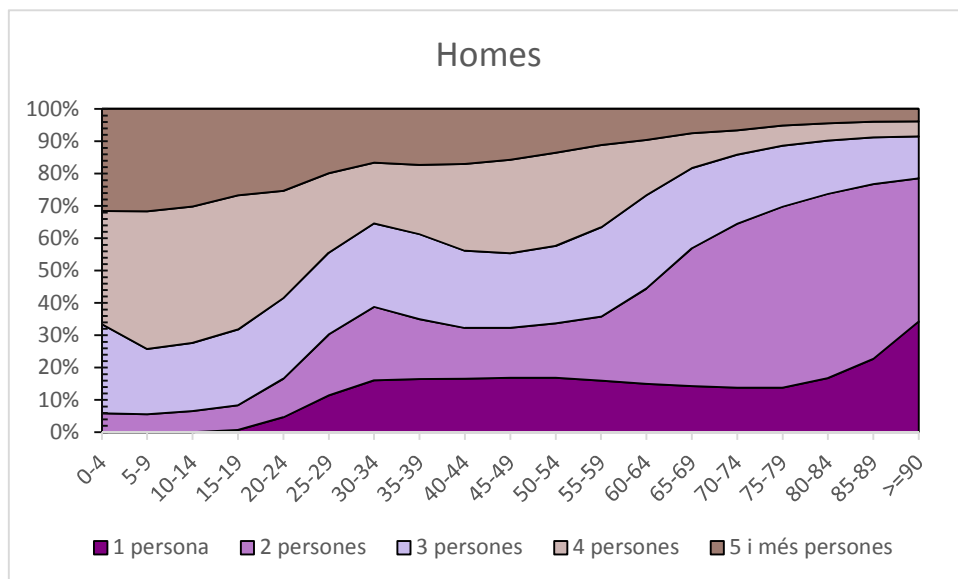
La trajectòria vital de la població en els diferents tipus de llars presenta majors diferències per sexe en el grup d'edat que comprén a la població major de 64 anys. Les dones en edat avançada que viuen soles són un col·lectiu molt nombrós com a conseqüència d'una major mortalitat en els homes en aquest període. D'altra banda, si viu alguna persona menor de 40 anys és més habitual trobar-se amb fulles de 2 o 3 persones, que solen correspondre's amb la presència de progenitors i descendents. Conforme augmenta l'edat i sorgeixen els processos d'emancipació augmenten les fulles familiars compostes per una o dues persones.

Figura 66. Població en fulles familiars per edat i nombre de persones que viuen al full. Dones 2019

Font: Padró Municipal d'Habitats a 01/01/2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

Figura 67. Població en fulles familiars per edat i nombre de persones que viuen al full. Homes 2019

Font: Padró Municipal d'Habitats a 01/01/2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

7.2 LLARS UNIPERSONALS I LLARS AMB MENORS

Del total de llars unipersonals registrades a la ciutat de València, el 58,0% (62.978) els constitueixen dones i el 42,0% (45.612) homes. Les diferències per sexe encara són més acusades quan les analitzem per grup d'edat. De la població de 65 i més anys que viu en llars unipersonals, el 75,9% ho conformen dones i tan sols el 24,1% els homes.

Taula 75. Nombres de fulls familiars unipersonals segons sexe i edat. 2019

	Total Dones	Dones Llars Unipersonals	%	Total Homes	Homes Llars unipersonals	%
Total	414.576	62.978	100,0%	375.929	45.612	100,0%
Menys de 65 anys	317.155	29.878	47,4%	309.348	35.082	76,9%
65 o més anys	97.421	33.100	52,6%	66.581	10.530	23,1%

Font: Padró Municipal d'Habitats a 01/01/2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

Entre els fulls familiars formats per adults a càrrec de menors de 5 anys, existeixen 22.093 amb un menor (6,7%), 4.275 amb dos menors (1,3%) i 348 amb 3 o més menors de 5 anys (0,1%). El més comú és trobar-nos en la composició a dues o més adults a càrrec dels menors. No obstant això, la presència una única persona adulta juntament amb els menors és també important. En aquest sentit, destaca el fet que les llars monomarentals constitueixen el 85,7% de les llars amb una única persona adulta a càrrec de menors de 5 anys.

El nombre de fulles familiars amb menors de 10 anys, per part seua, representa el 15,8% sobre el total. Com ocorria amb els menors de 5 anys, és més freqüent trobar-nos a dos o més adults convivint amb els menors. En qualsevol cas, les diferències entre homes i dones es mantenen, ja que les llars monomarentals constitueixen el 84,4% de les llars formades per una única persona adulta a càrrec de menors de 10 anys.

Taula 76. Fulls familiars segons nombre de menors de 5 anys que conviuen. 2019

	Total	Una dona adulta	Un home adult	Dos o més adults
Total	329.776	73.615	47.680	208.481
0	303.060	70.885	47.225	184.950
1	22.093	2.415	406	19.272
2	4.275	302	49	3.924
3 i més	348	13	0	335

Font: Padró Municipal d'Habitats a 01/01/2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

Taula 77. Fulls familiars segons nombre de menors de 10 anys que conviuen. 2019

	Total	Una dona adulta	Un home adult	Dos o més adults
Total	329.776	73.615	47.680	208.481
0	280.994	67.767	46.611	166.616
1	32.617	4.518	837	27.262
2	13.906	1.241	215	12.450
3 i més	2.259	89	17	2.153

Font: Padró Municipal d'Habitats a 01/01/2019. Oficina d'Estadística. Ajuntament de València

7.3 BARÒMETRE MUNICIPAL D'OPINIÓ CIUTADANA

Els Baròmetres municipals d'opinió ciutadana són estudis que de manera periòdica realitza l'Oficina d'Estadística de l'Ajuntament de València per a conèixer el posicionament de la ciutadania en relació als diferents blocs temàtics i la valoració dels serveis municipals. Les següents gràfiques mostren un agregat del conjunt de problemes que es recullen en les 5 ones de camp realitzades.

Figura 66. I a vosté, personalment, quin és el problema que l'afecta més?

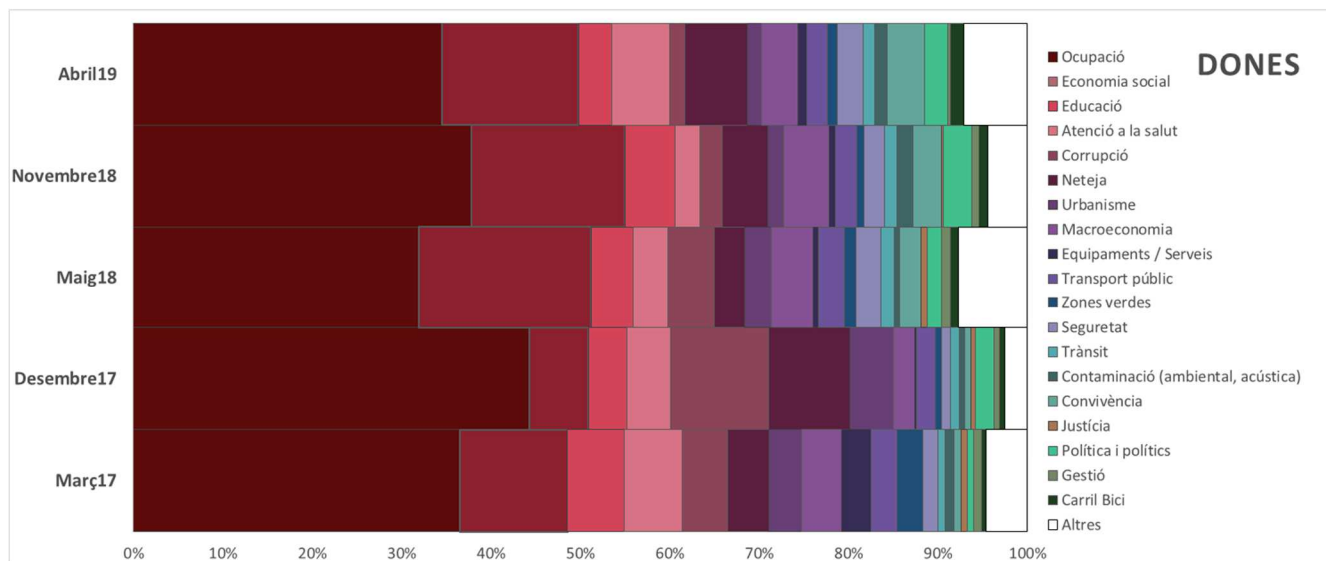
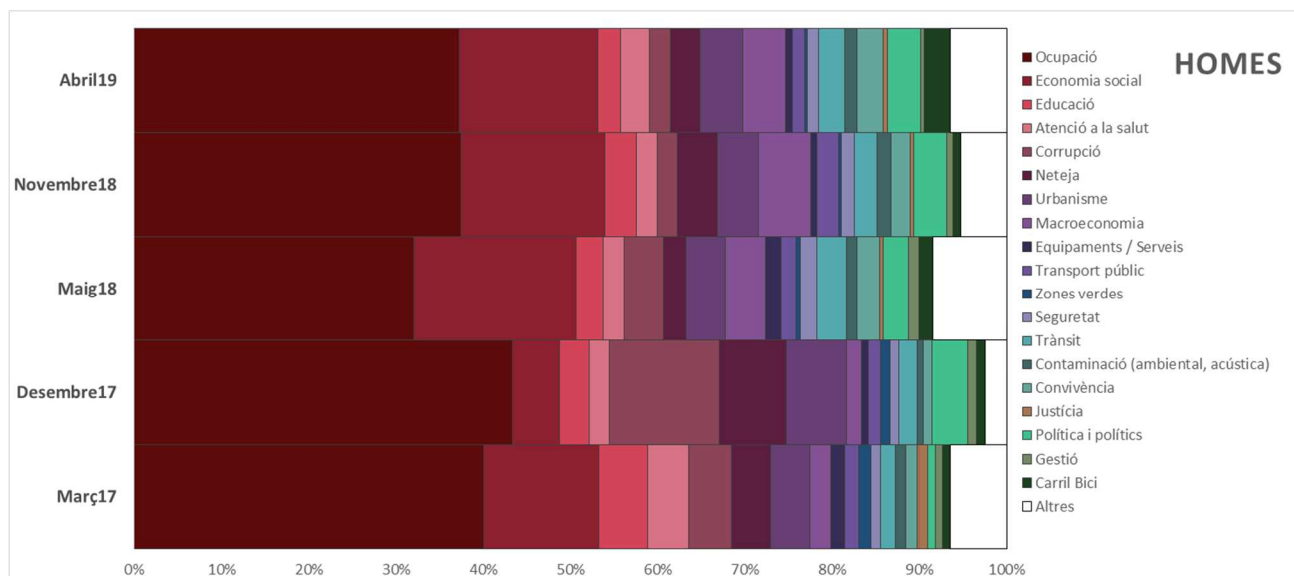

Figura 67. I a vosté, personalment, quin és el problema que l'afecta més?

Àmpliament, el problema que més preocupa a la ciutat de València, tant a homes com a dones, és l'ocupació. Durant les diferents ones s'ha mantingut com el primer en la llista de problemes, encara que amb xicotetes variacions (es va intensificar en la segona ona i va perdre gravetat en la tercera). El segon problema amb més freqüència registrada per a tots dos sexes és l'economia social, encara que en la segona ona va ser reemplaçat per la preocupació per la corrupció i la neteja. En general, observem una concentració general dels problemes en les primeres ones i una lleu tendència cap a la dispersió en les últimes.

Comparant per sexe, s'observen lleugeres diferències. Els problemes que més preocupen els homes són l'ocupació – pare, l'urbanisme, la macroeconomia, el trànsit i la política/els polítics. En el cas de les dones preocupa més (a més de l'ocupació-pare), l'educació, la salut i la neteja. La preocupació per l'urbanisme baixa progressivament en el cas de les dones i el malestar per les zones verdes arriba fins i tot a desaparèixer en el cas dels homes. El carril bici és una preocupació creixent en els homes mentre que els problemes de gestió augmenten la seua rellevància entre les dones.